

WYŻSZY
URZĄD
GÓRNICZY

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI URZĘDÓW GÓRNICZYCH
w 2005 roku

WYŻSZY URZĄD GÓRNICZY

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI URZĘDÓW GÓRNICZYCH
W 2005 ROKU**

Katowice, maj 2006

Spis treści

I. Przedmowa Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego	6
II. Podstawa prawna działalności i zadania urzędów górniczych	9
III. Misja Wyższego Urzędu Górniczego	10
IV. Schemat organizacyjny urzędów górniczych	11
V. Zakres nadzoru i kontroli	13
1. Wstęp	16
2. Realizacja priorytetowych celów urzędów górniczych	17
2.1 Wdrażanie nowych przepisów prawa geologicznego i górniczego	
2.2 Doskonalenie instrumentów zarządzania bezpieczeństwem pracy w górnictwie	
2.3 Pomoc w razie zagrożenia życia lub zdrowia ludzi i bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego	
2.4 Nadzór nad zakładami górniczymi wydobywającymi kopaliny pospolite	
2.5 Zapewnienie bezpieczeństwa w związku ze stosowaniem materiałów wybuchowych	
2.6 Zapewnienie warunków prawidłowej likwidacji zakładów górniczych	
2.7 Ochrona terenów po zakończeniu działalności górniczej	
2.8 Inspirowanie badań naukowych w zakresie bezpieczeństwa pracy w górnictwie	
2.9 Kontrola wyrobów wprowadzanych do obrotu w rozumieniu przepisów ustawy o systemie oceny zgodności	
3. Działalność administracyjna urzędów górniczych	33
3.1 Zatwierdzanie planów ruchu oraz zmian tych planów	
3.2 Dopuszczanie wyrobów do stosowania w zakładach górniczych	
3.3 Prowadzenie uzgodnień	
3.3.1 Uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	
3.3.2 Uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych	
3.3.3 Uzgadnianie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania na terenach górniczych	
3.3.4 Uzgadnianie granic obszaru górniczego i terenu górniczego	
3.3.5 Uzgadnianie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopaliny pospolitych	

3.4	Opiniowanie	
3.4.1	Opiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	
3.4.2	Opiniowanie projektów zadań proekologicznych w górnictwie	
3.4.3	Opiniowanie kierunków rekultywacji terenów zdegradowanych działalnością górnictw	
3.4.4	Opiniowanie projektów zagospodarowania złoża oraz zmian tych projektów	
3.5	Zaliczanie złóż kopalin lub ich części oraz wyrobisk do poszczególnych kategorii, stopni oraz klas zagrożeń	
3.6	Udzielanie zezwoleń	
3.6.1	Udzielanie zezwoleń na zajęcie nieruchomości przez przedsiębiorcę na czas niezbędny do usunięcia zagrożenia i jego skutków	
3.6.2	Udzielanie zezwoleń na odstępstwa od określonych wymagań przewidzianych w przepisach wydanych na podstawie art. 78 ust. 1 i 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze	
3.6.3	Udzielanie zezwoleń na oddanie do ruchu obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górniczego, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 78 ust. 1 Prawa geologicznego i górniczego	
3.7	Wydawanie pozwoleń na nabywanie i przechowywanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego	
3.8	Wydawanie pozwoleń na budowę, przebudowę lub rozbiórkę, dopuszczanie do użytkowania oraz kontrola utrzymania obiektów budowlanych zakładu górniczego	
3.9	Stwierdzanie kwalifikacji	
3.9.1	Stwierdzanie kwalifikacji kierownika ruchu w podziemnych zakładach górniczych	
3.9.2	Stwierdzanie kwalifikacji mierniczego górniczego i geologa górniczego	
3.9.3	Stwierdzanie kwalifikacji osób kierownictwa i dozoru ruchu w zakładach górniczych oraz osób zatrudnionych na stanowiskach wymagających szczególnych kwalifikacji	
3.10	Stwierdzanie posiadania przez jednostki organizacyjne trudniące się szkoleniem pracowników zakładu górniczego odpowiedniej kadry oraz niezbędnych środków umożliwiających właściwe przeszkolenie pracowników	
3.11	Nadawanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego	
3.12	Przejmowanie dokumentacji mierniczo-geologicznej z likwidowanych zakładów górniczych do Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym i udzielanie informacji o terenach pogórnictwa	
3.13	Skargi i zażalenia	
4.	Działalność inspekcyjna i kontrolna okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE	51
5.	Działalność represyjna	55
6.	Reprezentowanie Skarbu Państwa w sprawach roszczeń z tytułu szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego w razie braku przedsiębiorcy odpowiedzialnego za szkodę lub jego następcy prawnego	60

7. Współpraca z innymi organami nadzoru i kontroli	61	
8. Współpraca z instytucjami i jednostkami badawczo-rozwojowymi	63	
9. Działalność legislacyjna	65	
9.1 Prawo powszechnie obowiązujące		
9.2 Akty wewnętrzne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego		
9.3 Akty prawne dotyczące rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego		
9.4 Decyzje Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego		
10. Współpraca z zagranicą i integracja europejska	73	
11. Działalność informacyjna i wydawnicza	77	
11.1 Biuletyn Informacji Publicznej		
11.2 Dziennik Urzędowy Wyższego Urzędu Górniczego		
11.3 Miesięcznik „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”		
11.4 Szkolenia i konferencje		
11.5 Działalność Rzecznika Prasowego WUG		
12. Organizacja i zarządzanie w urzędach górniczych	82	
12.1 Nabór do pracy w służbie cywilnej		
12.2 Rozwój zawodowy		
12.3 Realizacja budżetu urzędów górniczych		
12.4 Wdrażanie systemów informatycznych		
12.5 System zarządzania jakością		
12.6 Sprawozdawczość wewnętrzna		
12.7 Kontrola wewnętrzna		
12.8 Audyt wewnętrzny		
12.9 Inne działania		
13. Podsumowanie	92	
ZAŁĄCZNIKI		
Załącznik nr 1	Zagrożenia zawodowe i ich skutki	96
	– Zatrudnienie w warunkach zagrożenia zawodowego	
	– Choroby zawodowe	
Załącznik nr 2	Wypadkowość w górnictwie w 2005 roku	98
Załącznik nr 3	Działalność komisji powołanych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego	104
Załącznik nr 4	Udział pracowników urzędów górniczych w pracach komisji i zespołów funkcjonujących poza strukturami organów nadzoru górniczego	109
Załącznik nr 5	Akty wewnętrzne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego	111

I. PRZEDMOWA PREZESA WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

Misją organów nadzoru górniczego jest dążenie do poprawy warunków bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia górników, optymalne wykorzystanie złóż kopalin w procesie ich wydobywania oraz ograniczenie uciążliwości oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko. Mamy świadomość, jak wielu potrzeba różnokierunkowych, interdyscyplinarnych działań, aby te idee napęlić treścią i uzyskać konkretne, wymierne efekty.

Z optymizmem przyjmujemy fakt, że po latach kontrowersyjnych poglądów dotyczących roli przemysłu wydobywczego, dzisiaj polskie społeczeństwo dostrzega jego znaczenie. Kondycja górnictwa polepsza się, niektóre jego branże notują wysokie zyski, inne stanowią gwarancję bezpieczeństwa energetycznego kraju. Wpływ na taką sytuację mają również działania organów nadzoru górniczego. Realizujemy bowiem strategię, która między innymi przyczynia się do ograniczania groźnych zdarzeń zakłócających funkcjonowanie zakładów górniczych. Efektem konsekwentnego podejścia do problemów bezpieczeństwa jest systematyczny – od kilkunastu lat – spadek liczby wypadków w zakładach górniczych. Liczba ich jednak nie odzwierciedla w pełni stanu bezpieczeństwa w górnictwie. W podziemnych zakładach górniczych węgla kamiennego i rud miedzi sytuacja z roku na rok staje się potencjalnie bardziej niebezpieczna, a zagrożenia wykazują tendencje wzrostowe. Rośnie liczba wstrząsów tektonicznych, zwłaszcza w zagłębiu miedziowym i w kopalniach węgla kamiennego w rejonach, w których eksploatacja trwa już ponad dwieście lat. Polska nauka i technika górnicza, mimo licznych niekwestionowanych osiągnięć – nie jest w stanie dokładnie przewidzieć czasu i miejsca ich wystąpienia. Wraz ze schodzeniem na większe głębokości zwiększa się zagrożenie metanowe, pożarowe,

tańpaniami oraz klimatyczne. Warunki geologiczno-górnictwa większości polskich kopalń są trudniejsze niż w innych krajach europejskich, mimo to stan bezpieczeństwa jest u nas porównywalny lub znacznie wyższy. Pomimo tego górniczy trud nadal wiąże się z ofiarami.

W minionym roku i w latach ubiegłych z inspiracji i z udziałem Wyższego Urzędu Górniczego podjęto szereg działań dla poprawy bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia górników. Należą do nich między innymi ustalenia zespołu do spraw zagrożeń klimatycznych, który finalizuje prace nad nowymi przepisami oraz prace nad będącym w tej chwili w procesie notyfikacji Unii Europejskiej rozporządzeniem Ministra Gospodarki, którego realizacja spowoduje bardziej skuteczne przeciwdziałanie zagrożeniu metanowemu i pożarowemu.

Trwa przegląd stanu zabezpieczenia kopalń przed wybuchem pyłu węglowego i przed narażeniem pracowników powodującym choroby układu oddechowego.

Narastający problem kadr w górnictwie od kilku już lat budzi coraz większy niepokój. Z inicjatywy Wyższego Urzędu Górniczego wykonano analizy stanu kadr w górnictwie węgla kamiennego. Z opracowań wynika, że w najbliższych latach wystąpi poważny niedobór osób dozoru oraz górników i pracowników o szczególnych kwalifikacjach. Może to w istotny sposób obniżyć stan bezpieczeństwa pracy.

Wiele zmian w aktach prawnych wymagało i nadal będzie wymagać udziału WUG przy ich tworzeniu. Możemy w tym zakresie odnotować pozytywne efekty, także przy pracach nad prawem wspólnotowym.

Wyższy Urząd Górniczy jest aktywnym członkiem Grupy Roboczej do spraw Środowiska Rady UE przygotowującej projekt dyrektywy Komisji Europejskiej w sprawie gospodaro-

wania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego. Potencjał ludzki i produkcyjny polskiego górnictwa stanowi blisko połowę potencjału górnictw wszystkich krajów Unii, oczywiście więc jest, że regulacje zawarte w prawie unijnym dotyczyć będą w największym stopniu Polski i Polaków. Prezes WUG jest członkiem Stałej Grupy Roboczej do spraw Górnictwa Komitetu Doradczego Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy – ciała doradczego Komisji Europejskiej.

Ważną grupę zagadnień, którymi zajmowaliśmy się w bieżącym roku stanowiły problemy gospodarki zasobami złóż kopalin, ochrony środowiska i zapobiegania szkodom oraz ich likwidacji. Zadań jest coraz więcej, szczególnie w związku z przyznaniem urzędowi roli reprezentowania Skarbu Państwa w tym obszarze.

Wyższy Urząd Górniczy kontynuował szereg działań mających na celu podnoszenie jakości pracy. Odnosi się to przede wszystkim do wdrażania kolejnych procedur systemu zarządzania jakością ISO 9001 certyfikowanego w WUG w 2004 r. W maju 2005 roku WUG uzyskał Śląską Nagrodę Jakości Regionalnej Izby Gospodarczej w kategorii sektora usług publicznych.

Podsumowując działalność organów nadzoru górniczego za 2005 rok, chciałbym przede wszystkim wyrazić szczerze słowa podziękowania dyrektorom okręgowych urzędów górniczych, dyrektorom departamentów Wyższego Urzędu Górniczego oraz wszystkim pracownikom inspekcyjno - technicznym, merytorycznym i administracyjnym nadzoru górniczego. Serdecznie dziękuję za zaangażowanie i duży wkład pracy.

Szczęść Boże

Wojciech Bradecki

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego

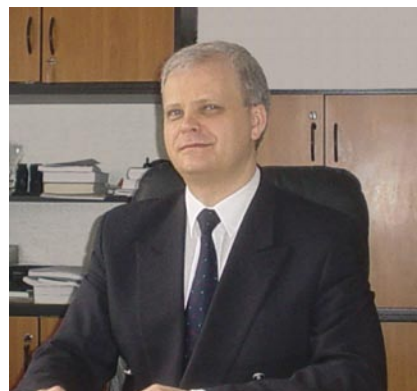
KIEROWNICTWO WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

**PREZES
WOJCIECH BRADECKI**

**WICEPREZES
JAN SZCZERBIŃSKI**

**WICEPREZES
PIOTR LITWA**

**DYREKTOR GENERALNY
SŁAWOMIR BRODZIŃSKI**

II. PODSTAWA PRAWNA DZIAŁALNOŚCI I ZADANIA URZĘDÓW GÓRNICZYCH

Wyższy Urząd Górniczy, okręgowe urzędy górnicze i Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych realizują zadania organów nadzoru górniczego określone przepisami prawa geologicznego i górniczego oraz innymi przepisami. Sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych wydobywających kopaliny podstawowe i pospolite, w szczególności w zakresie:

- bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego,
- ratownictwa górniczego,
- gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania,
- ochrony środowiska, w tym zapobiegania szkodom,
- budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest organem administracji rządowej nadzorowanym przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w szczególności:

- jest organem właściwym w sprawach indywidualnych, rozpatrywanych w drodze postępowania administracyjnego w zakresie wynikającym z przepisów ustawy,
- pełni funkcję organu wyższego stopnia, w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych i specjalistycznych urzędów górniczych, oraz sprawuje nadzór nad ich działalnością,
- pełni funkcję wyspecjalizowanego organu kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu w zakresie wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych,
- powołuje specjalne komisje do kompleksowego opiniowania stanu rozpoznawania i zwalczania zagrożeń naturalnych i tech-

- nicznych w zakładach górniczych oraz zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładu górniczego,
- gromadzi i archiwizuje dokumentację mierniczo-geologiczną zlikwidowanych zakładów górniczych oraz udostępnia tę dokumentację na zasadach i w sposób określony w odrębnych przepisach.

Szczegółowe zadania organów nadzoru górniczego określa ustawa z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze - (Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.).

Organy nadzoru górniczego w drodze decyzji administracyjnej między innymi:

- 1) wydają zezwolenia na oddanie do ruchu w zakładzie górniczym obiektów, maszyn i urządzeń określonych w przepisach wydanych na podstawie Ustawy,
- 2) wydają zezwolenia na przechowywanie i używanie sprzętu strzałowego w zakładach górniczych,
- 3) wydają pozwolenia na nabywanie lub przechowywanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego oraz na używanie środków strzałowych w zakładach górniczych,
- 4) zatwierdzają plany ruchu zakładów górniczych,
- 5) zaliczają złoża (pokłady), ich części lub wyrobiska do poszczególnych stopni (kategorii, klas) zagrożeń naturalnych,
- 6) Prezes WUG:
 - dopuszcza wyroby do stosowania w zakładach górniczych,
 - w uzasadnionych przypadkach udziela zezwoleń na odstępowanie od obowiązujących przepisów.

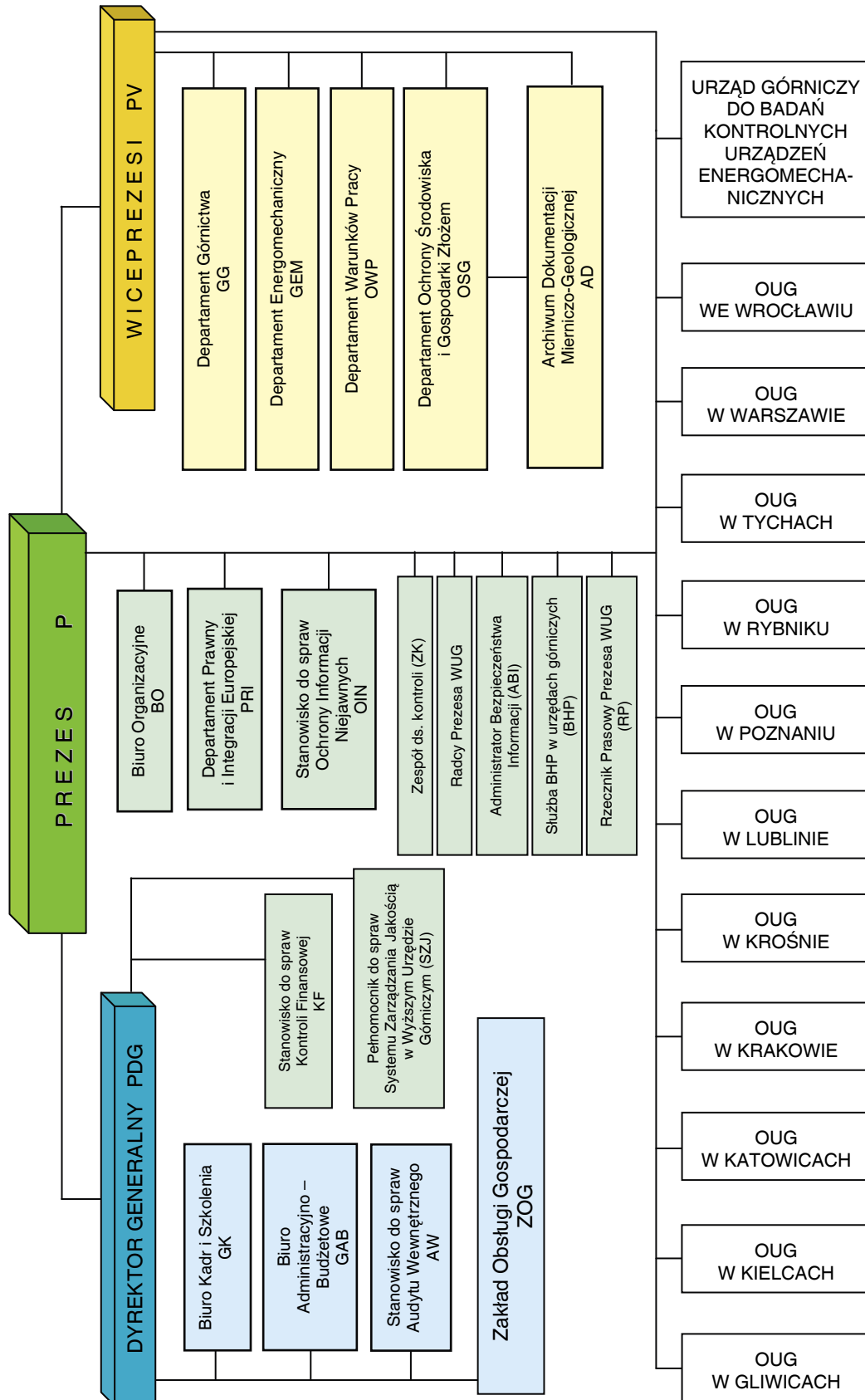
Ponadto organy nadzoru górniczego stwierdzają kwalifikacje osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz pracowników na stanowiska w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji.

III. MISJA WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

Misją Wyższego Urzędu Górniczego jest wykonywanie przez organy nadzoru górniczego służby publicznej dla zapewnienia poprawy warunków bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia górników, optymalnego zagospodarowania złóż kopalin oraz ograniczenia uciążliwości oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko. Wynika ona z realizacji podstawowych praw człowieka do ochrony życia i zdrowia, do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.

Stanowi wypełnienie obowiązku prowadzenia przez władze publiczne polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom i czyni zadość konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju. Wychodzi naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom społeczeństwa w tworzeniu nowoczesnej administracji, zdolnej do podejmowania skutecznych działań w celu szybkiego reagowania na zachodzące w otoczeniu zmiany.

IV. SCHEMAT ORGANIZACYJNY URZĘDÓW GÓRNICZYCH

V. ZAKRES NADZORU I KONTROLI

Według stanu na 31.12.2005 r. nadzorem i kontrolą urzędów górniczych objętych było 220 zakładów górniczych wydobywających kopaliny podstawowe w tym:

- **47 podziemne zakłady górnicze, obejmujące:**
 - 33 kopalnie węgla kamiennego,
 - 3 kopalnie węgla kamiennego w likwidacji,
 - 3 kopalnie rud miedzi,
 - 2 kopalnie rud cynku i ołowiu,
 - 1 kopalnię soli,
 - 2 zakłady górnicze wydobywające gliny ceramiczne,
 - 2 zakłady górnicze wydobywające gips i anhydryt,
 - 1 zakład górniczy wydobywający magnezyt (w likwidacji),

- **60 otworowych zakładów górniczych, obejmujących:**
 - 4 zakłady górnicze ropy i gazu, w tym 78 kopalń i 5 podziemnych magazynów gazu,
 - 4 kopalnie soli, w tym 2 w likwidacji,

- **103 odkrywkowe zakłady górnicze, w tym:**
 - 11 kopalń węgla brunatnego,
 - 91 kopalń surowców skalnych, ilastych, piasków formierskich i szklarskich,
 - 1 kopalnia siarki (w likwidacji),

3 kopalnie siarki, w tym 2 w likwidacji,
46 zakładów górniczych wydobywających
wody lecznicze, termalne i solanki,
2 zakłady górnicze eksploatujące metan
z pokładów węgla
1 podziemny magazyn gazu

- **10 zakładów wykonujących roboty podziemne z zastosowaniem techniki górniczej, w tym Centralny Zakład Odwadniania Kopalń, w skład którego wchodzi 3 ruchy składające się z 15 rejonów.**

Nadzorem i kontrolą objęte były również:

- **354 zakłady wykonujące prace geologiczne,**
- **3938 zakładów górniczych kopalni pospolitych.**

Ponadto nadzorowano 1011 oddziałów podmiotów wykonujących w zakresie swej działalności zawodowej powierzone im czynności w ruchu zakładów górniczych zatrudniających 27.938 pracowników.

We wszystkich nadzorowanych zakładach i podmiotach gospodarczych zatrudnionych

było 209.317 pracowników, z czego 123.043 pracowników w czynnych kopalniach węgla kamiennego i 226 pracowników w likwidowanych kopalniach węgla kamiennego.

Statutowe zadania nadzoru górniczego w 2005 roku realizowane były przez 11 okręgowych urzędów górniczych i specjalistyczny Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych oraz Wyższy Urząd Górniczy, w których zatrudnionych było 381 etatowych pracowników inspekcyjno – technicznych, pracowników merytorycznych - 68 etatów oraz pracowników biurowych - 75 etatów.

ZAKŁADY OBJĘTE NADZOREM I KONTROLĄ URZĘDÓW GÓRNICZYCH W 2005 ROKU				
Lp.	Rodzaj zakładu	Liczba	Zatrudnienie [stan na 31.12.2005]	Wydobycie [tys. ton]
1	Podziemne zakłady górnicze :	47	137 960	
	– węgla kamiennego	33	123 043	97 100,0
	– węgla kamiennego w likwidacji	3	226	-
	– rud miedzi	3	11 498	32 000,0
	– rud cynku i ołowiu	2	1 843	4 560,0
	– soli	1	989	1 098,0
	– glin ceramicznych	2	141	71,3
	– gipsu i anhydrytu	2	203	170,5
	– magnezytu w likwidacji	1	17	-
2	Prowadzące roboty podziemne z zastosowaniem techniki górniczej	10*	1 852	-
3	Odkrywkowe zakłady górnicze :	103	17 649	
	– węgla brunatnego	11	13 904	61 600,0
	– surowców skalnych, ilastych, piasków formierskich i szklarskich	91	3 085	55 000,0
	– siarki (w likwidacji)	1	660	-
4	Otworowe zakłady górnicze :	60	4 977	
	– ropy i gazu	4**	3 952	837 tys t + 5,362 mld m ³
	– soli	4***	371	2 759,0
	– siarki	3***	395	822,0
	– wód leczniczych, termalnych i solanek	46	216	1,9 mln m ³
	– metanu z pokładów węgla	2	9	3,0 mln m ³
	– podziemny magazyn gazu	1	34	-
*) w tym CZOK w skład którego wchodzi 3 ruchy składające się z 15 rejonów. **) w tym 78 kopalń i 5 podziemnych magazynów gazu ***) w tym 2 zakłady w likwidacji				
Razem kopaliny podstawowe		220	162 438	
Zakłady wykonujące prace geologiczne		354	5 455	
Zakłady górnicze kopalin pospolitych		3 938	13 486	około 115 mln. ton
Firmy usługowe, wykonujące prace dla zakładów górnich objętych nadzorem urzędów górnich		1011*	27 938	
*) liczba oddziałów firm				
OGÓŁEM ZATRUDNIENIE			209 317	

1. WSTĘP

Niniejsze opracowanie stanowi sprawozdanie z działalności urzędów górniczych w 2005 roku, które zostało zredagowane według następującego schematu:

- Rozdział 2 zawiera opis priorytetowych celów urzędów górniczych zrealizowanych w 2005 roku.
- Rozdział 3 obejmuje działalność administracyjną urzędów górniczych.
- Rozdziały 4 i 5 zawierają opis działalności inspekcyjnej i represyjnej urzędów górniczych.
- Rozdział 6 opisuje sposób reprezentowania Skarbu Państwa w sprawach roszczeń z tytułu szkód wywołanych działalnością górniczą.
- Rozdziały 7 i 8 zawierają informacje o realizowanej w 2005 roku współpracy z innymi organami nadzoru i kontroli oraz jednostkami naukowo-badawczymi.
- Rozdział 9 opisuje całą działalność legislacyjną.
- Rozdział 10 zawiera sprawozdanie z zakresu integracji europejskiej oraz współpracy z zagranicą.
- Rozdział 11 zawiera sprawozdanie z działalności informacyjnej i wydawniczej.
- Rozdział 12 przedstawia wszystkie działania z zakresu organizacji i zarządzania w urzędach górniczych.
- Rozdział 13 zawiera podsumowanie działalności urzędów górniczych w 2005 roku.

- Załącznik nr 4 - Udział pracowników urzędów górniczych w pracach komisji i zespołów funkcjonujących poza strukturami organów nadzoru górniczego.
- Załącznik nr 5 - Akty wewnętrzne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wydane w 2005 roku.

Uzupełnieniem niniejszego sprawozdania jest opracowanie WUG pt. „Stan Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Górnictwie w 2005 roku”, w którym w sposób szczegółowy zaprezentowano stan zagrożeń zawodowych, technicznych i naturalnych oraz stan bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie wraz ze strategią działania nadzoru górniczego w przedmiotowym zakresie.

ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik nr 1 - Zagrożenia zawodowe.
- Załącznik nr 2 - Wypadkowość - Skrót stanu bezpieczeństwa w górnictwie w 2005 roku.
- Załącznik nr 3 - Działalność komisji powołanych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

2. REALIZACJA PRIORYTETOWYCH CELÓW URZĘDÓW GÓRNICZYCH

Działalność organów nadzoru górniczego w 2005 roku stanowiła realizację ustaleń ujętych w „Strategii działania urzędów górniczych na lata 2001-2005” oraz „Programie działania urzędów górniczych na 2005 rok”.

2.1 Wdrażanie nowych przepisów prawa geologicznego i górniczego

W 2005 roku działalność legislacyjna WUG ukierunkowana była w szczególności na sprawy związane z obszerną nowelizacją ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, a także przygotowaniem jej tekstu jednolitego oraz opracowaniem nowych aktów wykonawczych w obszarze działania urzędów górniczych.

Ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawy o odpadach (Dz. U. Nr 90, poz. 758), która weszła w życie w dniu 1 lipca 2005 r. - wprowadzone zostały bowiem do obowiązującego prawa zmiany, polegające m.in. na dodaniu nowego przepisu art. 75a, nakładającego na osoby kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego i zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa, wymóg posiadania odpowiednich kwalifikacji. Upoważnionym do stwierdzania wspomnianych kwalifikacji został Prezes Wyższego Urzędu Górniczego. Minister właściwy ds. gospodarki został zobowiązany natomiast do określenia w drodze rozporządzenia kwalifikacji ogólnych i zawodowych wymaganych od wspomnianych osób, sposobu postępowania w sprawach stwierdzania tych kwalifikacji, trybu powoływania oraz składu komisji egzaminacyjnych i zakresu wiadomości podlegających sprawdzeniu.

Ponadto zwracano uwagę na ujednoczenie stosowania przepisów Prawa geologicznego i górniczego oraz prawidłowe stosowanie przepisów Kodeksu postępowania admini-

stracyjnego. Wspomnianą ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, w celu realizacji zasady zapewnienia bardziej skutecznego i prawidłowego przeszkolenia pracowników zakładu górniczego w zakresie znajomości przepisów regulujących bezpieczne wykonywanie pracy w zakładzie górniczym:

- wskazano organy nadzoru górniczego jako właściwe do stwierdzania w drodze decyzji wydawanej na okres 5 lat, że przedsiębiorca lub jednostka organizacyjna trudniąca się szkoleniem posiadają odpowiednią kadrę oraz niezbędne środki umożliwiające właściwe przeszkolenie pracowników,
- umożliwiono organom nadzoru górniczego nakazywanie w drodze decyzji, dokonania przez przedsiębiorcę lub jednostkę trudniącą się szkoleniem, zmian mających na celu zapewnienie spełnienia warunków umożliwiających właściwe przeszkolenie pracowników,
- w przypadku niedochowania terminu wprowadzenia zmian, umożliwiono właściwym organom nadzoru górniczego stwierdzanie wygaśnięcia decyzji stwierdzającej spełnienie warunków umożliwiających prowadzenie szkoleń pracowników,
- wprowadzono obowiązek zatwierdzania przez właściwe organy nadzoru górniczego, programów przeszkolenia pracowników na stanowiskach w ruchu zakładu górniczego, które mogą zajmować osoby o szczegól-

nych kwalifikacjach zawodowych i warunkach zdrowotnych.

Wyższy Urząd Górniczy zwracał szczególną uwagę na analizę i popularyzację rozwiązań praw-

nych dotyczących działalności urzędów górniczych, przygotowanie urzędów górniczych do realizacji zadań wynikających z członkostwa Polski w UE oraz aktywnie współdziałał w tworzeniu prawa wspólnotowego dotyczącego górnictwa.

2.2 Doskonalenie instrumentów zarządzania bezpieczeństwem pracy w górnictwie

W ramach przyjętej przez Wyższy Urząd Górniczy strategii działania urzędów górniczych na lata 2001 – 2005 realizowano między innymi wspomaganie wdrażania systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w zakładach górniczych.

Realizując powyższe cele, w ramach przeprowadzanych inspekcji szczególną uwagę zwracano na realizację jednego z podstawowych obowiązków przedsiębiorcy polegającego na ocenianiu i dokumentowaniu ryzyka zawodowego na stanowiskach i miejscach pracy oraz stosowania niezbędnych środków profilaktycznych zmniejszających to ryzyko w formie dokumentu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników zatrudnionych w ruchu zakładów górniczych. Kontrolowano również sposób informowania pracowników o ryzyku zawodowym w zakresie zagrożeń występujących w środowisku pracy.

Dla podniesienia stanu bezpieczeństwa w zakładach górniczych urzędy górnicze ini-

cjowały podejmowanie przez przedsiębiorców działań w zakresie wdrażania systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, których podstawowym celem jest poprawa warunków pracy, wyższy poziom bezpieczeństwa i lepsza ochrona zdrowia pracowników. Przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego w czasie prowadzenia auditów w zakładach górniczych przez zespoły auditujące służyli zespołom specjalistyczną wiedzą i umiejętnościami z zakresu stosowania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych. Ponadto brali udział w pracach Komitetu Technicznego działającego przy Jednostce Certyfikującej Głównego Instytutu Górnictwa.

Aktualnie, począwszy od listopada 2002r. do końca 2005 roku, 31 podziemnych zakładów górniczych z tego 29 kopalń węgla kamiennego i 2 kopalnie rud miedzi, uzyskały certyfikaty Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy.

2.3 Pomoc w razie zagrożenia życia lub zdrowia ludzi i bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego

Pomoc w razie zagrożenia życia lub zdrowia ludzi i bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego gwarantuje właściwa organizacja i funkcjonowanie służb ratownictwa górniczego w Polsce. Działalność ta prowadzona jest na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994r. Prawo geologiczne i górnicze oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie ratownictwa górniczego z dnia 12 czerwca 2002r. (Dz. U. Nr 94, poz. 838 z późn. zm.) - aktu wykonawczego do tej ustawy.

Organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad podmiotami zawodowo trudniącymi się wykonywaniem czynności ratownictwa górniczego.

Zadaniem służb ratownictwa górniczego jest niesienie niezwłocznej pomocy w razie zagrożenia życia lub zdrowia pracowników zakładu górniczego oraz innych osób znajdujących się w zakładzie górniczym, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego,

a także w razie zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego.

W celu podniesienia stanu bezpieczeństwa w zakresie ratownictwa górniczego:

- ujęto zawód ratownika górniczego i mechanika sprzętu w wykazie górniczych zawodów regulowanych - rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2005 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania w sprawie uznania nabytych w państwach Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych (Dz.U. Nr 181 poz. 1516),

- wprowadzono do stosowania rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2005r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego (Dz. U. Nr 261, poz. 2168).

Nad zabezpieczeniem zakładów górniczych czuwa 6411 ratowników zgrupowanych w czterech jednostkach ratownictwa górniczego oraz w służbach ratownictwa przedsiębiorców.

Służby ratownictwa przedsiębiorców

Służby ratownictwa przedsiębiorców obejmują funkcjonujące w poszczególnych zakładach górniczych kopalniane drużyny ratownicze oraz odpowiednio wyposażone kopalniane stacje ratownictwa górniczego. W Polsce działa aktualnie:

- 45 kopalnianych stacji ratownictwa górniczego,
- 2 kopalniane punkty ratownictwa górniczego,
- 8 zakładowych stacji ratownictwa górniczego.

Jednostki ratownictwa górniczego

W górnictwie polskim działają obecnie cztery podmioty zawodowo trudniące się ratownictwem górniczym (jednostki ratownictwa):

Centralna Stacja Ratownictwa Górniczego w Bytomiu S.A. w Bytomiu	utworzona jako podmiot prawa handlowego, zabezpiecza zakłady górnictwa węgla kamiennego i innych surowców mineralnych
Oddział Jednostka Ratownictwa Górniczo-Hutniczego KGHM Polska Miedź S.A. w Lubinie	jednostka ratownictwa górniczego KGHM Polska Miedź S.A., zabezpiecza 3 kopalnie rud miedzi i kopalnie surowców mineralnych
Ratownicza Stacja Górnictwa Otworowego w Krakowie	jednostka ratownictwa górniczego Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa, zabezpiecza zakłady wydobywające i poszukujące ropę naftową i gaz ziemny
Jednostka Ratownictwa Górniczego w Tarnobrzegu Sp. z o.o.	utworzona jako podmiot prawa handlowego, zabezpiecza kopalnie i zakłady przerobcze siarki

Współpraca ratownictwa górniczego z innymi służbami ratownictwa

Służby ratownictwa górniczego współpracują z Państwową Strażą Pożarną różnych szcze-

bli na zasadach określonych w umowach i porozumieniach.

W górnictwie odkrywkowym nie ma specjalistycznej jednostki ratownictwa górniczego, która zawodowo zajmowałaby się ratownictwem w tego typu zakładach górniczych. Większość odkrywkowych zakładów górniczych została zwolniona przez właściwy organ nadzoru górniczego z obowiązku posiadania zorganizowanego ratownictwa górniczego oraz zapewnienia stałej możliwości udziału w akcji ratowniczej specjalistycznych służb CSRG.

W górnictwie otworowym zapewnienie pomocy w razie zagrożenia powszechnego i bezpieczeństwa ruchu zakładu oparte jest na wdrożonych do realizacji porozumieniach pomiędzy Komendantem Głównym PSP a Prezesem Zarządu PGNiG S.A. w Warszawie. Porozumienia te są wynikiem realizacji wniosków Komisji powołanej przez Prezesa WUG i przyczyniają się do prawidłowej współpracy jednostek ratownictwa górniczego i służb ratowniczych przedsiębiorców. Uwzględniają one prowadzenie wspólnych ćwiczeń i szkoleń z zakresu profilaktyki przeciwerupcyjnej i gaszenia

pożarów, koordynację i zasady współdziałania podczas przeprowadzania akcji ratowniczych.

Corocznie organizowane są Międzynarodowe Ćwiczenia Ratowniczo-Gaśnicze. W 2005r. w ćwiczeniach pod kryptonimem „Rurociąg-Partnerstwo - Dębno 2005”, przeprowadzonych w rejonie Ośrodka Grupowego Kopalń - Sulisław w pobliżu Dębna Lubuskiego, brało udział Pogotowie Górnicze RSGO Kraków, zakładowe służby ratownictwa górniczego jak też jednostki Państwowej Straży Pożarnej i pogotowia ratunkowego z okolicznych miejscowości.

Cztery jednostki ratownictwa górniczego i ich oddziały terenowe jak i wszystkie kopalniane stacje ratownictwa górniczego zostały skontrolowane przez specjalistów z okręgowych urzędów górniczych zajmujących się ratownictwem górniczym. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zabezpieczeniu ratowniczym zakładów górniczych. Również podczas prowadzonych akcji ratowniczych, szczególnie przeciwpożarowych, nie odnotowano żadnego wypadku. Pozytywnie oceniono również działalność służb medycznych prowadzących badania ratownicze i zabezpieczenie medyczne podczas akcji ratowniczych i ćwiczeń.

2.4 Nadzór nad zakładami górniczymi wydobywającymi kopaliny pospolite

W 2005 roku na terenie całego kraju nadzór górniczy sprawowano w odniesieniu do 3938 odkrywkowych zakładów górniczych wydobywających kopaliny pospolite, z czego 1784 (45,3 %) to zakłady eksploatujące złoża w oparciu o art.16 ust.2a Prawa geologiczno-górnictwa. Większość z tych zakładów (około 80 %) to zakłady wydobywające kruszywa naturalne. Problemy związane z ich wydobywaniem, rozpoznane w trakcie sprawowania nadzoru stanowiły podstawę sporządzenia *Raportu w sprawie wydobywania kopaliny pospolitych*. Zawarto w nim informacje dotyczące szerokiego spektrum zagadnień związanych z funkcjonowaniem odkrywkowych

zakładów górniczych wydobywających kopaliny pospolite oraz działalnością okręgowych urzędów górniczych w ramach sprawowanego nadzoru i kontroli nad tymi zakładami górniczymi. Przykładowo, jednym z zasadniczych problemów był niewłaściwy stan skarp i ścian wyrobisk eksploatacyjnych oraz sposób i forma dokumentowania związanych z nimi zagrożeń. Najczęściej stwierdzano brak rozpoznania czynników wpływających na stateczność skarp i zboczy oraz związane z tym niewłaściwe ustalanie ich parametrów (nachylenie i wysokość ścian eksploatacyjnych), co w efekcie skutkowało powstawaniem zagrożeń geotechnicznych, w tym

osuwisk. Stwierdzenie takich nieprawidłowości prowadziło każdorazowo do wydania stosownych decyzji pomspekcyjnych.

Przeprowadzane zostały w całym kraju, w drugim kwartale 2005 roku, kontrole w odkrywkowych zakładach górniczych przez przedstawicieli Delegatur Wojewódzkich Najwyższej Izby Kontroli przy współudziale pracowników inspekcyjno-technicznych okręgowych urzędów górniczych.

Tematyka przeprowadzanych inspekcji obejmowała takie zagadnienia, jak:

- kontrolę dokumentacji formalno-prawnej prowadzonej działalności górniczej,
- sposób prowadzenia eksploatacji kopaliny, w tym stan rozpoznania zagrożeń,
- dokumentację mierniczo-geologiczną,
- roczne operaty ewidencji zmian zasobów,
- sposób prowadzenia obsługi mierniczo-geologicznej,
- wzajemne relacje pomiędzy wydobytymi zasobami wykazanymi w operatach ewidencyjnych oraz ilością kopaliny, za którą odprowadzono opłaty eksploatacyjne.

W trakcie kontroli w zakładach górniczych stwierdzano szereg nieprawidłowości, z których podstawowe dotyczyły:

- prowadzenia wydobycia kopaliny poza granicami udzielonej koncesji lub granicami udo-

kumentowanego złoża, a także zasobów zaliczonych do zasobów nieprzemysłowych i strat, a sporadycznie bez planu ruchu i innych dokumentów wymaganych przepisami prawa,

- nieaktualizowania dokumentacji mierniczo-geologicznej lub jej braku, a także sporządzania jej przez osoby nieuprawnione,
- niewłaściwego i nieterminowego sporządzania operatów ewidencyjnych złoża lub sporadycznego ich braku oraz niedokonywania przez przedsiębiorcę analiz gospodarki złożem,
- rozbieżności pomiędzy ilością zasobów wykazanych w operatach ewidencyjnych a zasobów będących podstawą obliczenia opłaty eksploatacyjnej,
- prowadzenia rekultywacji bez rozliczenia zasobów złoża lub bez braku decyzji starosty o ustaleniu kierunku rekultywacji,
- naruszenia projektowanych pasów ochronnych i niedostateczne oznaczenie wyrobiska tablicami ostrzegawczymi.

Z Raportu w sprawie wydobywania kopalin pospolitych wynika, że w ostatnich latach nastąpiła pewna poprawa stanu bezpieczeństwa pracy w tych zakładach górniczych. W strukturze zatrudnienia w górnictwie kopalin pospolitych przeważają zakłady zatrudniające nie więcej niż 5 pracowników. W niewielkiej tylko liczbie zakładów zatrudnionych jest więcej niż 20 osób. Prawie połowę stanowią zakłady, których wydobycie roczne nie przekracza 10 tys. ton kopaliny. Tylko 4% zakładów wydobywa więcej niż 200 tys. ton urobku. Są to zakłady położone przeważnie w województwach dolnośląskim, opolskim i śląskim. Wzrosła wykrywalność przypadków prowadzenia eksploatacji bez posiadania koncesji. Zwiększeniu uległo zainteresowanie uzyskiwaniem kwalifikacji do pełnienia obowiązków kierownictwa i dozoru ruchu w zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite. Wpłynęło to korzystnie na organizację pracy w tych zakładach, racjonalizację wykorzystania

zasobów kopaliny oraz poprawę stanu bezpieczeństwa pracy.

W celu poprawy stanu bezpieczeństwa i ujednolicenia zasad nadzoru kontynuowano przeprowadzanie inspekcji w odkrywkowych zakładach górniczych eksploatujących kopaliny pospolite, które zostały przejęte pod nadzór od wojewodów i starostów. Zwracano szczególną uwagę na realizację wymagań, jakie wynikają z Prawa geologicznego i górniczego oraz aktów wykonawczych do tej ustawy, a w szczególności, na rozpoznanie i zwalczanie zagrożeń naturalnych oraz prawidłowość wykonywania robót strzałowych i gospodarki środkami strzałowymi. W 2005r. w ramach działań profilaktycznych przeprowadzono również inspekcje problemowe w odkrywkowych zakładach górniczych eksploatujących złoża surowców ilastych w warunkach zagrożenia osuwiskowego oraz kontrole w okręgowych urzędach górniczych. W trakcie tych inspekcji zwracano szczególną uwagę na właściwą pracę kopalnianych zespołów do rozpoznawania i zapobiegania zagrożeniom naturalnym, prowadzenie robót górniczych w oparciu o opracowaną technologię eksploatacji w rejonach występowania zagrożeń naturalnych, uwzględniającą bezpieczeństwo pracy sprzętu w rejonie górnej i dolnej krawędzi skarpy eksploatacyjnej. Analizowano również stan bezpieczeństwa pracy w warunkach występujących zagrożeń osuwiskowych i związanych z obrywaniem się skał w aspekcie dostosowania sprzętu technologicznego (koparki, ładowarki) do parametrów wyrobisk (wysokość ścian, szerokość poziomów i półek) jak również efektywność i organizację nadzoru i kontroli przez osoby kierownictwa i dozoru nad prowadzonymi pracami w warunkach występowania tych zagrożeń naturalnych.

W 2005r. przeprowadzono kontrole problemowe w kopalniach torfu, w czasie których zwracano uwagę na stan rozpoznania zagrożenia pożarami endogenicznymi oraz działania zapobiegawcze, polegające na egzekwowaniu posta-

nowień wynikających z obowiązujących w tym zakresie przepisów. W szczególności uwagę zwracano na: aktualizację planu akcji ratowniczej, realizowanie ustaleń regulaminu ochrony przeciwpożarowej w tym wyposażenie w sprzęt p – poż. sprawność łączności i sygnalizacji alarmowej jak również porządek w miejscach podatnych na powstanie pożarów. W ramach działań profilaktycznych zmierzających do ograniczenia zagrożeń związanych z wykonywaniem robót strzałowych, przeprowadzono inspekcje w odkrywkowych zakładach górniczych prowadzących urabianie surowców skalnych przy użyciu materiałów wybuchowych. Szczegółową kontrolę przeprowadzono w zakładach górniczych stosujących nieelektryczny system odpalania ładunków strzałowych.

W 2005r. uczestniczono w pracach legislacyjnych, m.in. przy opracowywaniu projektu rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniającego rozporządzenie w sprawie planów ruchu zakładów górniczych. Zmiany dotyczyły przede wszystkim przepisów o ruchu odkrywkowych zakładów górniczych wydobywających kopaliny pospolite. Zasadniczym kierunkiem działania w tym zakresie było systematyczne i konsekwentne upraszczanie przepisów oraz dostosowywanie ich do zmian aktów prawnych rangi ustawowej.

W trakcie kontroli w zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite wielokrotnie spotykano się z problemem nielegalnej eksploatacji kopaliny. Od początku 2002 roku tj. od momentu, kiedy dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych przejęli nadzór i kontrolę nad zakładami górniczymi wydobywającymi kopaliny pospolite, podjęto zdecydowane działania w zakresie zwalczania nielegalnej eksploatacji. Działania te były podejmowane po części skutkiem skarg, jakie napływały od osób fizycznych lub przedsiębiorców górniczych, jednak w przeważającej większości, były wynikiem inicjatywy inspektorów, którzy wykonując inspekcje w terenie, napotykali na przypadki nielegalne-

go wydobywania kopalin. Nielegalnej eksploatacji najczęściej podlegały kruszywa naturalne.

Działania urzędów górniczych w zakresie bezprawnego wydobycia były ukierunkowane przede wszystkim na dokładne określenie lokalizacji nielegalnych wyrobisk górniczych, udokumentowanie w formie pisemnej i fotograficznej dowodów eksploatacji, kierowanie wniosków do starostów o podjęcie działań mających na celu zaprzestanie nielegalnego wydobycia i naliczenie podwyższonej opłaty eksploatacyjnej, a także ciągłe monitorowanie tych spraw aż do wydania decyzji przez starostów lub inne organy ds.

ochrony środowiska. Informacje o prowadzeniu nielegalnej eksploatacji w wielu przypadkach przesyłano do odpowiednich prokuratur.

Zdarzało się, że wyrobiska po nielegalnej eksploatacji kopalin zasypywane były odpadami w tym również odpadami niebezpiecznymi dla środowiska. W takich przypadkach okręgowe urzędy górnicze kierowały wnioski o wszczęcie postępowania karnego w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa przeciwko środowisku naturalnemu.

Ilość zarejestrowanych spraw w zakresie nielegalnej eksploatacji przedstawiono w tabeli.

NIELEGALNA EKSPLOATACJA			
OUG	Wyszczególnienie	Ilość zarejestrowanych spraw nielegalnej eksploatacji lub nielegalnego składowania odpadów	
		2005 r.	W latach 2002 - 2005
Gliwice	opolskie	1	7
	cz. śląskiego	2	10
	Ogółem	3	17
Katowice	cz. śląskiego	–	–
Kielce	łódzkie	5	17
	świętokrzyskie	5	20
	cz. podkarpackiego	–	–
	Ogółem	10	37
Kraków	małopolskie	6	26
Krosno	podkarpackie	11	18
Lublin	lubelskie	13	53
	podlaskie	11	24
	Ogółem	24	77
Poznań	kujawsko-pomorskie	16	40
	lubuskie	–	5
	pomorskie	26	59
	wielkopolskie	30	145
	zachodniopomorskie	7	33
	Ogółem	79	282
Rybnik	cz. śląskiego	–	–
Tychy	cz. śląskiego	1	5
	cz. małopolskiego	–	–
	Ogółem	1	5
b. Wałbrzych	cz. dolnośląskiego	–	2
Warszawa	mazowieckie	5	44
	Warmińsko-mazurskie	3	10
	Ogółem	8	54
Wrocław	dolnośląskie	3	9
RAZEM		145	527

2.5 Zapewnienie bezpieczeństwa w związku ze stosowaniem materiałów wybuchowych

W 2005 roku w zakładach górniczych nie odnotowano wypadków związanych z używaniem materiałów wybuchowych.

W zakresie górnictwa podziemnego dokonano analizy przyczyn i okoliczności zdarzeń związanych ze stosowaniem materiałów wybuchowych w okresie ostatnich sześciu lat.

W oparciu o przeprowadzoną analizę podjęto szereg działań dla zapewnienia bezpieczeństwa w zakresie używania materiałów wybuchowych (MW) w zakładach górniczych takich jak:

- kontynuowanie cyklicznych szkoleń zakończonych egzaminami sprawdzającymi, dla osób dozoru ruchu i osób mających dostęp do materiałów wybuchowych w zakresie bezpiecznego wykonywania robót strzałowych.
- przeprowadzanie w kopalniach węgla kamiennego kontroli dzienników strzałowych w zakresie dokumentowania wprowadzonego wymogu stałej obecności osoby dozoru podczas wykonywania robót strzałowych.
- dopuszczenie do stosowania w zakładach górniczych KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. dwóch nowych typów ruchomych składów materiałów wybuchowych, budowy modułowej, które wyposażone są w kabinie operatora w sygnalizację temperatury w komorach składowych.
- zainspirowanie w zakładach górniczych KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. zwiększenia udziału mechanizacji procesów wytwarzania i ładowania bezpiecznych MW oraz bezpiecznych technologii ich inicjacji. W 2005r. w zakładach górniczych KGHM POLSKA MIEDŹ S.A. zwiększono ilość pojazdów z urządzeniami mieszalniczo-załadowczymi MW emulsyjnych z jednego do pięciu oraz zwiększono procentowy udział stosowanych zapalników niefektrycznych.
- nadawanie przez Prezesa WUG materiałom wybuchowym numerów identyfikacyjnych poprzez wydanie świadectw numerów identyfikacyjnych, w których podawane są warunki i zakres stosowania materiałów wybuchowych używanych dla celów cywilnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W roku 2005 nadano numery identyfikacyjne dla 176 MW. Dla ww. MW prowadzone są rejestry, w tym rejestr elektroniczny udostępniony na stronach Biuletynu Informacji Publicznej WUG potencjalnym użytkownikom. Powyższe umożliwia bezpieczne używanie materiałów wybuchowych, zgodnie z polskimi przepisami, które uwzględniają obowiązujące w UE przepisy.
- przeprowadzenie dwóch kontroli materiałów wybuchowych u producenta w ramach zadań wynikających ze sprawowania przez Prezesa WUG funkcji wyspecjalizowanego organu nadzoru rynku. Celem zapewnienia bezpieczeństwa użytkownikom środków strzałowych, wykorzystując uprawnienia wyspecjalizowanej jednostki nadzoru rynku, doprowadzono do uzupełnienia zastosowanych procedur oceny zgodności dla MW o dodatkowy moduł wybrany przez producenta i wymagany ustawą - kontrolę jakości produkcji przez jednostkę notyfikowaną. Dzięki temu zapewniona została powtarzalność wytwarzania materiałów wybuchowych, a tym samym bezpieczeństwo jego użytkowania.
- uczestnictwo pracowników Wyższego Urzędu Górniczego w naradach inżynierów strzałowych Kompanii Węglowej S.A., Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. i Katowickiego Holdingu Węglowego S.A., na których przedstawiono stanowisko WUG w sprawie używania w zakładach górniczych sprzętu

strzałowego, a zwłaszcza tego, który przestał być dopuszczany do stosowania w zakładach górniczych przez Prezesa WUG.

- kontynuowania działań określonych po zamachu terrorystycznym w Hiszpanii, zobowiązujących do eliminowania możliwości przedostania się górniczych materiałów wybuchowych do rąk osób nieupoważnionych i użycia ich niezgodnie z przeznaczeniem.
- kontynuowanie współpracy ze Śląską Wojewódzką Komendą Policji, która realizowana była między innymi poprzez udział jej przedstawicieli na naradach inżynierów strzałowych Kompanii Węglowej S.A., na których omówiono zagadnienie transportu materiałów wybuchowych po drogach publicznych oraz przedstawiono dane odnośnie skali przedostawania się materiałów wybuchowych do rąk osób nieupoważnionych, w tym działania prewencyjne w zakresie zapobiegania temu zjawisku.
- ustalenie warunków bezpiecznego przechowywania środków strzałowych w składach MW, które to składy nie odpowiadają wymagom określonym w przepisach. Decyzje w tych sprawach wydano dla 42 podziemnych składów MW.
- kontrolowanie znajomości zasad bezpiecznego, zgodnego z przepisami wykonywania robót strzałowych, znajomości zasad działania i prawidłowego używania sprzętu strzałowego, wśród osób nadzorujących i wykonujących roboty strzałowe, w tym także robót strzałowych wykonywanych przez specjalistyczne podmioty gospodarcze.
- kontrolowanie prawidłowości prowadzenia dokumentów ewidencji przychodu i rozchodu środków strzałowych, warunków w jakich przechowywane są środki strzałowe w składach MW, dokumentacji strzałowych oraz organizacji wykonywania robót strzałowych.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa w związku ze stosowaniem materiałów wybuchowych i zminimalizowania tego zagrożenia w odkrywkowych zakładach górniczych w coraz większym zakresie wprowadzane są nieelektryczne metody prowadzenia robót strzałowych. Wykonywanie ich zlecone jest w większości przypadków podmiotom specjalistycznym, a tam, gdzie to możliwe wprowadza się również technologię mechanicznego urabiania skał przy rozdrabnianiu nadgabarytów. Większość zakładów górniczych zrezygnowała z posiadania własnych składów MW i korzysta z usług wyspecjalizowanych w tym zakresie dystrybutorów, posiadających stosowne uprawnienia.

W zakresie prowadzenia robót strzałowych w zakładach górniczych przejętych od wojewodów kontrolowano:

1. Posiadanie decyzji dotyczących:
 - pozwolenia na nabywanie i/lub przechowywanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego,
 - pozwolenia na używanie środków strzałowych w zakładach górniczych,
 - zezwolenia na przechowywanie i używanie sprzętu strzałowego w zakładach górniczych.
2. Zasady sprawowania nadzoru nad gospodarką środkami strzałowymi, sprzętem strzałowym oraz wykonywanymi robotami strzałowymi w odkrywkowych zakładach górniczych z uwzględnieniem podmiotów wykonujących w zakładzie górniczym roboty strzałowe.
3. Prawidłowość prowadzenia dokumentacji ewidencji przychodu i rozchodu środków strzałowych.
4. Bezpieczeństwo zastosowanej organizacji wykonywania robót strzałowych.
5. Prawidłowość sporządzania metryk i dokumentacji strzałowych.
6. Ewidencję odstrzałów wykonywanych na podstawie dokumentacji strzałowej.

7. Zasady wykonywania strzelań doświadczalnych i specjalistycznych. 8. Ustalenia KRZG w zakresie bezpiecznego sposobu postępowania dla każdego miejsca wykonywania robót strzałowych. 9. Wyznaczanie i zabezpieczanie stref zagrożeń wokół miejsc wykonywania robót strzałowych oraz oznakowanie terenu zakładu górniczego tablicami informacyjno – ostrzegawczymi o prowadzonych robotach strzałowych i godzinach ich wykonywania.	7. Prawidłowość prowadzenia dokumentacji ewidencji przychodu i rozchodu środków strzałowych. 8. Przestrzeganie warunków stosowania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w odkrywkowych zakładach górniczych. 9. Ustalenia KRZG w zakresie bezpiecznego sposobu postępowania dla każdego miejsca wykonywania robót strzałowych.

W zakresie odpalania ładunków strzałowych za pomocą nieelektrycznego systemu odpalania kontrolowano:

1. Zasady sprawowania nadzoru nad gospodarką środkami strzałowymi, sprzętem strzałowym i wykonywanymi robotami strzałowymi w odkrywkowych zakładach górniczych oraz kwalifikacje osób nadzorujących i wykonujących roboty strzałowe.
2. Bezpieczeństwo zastosowanej organizacji wykonywania robót strzałowych.
3. Ewidencję odstrzałów wykonywanych na podstawie dokumentacji strzałowej.
4. System odpalania ładunków środków strzałowych, inicjowanie zapalników nieelektrycznych w sieci strzałowej zapalnikiem elektrycznym lub lontem detonacyjnym.
5. Przygotowywanie naboju udarowych.
6. Zasady wykonywania strzelań doświadczalnych i specjalistycznych.

Problematyka bezpieczeństwa prac związanych ze stosowaniem materiałów wybuchowych w górnictwie otworowym była ukierunkowana na ujednoczenie zasad postępowania przy wydawaniu przez dyrektorów okręgowych urzędów górniczych pozwoleń w zakresie nabywania, przechowywania oraz zezwoleń w zakresie używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego. W związku z wątpliwościami, jakie pojawiły się na tle stosowania przepisów ustawy o materiałach wybuchowych dla użytku cywilnego zwłaszcza w aspekcie wydawania pozwoleń oraz zakresu pojęcia „przedsiębiorca” w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, dokonano ustaleń, które zostały przekazane do stosowania dyrektorom okręgowych urzędów górniczych. Ustalenia zostały opracowane po konsultacjach i naradach z udziałem dyrektorów OUG w Krakowie, Poznaniu, Krośnie, Warszawie i we Wrocławiu z udziałem przedstawicieli kierownictwa WUG oraz przedsiębiorcy PGNiG S.A. w Warszawie.

2.6 Zapewnienie warunków prawidłowej likwidacji zakładów górniczych

Zakres problemów związanych z decyzją o likwidacji kopalń obejmuje szereg zagadnień związanych z prawidłową gospodarką złożem, ograniczeniem zagrożeń naturalnych dla kopalń sąsiednich wraz z odpowiednimi przedsięwzięciami organizacyjno-technicznymi.

Zakres prac likwidacyjnych w Polsce w 2005 roku obejmował:

- 3 kopalnie węgla kamiennego - likwidacja całkowita,
- 1 kopalnię magnezytu,
- około 100 kopalń odkrywkowych eksploatujących kopaliny podstawowe i pospolite,

- 2 otworowe kopalnie soli,
- 2 otworowe kopalnie siarki,
- odwierty na 12 złożach ropy naftowej i gazu ziemnego.

Pompownia głębinowa w rejonie "Niwka-Modrzejów"

Podstawowym instrumentem działalności nadzoru górniczego było zatwierdzanie planów ruchu likwidowanych zakładów górniczych i kontrola ich przestrzegania.

Nadzór górniczy zobowiązany do nadzoru i kontroli ruchu zakładów górniczych oraz wypełniania przez przedsiębiorców ich obowiązków, sprawdzał przestrzeganie przez nich

obowiązków związanych z prawidłowym przebiegiem likwidacji zakładów górniczych. Zwracano uwagę na zagadnienia rozpoznawania i zwalczania zagrożeń związanych z likwidacją zakładów górniczych, ochrony środowiska i rekultywacji gruntów.

Szczególnego nadzoru i kontroli ze strony organów nadzoru górniczego wymagały prace w zakresie:

- likwidacji szybów,
- odprowadzania wód dołowych z byłych kopalń oraz monitoringu podnoszenia się lustra wody w kopalniach,
- prowadzenia odmetanowania zrobów byłych kopalń,
- prawidłowości utrzymania obiektów budowlanych oraz ich zabezpieczenia przed dostępem osób postronnych,
- zgodnego z dokumentacją prowadzenia robót likwidacyjnych,
- przekazywania dokumentacji mierniczo-geologicznej byłej kopalni do archiwum dokumentacji.

Przewidywane do zastosowania w procesie likwidacji rozwiązania techniczne likwidacji szybów, szybków, rejonów na kontakcie z innymi kopalniami, a zwłaszcza w kopalniach metanowych, były przedkładane do zaopiniowania przez Komisję ds. Likwidacji Zakładów Górniczych i Gospodarki Odpadami.

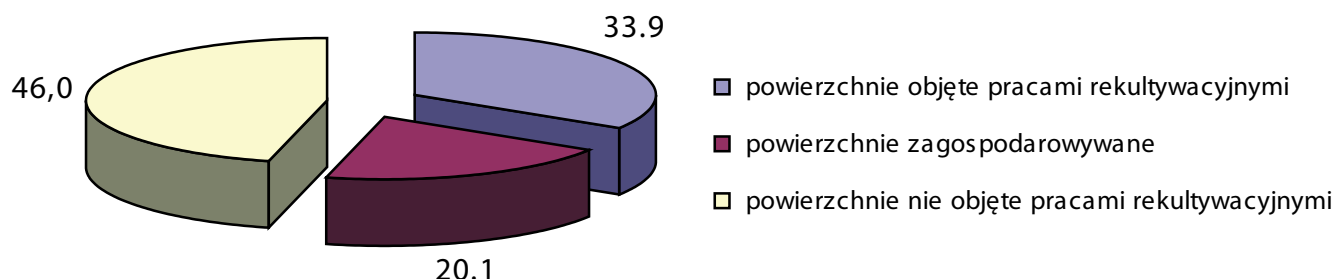
2.7 Ochrona terenów po zakończeniu działalności górniczej

W 2005 roku przeprowadzono inspekcje w zakładach górniczych w zakresie gospodarki gruntami przejętymi pod działalność górniczą, ich rekultywacją oraz ochroną przed zawodnieniem. Uwarunkowania prawne dotyczące rekultywacji i zagospodarowania gruntów oraz stan gospodarki gruntami po działalności

górniczej i rekultywacji gruntów niekorzystnie przekształconych w poszczególnych rodzajach górnictwa przedstawiono w odrębnym raporcie pt.: „*Rekultywacja terenów zdegradowanych działalnością górniczą*”.

Ogólna powierzchnia terenów zajętych w związku z eksploatacją kopalin podstawowo-

Udział terenów poddanych zabiegom rekultywacyjnym oraz zagospodarowywanych w stosunku do potrzeb całego górnictwa [%]

wych oraz niektórych kopalni pospolitych, których wydobywanie nadzorowane było do roku 2002 przez organy nadzoru górniczego, wynosiła 41.766,8 ha. Największą powierzchnię pod eksploatację surowców mineralnych użytkowały zakłady górnicze wydobywające surowce energetyczne (57,4%) oraz zakłady wydobywające surowce chemiczne i skalne (40,2%). Pozostałe 2,4% powierzchni użytkowały zakłady wydobywające rudy metali nieżelaznych. Czynną działalność górnictwą prowadzono na gruntach o powierzchni 30.521,6 ha, z czego 3,3% tych gruntów było własnością osób innych. Powierzchnia gruntów, na których działalność górnictwą zakończono i które wymagały rekultywacji, wynosiła 10.453,2 ha, co stanowiło 25% ogólnej powierzchni użytkowanej przez górnictwo.

W rozbiciu na podstawowe rodzaje surowców mineralnych powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji przedstawia się następująco:

- górnictwo surowców energetycznych
4,7 tys. ha,

- górnictwo rud metali nieżelaznych
0,5 tys. ha,
- górnictwo surowców chemicznych i skalnych
5,2 tys. ha.

Stan rekultywacji i zagospodarowania terenów po działalności górniczej w stosunku do potrzeb występujących w tym zakresie przedstawiono na powyższym diagramie.

Efektem rekultywacji terenów po działalności górniczej prowadzonej w 2004 roku jest zakończenie prac na gruntach o powierzchni 1.044,3 ha, co stanowi 10% ogólnej powierzchni, na której zakończono działalność górnictwą i która wymaga rekultywacji. Największe powierzchnie gruntów zrekwizytowało górnictwo węgla brunatnego (431 ha), górnictwo siarki (273 ha) oraz górnictwo surowców skalnych (191 ha). Ponadto w roku 2004 górnictwo przekazało innym użytkownikom do docelowego zagospodarowania łącznie 659,7 ha terenów zrekwizytowanych, w tym 272,9 ha górnictwo siarki oraz 261,3 ha górnictwo węgla brunatnego.

2.8 Inspirowanie badań naukowych w zakresie bezpieczeństwa pracy w górnictwie

Wyższy Urząd Górniczy, posiadając bieżące rozpoznanie o rodzaju zagrożeń aktualnie występujących w górnictwie, zwracał się do właściwych jednostek naukowo-badawczych o podjęcie stosownych prac badawczych i konstrukcyjnych.

Inspirowanie tego typu prac odbywało się poprzez:

1. Zgłaszanie propozycji tematycznych zagadnień do realizacji podczas sporządzania rocznych planów prac badawczych tych jednostek.

W 2005r. do Głównego Instytutu Górniczego zgłoszono propozycje następujących tematów:

- stosowanie elektrycznej trakcji przewodowej w wyrobiskach w których występuje pył węglowy, zasady stosowania,
- opracowanie nowego sposobu wielopunktowego pomiaru parametrów atmosfery w przodkach kombajnowych,
- analiza wpływu środków chemicznych stosowanych w podziemiach kopalń na pracę urządzeń gazometrycznych i opracowanie środków zaradczych,
- opracowanie metodyki oceny bezpieczeństwa funkcjonalnego kopalnianych systemów łączności telefonicznej, alarmowo-zgłoszeniowych i kontroli parametrów bezpieczeństwa,
- strukturalne okablowanie systemów telekomunikacyjnych w podziemnych wyrobiskach zakładów górniczych w atmosferze zagrożonej wybuchem,
- określenie bezpiecznego kryterium rodzaju (woda całkowita; przemijająca; inna) i ilości wody zawartej w pyłach kopalnianym w strefie zabezpieczającej uniemożliwiającej przeniesienie wybuchu pyłu węglowego w przypadku stosowania w tych strefach środków higroskopijnych (np. chlorku wapnia).

Podjęcie takich prac przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa funkcjonalnego systemów telekomunikacyjnych, zwłaszcza systemów łączności i alarmowania oraz systemów bezpieczeństwa poprzez wyeliminowanie zakłóceń elektromagnetycznych oraz spełnienie wymagań dyrektywy ATEX w zakresie okablowania systemów.

2. Wyrażenie pozytywnej opinii dla potrzeby podjęcia przez CEiAG EMAG prac badaw-

czych nad projektem celowym na temat „Zintegrowany redundantny system bezpieczeństwa dla dyspozytorni zakładów górniczych”.

Proponowana tematyka traktująca kompleksowo monitorowanie zagrożeń naturalnych występujących w podziemnych zakładach górniczych wychodzi naprzeciw aktualnym potrzebom. W świetle zdarzeń w kopalniach „Rydułtowy” i „Sośnica” szczególnie ważny wydaje się być ciągły monitoring skojarzonych zagrożeń występujących w ruchu zakładu górniczego, zwłaszcza w zakresie: metanometrii, wczesnego wykrywania pożarów, zapylenia, sejsmiki i innych, przy równoczesnym nadzorze ruchu załogi i szybkiego powiadamiania pracowników o zaistniałych zagrożeniach. Dodatkowym atutem pracy ma być redundantność rozwiązania, co pozwoli uzyskać wysoką niezawodność nadzoru dyspozytorskiego odpowiadającą wymaganiom europejskich norm zharmonizowanych.

W zakresie górnictwa podziemnego opracowano specjalistyczne raporty o stanie występujących zagrożeń, które prezentowane były na sympozjach, konferencjach i stanowiły podstawę do podjęcia prac naukowo-badawczych przez specjalistyczne jednostki (raporty z zakresu zagrożenia metanowego, pożarowego, tąpaniowego i klimatycznego).

W zakresie zagrożenia zawałowego związanego z korozją obudowy wyrobisk korytarzowych, dla poprawy stanu bezpieczeństwa zainspirowano prace badawcze mające na celu zastosowanie przyrządu do pomiaru stopnia skorodowania obudowy oraz określenia jaką nośność posiada obudowa skorodowana, aby na tej podstawie podjąć odpowiednie decyzje w zakresie wzmocnienia obudowy istniejącej.

Dla poprawy stanu bezpieczeństwa zainspirowano prace badawcze i konstrukcyjne mające na celu skonstruowanie i dopuszcze-

nie do stosowania w zakładach górniczych nowoczesnych przyrządów umożliwiających pomiar ciągłości obwodów strzałowych. Dzięki tym pracom możliwe było wyprodukowanie nowych typów wskaźników rezystancji typu WRZOS-2 (50, 100 i 300), których producentem jest CARBO w Tychach.

W celu jednoznacznego określenia, które zagadnienia powinny być uwzględnione w projekcie likwidacji zakładu górniczego opracowano „Wytyczne projektowania procesu likwidacji zakładów górniczych”, w których określono:

- zasady opracowania programu likwidacji podziemnego zakładu górniczego,
- zasady opracowania programu likwidacji odkrywkowego zakładu górniczego,
- techniczne aspekty likwidacji.

W górnictwie otworowym zjawiska migracji płynu złożowego w przestrzeniach pierścieniowych i pozarurowych otworów i odwiertów wiertniczych wymagają wspólnych działań

przedsiębiorców i jednostek naukowo badawczych w celu ich ograniczenia lub eliminacji.

Przy współpracy z Instytutem Nafty i Gazu w czerwcu 2005 r. zorganizowano seminarium nt. „Migracja gazu w odwiertach gazowych”. Przedstawione przez Luisiane State University prawne i techniczne aspekty związane z tym zjawiskiem w USA i Kanadzie oraz rozwiązania technologiczne prezentowane przez przedstawicieli przemysłu, określiły zarówno przyczyny powstawania jak i metody zapobiegania i likwidacji migracji gazu. Kontynuowane badania naukowe w tym zakresie mają na celu:

- określenie kryteriów środowiskowych związanych z tym zjawiskiem,
- klasyfikację występującego zagrożenia,
- opracowanie nowych receptur zaczynów cementowych (na bazie cementów żużlowych),
- zastosowanie odpowiednich do warunków geologicznych technologii cementowań (cementowanie wielostopniowe).

2.9 Kontrola wyrobów wprowadzanych do obrotu w rozumieniu przepisów ustawy o systemie oceny zgodności

Od 1 maja 2004 r., to jest od wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, Wyższy Urząd Górniczy prowadzi całość zadań związanych z funkcjonowaniem systemu kontroli wprowadzonych do obrotu wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych.

Działalność Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego jako organu nadzoru wyspecjalizowanego prowadzona była na podstawie:

- ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. Nr 204 poz.2087 z 2004 r.).
- ustawy z dnia 4 lutego 1994 r.- Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96 z późn. zm.), do którego zasadnicze zmiany w powyższym zakresie wprowadziła ustawa z dnia

20 kwietnia 2004r. o zmianie i uchyleniu niektórych ustaw w związku z uzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 96, poz. 959) zwaną ustawą horyzontalną.

Zgodnie z powyższymi aktami prawnymi w zakładach górniczych można stosować wyroby spełniające wymagania zasadnicze lub dopuszczalne przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jako organ wyspecjalizowany prowadził kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych wymagań na podstawie aktów prawnych wprowadzających postanowienia dyrektyw nowego podejścia do prawa polskiego, dla wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych.

Działania związane z nadzorem nad wyrobami przeznaczonymi do stosowania w zakładach górniczych realizowano poprzez:

1. Określenie właściwych dyrektyw określających wymagania dla wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych.
2. Opracowanie i wdrożenie procedury systemu zarządzania jakością dla nadzoru rynku.
3. Wdrożenie, zatwierdzonych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, procedur kontroli opracowanych dla poszczególnych dyrektyw.
4. Rozbudowę istniejącej bazy danych o wyrobach skontrolowanych przez organy nadzoru górniczego.
5. Wdrożenie elektronicznego przepływu informacji pomiędzy WUG, OUG i UGBKUE oraz pomiędzy WUG i UOKiK za pomocą systemu komputerowego HERMES.
6. Zorganizowanie dwóch cykli szkoleń dla pracowników inspekcyjno-technicznych i zastępców dyrektorów ds. energomechanicznych OUG i UGBKUE przez ekspertów Unii Europejskiej w ramach funduszy PHARE 2002 i systemu TAIEX.
7. Współudział w opracowaniu merytorycznym i graficznym 5000 szt. płyt CD zawierających materiały szkoleniowe, komplet dokumentów prawnych i przewodników dotyczących obowiązujących od dnia 1 maja 2005 r. wymagań dla wyrobów przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych.
8. Przeprowadzenie serii seminariów i szkoleń dla przedstawicieli nadzoru górniczego, przedsiębiorców górniczych, producentów, importerów i dystrybutorów z wykorzystaniem materiałów zawartych na ww. płycie CD.
9. Udział w pracach organów krajowych i UE.
10. Przygotowanie dokumentów do uzyskania środków pomocowych z funduszu Transition Facility 2004 na rozbudowę systemu komputerowego dla nadzoru rynku w WUG.
11. Zakup podstawowego zbioru norm zharmonizowanych.
12. Pozyskanie przewodników z Wielkiej Brytanii dotyczących wymagań dla gospodarki remontowej urządzeń podlegających dyrektywie ATEX i maszynowej oraz dokonanie tłumaczenia na język polski.
13. Przeprowadzanie kontroli wyrobów.
14. Prowadzenie postępowań administracyjnych dotyczących wyrobów nie spełniających zasadniczych wymagań..
15. Wydawanie opinii dla służb celnych dotyczących spełniania przez wyroby zasadniczych wymagań.
16. Opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących systemu oceny zgodności oraz udział bezpośredni w konferencjach uzgadniających te projekty.

W związku z realizacją zadań organu wyspecjalizowanego do nadzoru nad wyrobami przeznaczonymi do stosowania w zakładach górniczych Prezes WUG wystosował:

- 8 żądań udzielenia informacji i przekazania dowodów w zakresie wyrobów stosowanych w zakładach górniczych objętych wymaganiami zasadniczymi,
- 1 zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie wprowadzonego do obrotu wyrobu,
- 2 postanowienia wyznaczające termin na usunięcie niezgodności wyrobu,
- 2 decyzje zakazujące dalszego przekazywania użytkownikom i sprzedawcom wyrobu,
- 3 decyzje umarzające postępowanie w sprawie wprowadzonego do obrotu wyrobu.

Ponadto wystosowano 23 pisma wzywające do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli wyrobu.

Z posiadanych przez Wyższy Urząd Górniczy materiałów wynika, że podczas działalności związanej z wykonanymi przez urzędy górnicze kontrolami spełniania zasadniczych wymagań, wynikających z postanowień ustawy o systemie oceny zgodności, w 2005r. łącznie przeprowadzono 241 kontroli, w trakcie których skontrolowano 370 wyrobów.

Bezpośrednio u producentów i dystrybutorów przeprowadzono 29 kontroli wyrobów.

Ponadto w ramach uprawnień wyspecjalizowanej jednostki nadzoru rynku wynikających ze sprawowania przez Prezesa WUG funk-

cji wyspecjalizowanego organu nadzoru rynku, przeprowadzono u producentów dwie kontrole materiałów wybuchowych. Celem zapewnienia bezpieczeństwa użytkownikom środków strzałowych, wykorzystując posiadane uprawnienia jednostki nadzoru rynku, doprowadzono do uzupełnienia zastosowanych procedur oceny zgodności dla MW o dodatkowy moduł wybrany przez producenta i wymagany ustawą - kontrolę jakości produkcji przez jednostkę notyfikowaną. Zapewniło to powtarzalność wytwarzania materiałów wybuchowych, tym samym bezpieczeństwo ich użytkowania.

3. DZIAŁALNOŚĆ ADMINISTRACYJNA URZĘDÓW GÓRNICZYCH

3.1 Zatwierdzanie planów ruchu oraz zmian tych planów

W myśl ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228 poz.1947 z późn. zm. art. 64), plan ruchu zakładu górniczego podlega zatwierdzeniu, w drodze decyzji przez właściwy organ nadzoru górniczego .

W 2005 roku dyrektorzy OUG wydali 2568 decyzji w sprawie zatwierdzenia planów ruchu zakładów górniczych wydobywających

kopaliny podstawowe i pospolite, w tym 852 decyzji w sprawie planów ruchu oraz 1716 decyzji w sprawie dodatków aktualizujących plany ruchu.

Zestawienie ilości zatwierdzonych planów ruchu oraz dodatków do planu ruchu przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Okręgowy Urząd Górniczy	Ilość planów ruchu	Ilość dodatków do planu ruchu	Razem
1	OUG w Katowicach	9	130	139
2	OUG w Gliwicach	67	256	323
3	OUG w Kielcach	46	173	219
4	OUG w Krakowie	79	198	277
5	OUG w Krośnie	50	203	253
6	OUG w Lublinie	42	50	92
7	OUG w Poznaniu	321	130	451
8	OUG w Rybniku	8	189	197
9	OUG w Tychach	15	152	167
10	OUG w Warszawie	46	37	83
11	OUG we Wrocławiu	169	198	367
RAZEM		852	1716	2568

2.2 Dopuszczanie wyrobów do stosowania w zakładach górniczych

W myśl ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228 poz.1947 z późn. zm. art.111) Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w drodze decyzji dopuszcza wyroby do stosowania w zakładach górniczych.

W 2005 roku Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał 289 decyzji o dopuszczeniu wyrobów, w tym:

- 144 decyzje dla maszyn i urządzeń mechanicznych oraz taśm przenośnikowych na łączną ilość 155 wyrobów,
- 67 decyzji dla systemów w wykonaniu normalnym oraz maszyn i urządzeń elektrycznych na łączną ilość 120 wyrobów,

- 65 decyzji dla systemów budowy przeciw-wybuchowej na łączną ilość 65 wyrobów,
- 13 decyzji dla sprzętu strzałowego na łączną ilość 13 wyrobów.

Ponadto Prezes WUG wydał:

- 2 decyzje zmieniające warunki stosowania wydane we wcześniejszych decyzjach o dopuszczeniu wyrobów,
- 22 postanowienia zobowiązujące producentów do przeprowadzenia w ruchu zakładu górniczego prób wyrobów, celem potwierdzenia prawidłowości przyjętych rozwiązań konstrukcyjnych.

Przeanalizowano również 45 opinii technicznych opracowanych przez jednostki upoważnione do przeprowadzania badań i oceny wyrobów oraz 53 załączniki do orzeczeń Kopalni Doświadczalnej „Barbara” w Mikołowie

dotyczących oceny zakresu zmian wprowadzanych w maszynach i urządzeniach dopuszczonych do stosowania w zakładach górniczych, pod kątem wymogu ponownego ich dopuszczenia.

3.3 Prowadzenie uzgodnień

3.3.1 Uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W 2005 roku organy nadzoru górniczego dokonały uzgodnień 452 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Uzgodnień tych dokonywano w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późn. zm.). Uzgadniając projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

zwracano w szczególności uwagę aby przedkładane rozwiązania planistyczne nie uniemożliwiały wykonania przez przedsiębiorcę górniczego uprawnień wynikających z koncesji na wydobywanie kopaliny oraz zapewniały zachowanie warunków ochrony zdrowia, bezpieczeństwa ludzi i mienia na terenach objętych wpływami eksploatacji górniczej.

3.3.2 Uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych

W 2005 roku organy nadzoru górniczego dokonały uzgodnień 20 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych. Uzgodnień tych dokonano w sposób przewidziany art. 53 ustawy - Prawo geologiczne i górnicze, mając na uwadze konieczność integracji działań przedsiębiorcy górniczego z interesami gmin górniczych i społeczności

lokalnych. W odniesieniu do podziemnych zakładów górniczych, w dalszym ciągu nie jest realizowany obowiązek sporządzania planów terenu górniczego. Brak planu miejscowego uniemożliwia właściwym organom wydanie decyzji o warunkach zabudowy dla obiektów budowlanych nie będących inwestycją celu publicznego.

3.3.3 Uzgadnianie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania na terenach górniczych

W 2005 roku wydano łącznie 5207 postanowień uzgadniających decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Organy nadzoru górniczego wydały również 2914 informacji o warunkach geologiczno-górniczych. Celem tych uzgodnień jest zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego dla obiektów wznoszonych na terenach gmin górniczych, głównie poprzez zastosowanie

odpowiednich konstrukcyjnych zabezpieczeń budowlanych.

Zadania związane z ochroną obiektów budowlanych były realizowane także w trakcie inspekcji w zakładach górniczych. Kontrolowano prawidłowość ustalania czynników geologiczno-górniczych w wydanych przez urzędy górnicze postanowieniach dla projektowanych obiektów budowlanych nie wchodzących w skład zakładu górniczego, a usytuowanych na terenach górni-

czych. Sprawdzano również ustalone w uchwałach Komisji ds. Ochrony Powierzchni oraz zatwierdzanych planach ruchu, stosowanie przez zakłady górnicze założonych metod eksploatacji

górnicy minimalizującej powstawanie szkód w obiektach i urządzeniach na powierzchni, przestrzeganie rygorów eksploatacji oraz koordynację robót górniczych.

3.3.4 Uzgadnianie granic obszaru górniczego i terenu górniczego

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze Prezes Wyższego Urzędu Górniczego uczestniczy w procesie koncesyjnym jako organ współdziałający, uzgadniając wielkość i położenie projektowanych granic obszaru i terenu górniczego. Proces uzgadniania granic obszarów i terenów górniczych jest jednym ze środków dążenia do optymalnego zagospodarowania złóż kopalin oraz ograniczenia uciążliwości oddziaływania górnictwa na ludzi i środowisko.

W 2005 roku Prezes Wyższego Urzędu Górniczego rozpatrzył 735 wniosków o uzgodnienie granic obszarów górniczych i terenów górniczych.

W wyniku przeprowadzonego postępowania pozytywnie uzgodniono:

- 6 obszarów i terenów górniczych dla kopalin podstawowych oraz
- 587 obszarów i terenów górniczych dla kopalin pospolitych (w tym 398 ze starostą).

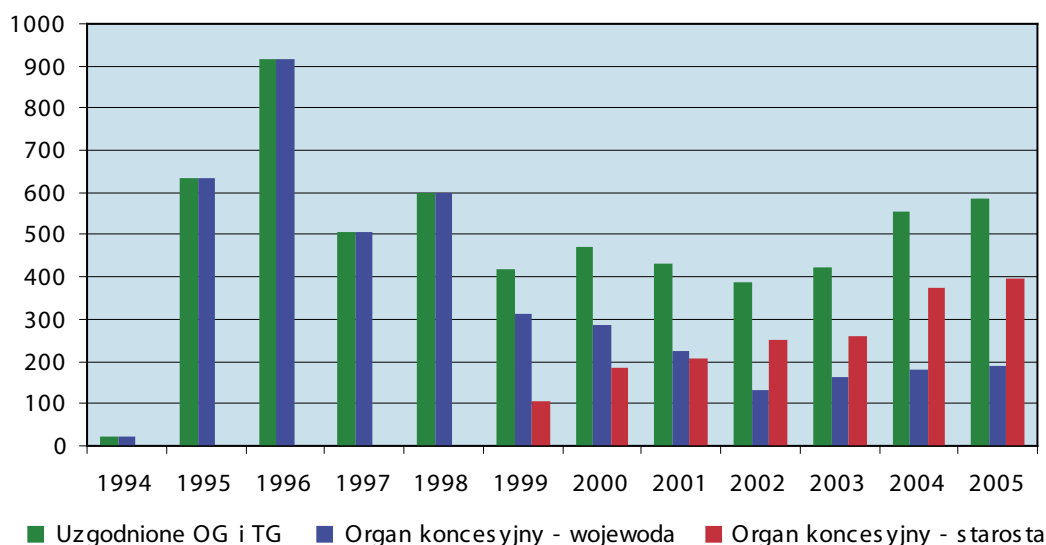
W związku ze stwierdzonymi błędami oraz wobec nieprzedłożenia przez wnioskodawców niektórych, istotnych dla przeprowadzenia procesu uzgadniania, dokumentów zwrócono celem poprawy i uzupełnienia 140 wniosków. W odniesieniu do 2 propozycji wydano postanowienia negatywne.

Od września 1994 roku, tj. od wejścia w życie ustawy Prawo geologiczne i górnicze uzgodniono:

- 620 obszarów i terenów górniczych dla kopalin podstawowych,
- 5 950 obszarów i terenów górniczych dla kopalin pospolitych (w tym 1 785 z art. 16 ust. 2a ustawy).

Kolejny rok wskazał na dalszy wzrost ilości koncesji udzielanych przez starostów, z czym wiąże się większa ilość wniosków o uzgodnienie granic obszarów i terenów górniczych, kierowanych przez te organy do Prezesa WUG.

Uzgadnianie granic obszarów i terenów górniczych dla kopalin pospolitych w latach 1994-2005

3.3.5 Uzgadnianie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin pospolitych

W 2005 roku dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych uzgodnili w trybie przewidzianym art. 16 ust. 3 pkt 6 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, na wniosek starostów, 303 koncesje na poszukiwanie kopalin pospolitych i 399 koncesji na wydobywanie tych kopalin. W dalszym ciągu następował nieracjonalny podział złóż tych kopalin na mniejsze części, o powierzchni do 2 ha, po to aby koncesji mógł udzielić starosta, a nie wojewoda (obecnie marszałek). W związku z tym kontynuowano rozpoczęte w 2004r. narady z przedstawicielami organów koncesyjnych szczebla powiatowego i szczebla wojewódzkiego, poświęcone m.in. temu problemowi. W 2005r. narady takie zorganizowali dyrektorzy OUG w Kielcach, Lublinie, Poznaniu i we Wrocławiu.

W trakcie procedury uzgadniania projektu decyzji koncesyjnej dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych stwierdzali następujące nieprawidłowości:

- projekt decyzji koncesyjnej nie określał szczegółowych warunków prowadzenia ruchu zakładu górniczego, w tym systemu eksploatacji kopaliny, kątów nachylenia skarp ostatecznych wyrobiska w warstwie suchej i zawodnionej, zasobów możliwych do wydobywania, a także minimalnego stopnia ich wykorzystania,
- podawane we wnioskach koncesyjnych wskaźniki określały stopień wykorzystania zasobów geologicznych złoża, a nie minimalny stopień wykorzystania zasobów możliwych do wydobywania.
- projektowanie zbyt wąskich pasów ochronnych od działek sąsiadujących z planowanym wyrobiskiem górniczym, które nie były w stanie zapewnić bezpiecznych warunków prowadzenia eksploatacji złoża w rejonie pasa (przy ustalaniu szerokości pasów ochronnych nie ma znaczenia sposób władania gruntami, a jedynie mogące wystąpić podczas eksploatacji zagrożenia i konieczność ochrony elementów środowiska),
- w trakcie prowadzonych przez pracowników OUG wizji terenowych (podczas trwania procedury uzgadniania koncesji) stwierdzano, że w obrębie działki, której dotyczył wniosek o udzielenie koncesji, prowadzone było wydobywanie kruszywa naturalnego bez wymaganej prawem koncesji i w wyniku tej eksploatacji powstały wyrobiska górnicze o znacznych rozmiarach, które nie zostały ujęte w dokumentacji geologicznej. W związku z powyższym możliwe do wydobywania zasoby, określone w projekcie decyzji koncesyjnej, nie odpowiadały stanowi faktycznemu z powodu prowadzonej eksploatacji złoża w okresie pomiędzy datą udokumentowania złoża a dniem sporządzenia dokumentacji,
- projekt decyzji koncesyjnej zakładał inne szerokości pasów ochronnych wyrobiska górniczego niż przyjęte w dokumentacji geologicznej,
- podział złoża, wnioskowanego do eksploatacji, podany w załączonym do akt sprawy projekcie decyzji koncesyjnej, stanowił zmianę zakresu prowadzonej działalności, dla której została sporządzona dokumentacja geologiczna, co zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, powodowało konieczność zmiany dokumentacji geologicznej,
- wielkość zasobów podana w projekcie decyzji koncesyjnej była inna niż przyjęta w dokumentacji geologicznej złoża,
- zasoby pierwotnie udokumentowanego dużego złoża nie zostały zaktualizowane w związku z udokumentowaniem (wydzieleniem) w jego granicach nowego, mniejszego złoża, będącego przedmiotem wniosku koncesyjnego.

3.4 Opiniowanie

3.4.1 Opiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

W okresie sprawozdawczym organy nadzoru górniczego wyraziły w 201 przypadkach opinie dotyczące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy dla terenów objętych działalnością górniczą. Z mocy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późn. zm.) studium sporządza się obowiązkowo dla obszaru w granicach administracyjnych gminy, przy czym nie jest ono aktem prawa miejscowego. W studium uwzględniane były

w szczególności: zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia, występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych, występowanie terenów górniczych. Określono w nich między innymi: obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas skalnych, obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny oraz obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

3.4.2 Opiniowanie projektów zadań proekologicznych w górnictwie

Zgodnie z wymogami ustawy - Prawo ochrony środowiska Prezes WUG opiniuje zasadność przeznaczenia środków NFOŚiGW na finansowanie potrzeb górnictwa w zakresie realizacji przedsięwzięć proekologicznych.

W 2005 roku Prezes Wyższego Urzędu Górniczego zaopiniował 11 wniosków o dofinansowanie, które dotyczyły:

- przedsięwzięć związanych z restrukturyzacją górnictwa siarki, 6 wniosków złożonych przez:
 - Kopalnię Siarki „Machów” w Tarnobrzegu, 2 wnioski pn.: *Rekultywacja terenów pogórnicznych Kopalni Siarki „Machów” - etap 2005 oraz etap 2006,*
 - Kopalnię Siarki „Grzybów” w Rzędowie pn.: *Likwidacja zagrożeń ekologicznych powstałych w wyniku działalności Kopalni Siarki „Grzybów” - etap 2005,*
 - Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki „Siarkopol” w likwidacji, 2 wnioski pn.: *Rekultywacja terenów pogórnicznych, likwidacja obiektów i otworów wiertni-*
- *czych zakładu górniczego Kopalni Siarki „Jeziórko” wraz z pracami zabezpieczającymi oraz przedsięwzięciami zapobiegającymi powstawaniu zagrożeń w związku z likwidacją zakładu górniczego - etap 2005 oraz 2006,*
- Przedsiębiorstwa Rekultywacji Terenów Górniczych „Jeziórko” pn.: *Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych poprzez likwidację zbędnej infrastruktury przemysłowej - etap 2005.*
- przedsięwzięć związanych z restrukturyzacją górnictwa węgla kamiennego, 2 wnioski złożone przez:
 - Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Katowicach, wniosek pn. *Gazoszczelne zasypanie szybów „Nowy I”, „Nowy II” oraz „Jan” byłej KWK „Nowa Ruda”,*
 - Kompanię Węglową S.A., wniosek pn.: *Budowa Centralnego Zakładu Wzbogacania i Odsiarczania Miałów Energetycznych dla Kopalń NSW S.A. wraz z zagospodarowaniem odpadów,*

- przedsięwzięć związanych z górnictwem soli, 2 wnioski złożone przez Kopalnię Soli „Bochnia”:
 - wniosek pn.: *Likwidacja odwiertu „Książnice-4”*,
 - wniosek pn.: *Osuszanie powietrza wlotowego, przewietrzającego Kopalnię Soli „Bochnia” wraz z przebudową stacji zasilania w energię elektryczną i pracami adaptacyjnymi dla potrzeb instalacji urządzeń klimatyzacyjnych,*
- przedsięwzięcia dotyczącego ochrony wód podziemnych w kopalni cynku i ołowiu wykorzystywanych jako wody uzdatniane do spożycia przez ludzi. Był to wniosek Z.G. „Trzebionka” S.A. pn.: *Ochrona wód podziemnych wykorzystywanych do celów pitnych przed zanieczyszczeniem siarczanami – Etap V-VI: podsadzenie i izolacja pustek w części centralnej, północnej i zachodniej kopalni oraz III horyzoncie rudnym - ZG „Trzebionka” S.A.*

3.4.3 Opiniowanie kierunków rekultywacji terenów zdegradowanych działalnością górnictwem

Obowiązek opiniowania przez organy nadzoru górnictwa decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania gruntów wynika z:

- art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, który stanowi, że organ ochrony środowiska wydaje decyzje w sprawach rekultywacji i zagospodarowania gruntów po zasięgnięciu opinii dyrektora właściwego terenowo okręgowego urzędu górnictwa – w odniesieniu do działalności górniczej,
- art. 374 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska w związku z art. 362 ust 1 pkt 2 i ust. 6 ww. ustawy,

który stanowi, że decyzje dotyczące ruchu zakładu górnictwa wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego okręgowego albo specjalistycznego urzędu górnictwa.

W związku z objęciem przez organy nadzoru górnictwa nad wydobywaniem kopalni pospolitych dyrektorzy okręgowych urzędów górnictwa uczestniczą w szerokim zakresie w postępowaniach dotyczących rekultywacji gruntów. W roku 2005 wydano ogółem 394 postanowienia w sprawach rekultywacji gruntów, w tym 304 opinie ustalające kierunek rekultywacji oraz 90 opinii w sprawach o uznaniu rekultywacji za zakończoną.

3.4.4 Opiniowanie projektów zagospodarowania złoża oraz zmian tych projektów

Obowiązek opiniowania przez organy nadzoru górnictwa projektów zagospodarowania złóż oraz zmian tych projektów wynika z art. 55 Prawa geologicznego i górnictwa.

W 2005 r. okręgowe urzędy górnicze na wniosek przedsiębiorców zaopiniowały 183 projekty zagospodarowania złoża, określające zamierzenia zapewniające bezpieczną technologię eksploatacji złóż oraz ograniczenie jej ujemnych wpływów na środowisko. W 138 przypadkach wydano opinie pozytywne, a w 45

negatywne (zawierające uwagi). Na wniosek organów koncesyjnych urzędy zaopiniowały 153 dodatki do tych projektów, w tym 101 pozytywnie, a 52 negatywnie. Dla poprawy procesu opiniowania projektów i dodatków do nich przeprowadzono jego analizę w poszczególnych urzędach okręgowych. Analiza ta dała podstawy do aktualizacji „Wytycznych Prezesa WUG w sprawie opiniowania projektów zagospodarowania złóż i dodatków do projektów zagospodarowania złóż”.

3.5 Zaliczanie złóż lub ich części oraz wyrobisk do poszczególnych kategorii, stopni oraz klas zagrożeń

W górnictwie występuje szereg zagrożeń naturalnych i technicznych. Najpoważniejsze zagrożenia naturalne podlegają zaliczaniu do poszczególnych kategorii, stopni oraz klas.

3.5.1 Zagrożenie tąpniętami

Zagrożenie to stanowiło w dalszym ciągu jedno z najgroźniejszych zagrożeń naturalnych, a zdarzenia z nim związane były bardzo trudno przewidywalne. Występujące wstrząsy wysokoenergetyczne miały miejsce w związku z prowadzeniem robót górniczych w złożonych warunkach

Szczegółowe zasady zaliczania zagrożeń określa Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002r. (Dz.U. Nr 94 poz. 841 z późn. zm.).

górnictwo-geologicznych, na dużych głębokościach oraz w rejonach zasłóci eksploatacyjnych.

W 2005 roku dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych wydali 14 decyzji w zakresie zaliczenia złoża (pokładu) lub jego części do odpowiedniego stopnia zagrożenia tąpniętami.

3.5.2 Zagrożenie metanowe

Metan towarzyszący pokładom węgla wydzielający się do wyrobisk górniczych stanowi źródło poważnego zagrożenia zatrudnionych pod ziemią górników oraz zagrożenia ciągłości ruchu kopalni.

Zagrożenie to wzrasta wraz z głębokością prowadzenia eksploatacji, metanonośnością oraz malejącą przepuszczalnością węgla.

W polskim górnictwie węgla kamiennego na ogólną liczbę 33 czynnych zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny w 28 stwierdzono i rejestrowano wydzielanie metanu do powietrza wentylacyjnego.

Najwyższą metanowość bezwzględną, (powyżej 100 mln m³/rok) w 2005 roku wykazały: KWK „Pniówek” i KWK „Brzeszcze”.

Zagrożenie metanowe w polskim górnictwie

węglowym jest bardzo duże z uwagi na:

- prowadzenie eksploatacji na coraz niższych poziomach,
- wzrost metanonośności pokładów węgla wraz z głębokością ich zalegania,
- pojawienie się na dużych głębokościach niekorzystnego dla bezpieczeństwa efektu dynamicznego wydzielania metanu wolnego uwięzionego w strefach zaburzeń tektonicznych (uskoki, szczeliny) występującego pod dużym ciśnieniem skał nadległych,
- wysoką koncentrację wydobycia.

W 2005 roku dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych wydali 20 decyzji w zakresie zaliczenia złoża (pokładu) lub jego części do odpowiednich kategorii zagrożenia metanowego.

3.5.3 Zagrożenie wyrzutami gazów i skał

Zagrożenie wyrzutowe jest zagrożeniem bardzo niebezpiecznym dla ruchu zakładu górniczego. Zasięg wyrzucanych mas skalnych do wyrobisk jest ograniczony ich gaba-

rytami, natomiast gazy wydzielone podczas wyrzutu mogą przyczynić się do powstania w wyrobiskach mieszaniny wybuchowej lub atmosfery niezdanej do oddychania.

Obecnie zagrożeniem tym objętych jest szereg pokładów węgla w trzech kopalniach Górnośląskiego Zagłębia Węglowego tj. KWK „Pniówek”, „Zofiówka” i „Jas-Mos” a także partia złoża soli w Kopalni Soli „Kłodawa”.

3.5.4 Zagrożenie pożarowe

W zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny prowadzi się rozpoznanie dotyczące możliwości samozapalenia się węgla. Oznaczenie wskaźnika samozapalenia węgla oraz sposób pobierania prób prowadzi się w sposób określony Polską Normą. Bieżącą ocenę zagrożenia pożarowego prowadzi się metodami wczesnego

3.5.5 Zagrożenia wodne

W 2005 roku na wniosek nadzorowanych zakładów górniczych dokonano szereg zmian zaliczeń złóż lub ich części do odpowiednich stopni zagrożenia wodnego. Dla zapewnienia bezpieczeństwa pracy w czynnych kopalniach węgla kamiennego znaczną część inspekcji poświęcono wpływom istniejących rozwiązań i projektom zmian w istniejących systemach odwadniania kopalń w związku z prowadzoną

3.5.6 Zagrożenie klimatyczne

Zagrożenie klimatyczne ze szczególną intensywnością występuje w kopalniach głębokich w wyrobiskach eksploatacyjnych i przodkach chodnikowych.

W 2005 roku w 28 zakładach górniczych, w tym w trzech wydobywających rudy miedzi, temperatura powietrza była większa od 28° C lub intensywność chłodzenia była niższa od 11 K_w (katastopni wilgotnych).

Poprawa warunków klimatycznych w najbardziej zagrożonych kopalniach polega na coraz powszechniejszym stosowaniu lokalnych urządzeń chłodniczych. W jednej kopalni węgla kamiennego

W 2005 roku dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych wydali 3 decyzje w zakresie zaliczenia złoża (pokładu) lub jego części do odpowiednich stopni zagrożenia wyrzutem gazu i skał.

wykrywania pożarów endogenicznych. Obowiązek dokonywania zaliczeń pokładów lub ich części do poszczególnych grup samozapalności spoczywa na przedsiębiorcy. W tym zakresie urzędy górnicze analizowały wyniki badań laboratoryjnych oraz prawidłowość zaliczania do poszczególnych grup, zgodnie z obowiązującą normą.

restrukturyzacją. Podjęto również działania mające na celu opracowanie docelowego modelu odwadniania zakładów górniczych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego.

Na wniosek nadzorowanych zakładów górniczych dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych w 2005 roku wydali 39 decyzji dotyczących zaliczeń lub zmian zaliczeń złoża lub jego części do odpowiednich stopni zagrożenia wodnego.

(KWK „Pniówek”) stosuje się centralną klimatyzację.

Restrukturyzacja kopalń, wyczerpywanie się zasobów złóż płytko zalegających, schodzenie z eksploatacją na coraz niższe poziomy jak również proces koncentracji wydobywania, który związany jest z instalowaniem maszyn urabiających i urządzeń odstawczych o dużej mocy, powodowały wzrost ilości ciepła wydzielanego do środowiska pracy. Ponieważ nie zalicza się złóż lub ich części w zakresie zagrożenia klimatycznego w przypadku niemożności utrzymania właściwej temperatury w środowisku pracy stosowano skrócony czas pracy.

3.5.7 Zagrożenie wybuchem pyłu węglowego

Zagrożenie to występuje we wszystkich kopalniach węgla kamiennego i może powodować zdarzenia o charakterze katastrof. Mechanizacja urabiania i ładowania urobku, koncentracja wydobycia przy równocześnie intensywnym przewietrzaniu, koniecznym do zwalczania zagrożenia metanowego i utrzymania odpowiednich warunków klimatycznych, niewłaściwe wykonywanie robót strzałowych, powodują wzrost potencjalnego zagrożenia wybuchem pyłu węglowego. W razie nieprzestrzegania rygorów dotyczących zwalczania tego zagrożenia, z chwilą pojawienia się inicjaty, może nastąpić wybuch pyłu węglowego.

3.5.8 Zagrożenie erupcyjne

Zagrożenie to występuje w szczególności w czasie prowadzenia wierceń poszukiwawczych za ropą naftową i gazem ziemnym na lądzie i morzu, przy przewiercaniu poziomów o anormalnych gradientach ciśnień złożowych.

W czasie eksploatacji zagrożenie to może wystąpić w przypadku uszkodzenia napowierzchniowego uzbrojenia odwiertu.

Dzięki wprowadzeniu nowoczesnych urządzeń wiertniczych, aparatury kontrolno-pomia-

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (Dz.U. Nr 94 poz. 841 z późn. zmianami) wprowadziło możliwość zaliczania wyrobisk górniczych w kopalniach węgla do niezagrożonych wybuchem pyłu węglowego.

W 2005 roku dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych wydali 61 decyzji dotyczących zaliczeń lub zmian zaliczeń złoża lub jego części do odpowiednich klas zagrożenia wybuchem pyłu węglowego.

rowej, wysokociśnieniowych głowic przeciw-erupcyjnych i eksploatacyjnych zagrożenie to, w aspekcie technicznym, jest w coraz większym stopniu kontrolowane.

Szczególne nasilenie zagrożenia erupcyjnego występuje w rejonach największych odkryć złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Decyzję zaliczającą do odpowiedniej klasy zagrożenia erupcyjnego wydaje kierownik ruchu zakładu górniczego.

3.5.9 Zagrożenie siarkowodorowe

Zagrożenie to w szczególności występuje na obszarze Monokliny Przedsudeckiej oraz Niżu Polskiego w czasie przewiercania utworów permu, przede wszystkim dolomitu głównego. Spękane złoża dolomitu zawierają płyn złożowy, w którym stężenia siarkowodoru dochodzą do 20%. Zagrożenie siarkowodorowe występujące razem z zagrożeniem erupcyjnym stwarza potencjalną możliwość powstania katastrofy o dużym zasięgu i skutkach. Zagrożeniem istotnym dla utrzymania

założonych parametrów technologicznych, a tym samym dla bezpieczeństwa prowadzonych prac wiertniczych, jest również wysoka temperatura, która na głębokości ok. 3000m może osiągnąć nawet 130°C.

Zagrożenie siarkowodorowe występuje głównie przy wierceniach poszukiwawczych za ropą naftową i gazem ziemnym oraz przy otworowej eksploatacji ropy naftowej i gazu ziemnego, a także podczas właściwej eksploatacji, magazynowania i transportu kopaliny.

W otworowych kopalniach siarki zagrożenie to występuje głównie w obrębie sterowni eksploatacyjnych na polu górniczym, gdzie istnieje możliwość emisji siarkowodoru z otwartych zbiorników siarki płynnej. Dla minimalizacji tego zagrożenia stosuje się na sterowniach eksploatacyjnych aparaturę do chemisorpcji siarkowodoru wydzielającego się z płynnej siarki.

Decyzję zaliczającą do poszczególnych stopni zagrożenia siarkowodorowego wydaje kierownik ruchu zakładu górniczego.

Zbiorcze zestawienie decyzji wydanych przez dyrektorów okręgowych urzędów górniczych w zakresie zaliczeń, przedstawia poniższa tabela.

OUG	Liczba decyzji dotyczących					
	Stopni zagrożenia wodnego	Kategorii zagrożenia metanowego	Stopni zagrożenia tąpnięciami	Klasy zagrożenia wybuchem pyłu węglowego	Stopni zagrożenia wyrzutem gazu i skał	RAZEM
Katowice	8	4	4	17	0	33
Gliwice	16	7	7	6	0	36
Kielce	0	0	0	0	0	0
Kraków	2	0	0	0	0	2
Krosno	0	0	0	0	0	0
Lublin	1	0	0	2	0	3
Poznań	0	1	0	0	1	2
Rybnik	3	8	3	25	2	41
Tychy	3	0	0	11	0	14
Warszawa	0	0	0	0	0	0
Wrocław	6	0	0	0	0	6
RAZEM	39	20	14	61	3	137

3.6 Udzielanie zezwoleń

3.6.1 Udzielanie zezwoleń na zajęcie nieruchomości przez przedsiębiorcę na czas niezbędny do usunięcia zagrożenia i jego skutków w trybie art. 90 ustawy Prawo geologiczne i górnicze

W 2005 roku udzielono jednego zezwolenia na czasowe zajęcie nieruchomości dla KS „Kłodawa” ze względu na awarię kabla ener-

tycznego nr 1 dwukablowej linii 6kV stanowiącej rezerwowe zasilanie wentylatorów głównych szybu „Chrobry”.

3.6.2 Udzielanie zezwoleń na odstępstwa od określonych wymagań przewidzianych w przepisach wydanych w trybie art. 78 ust. 1 i 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze

W 2005 roku w zakresie energomechanicznym Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał 62 decyzje o udzieleniu zezwoleń na odstępstwa od wymagań obowiązujących przepisów.

Wydawane decyzje w szczególności dotyczyły:

- prowadzenia prac spawalniczych w podziemnych wyrobiskach,
- braku wyposażenia części lamp osobistych pracowników w górnicze osobiste nadajniki lokacyjne, przystosowane do nadawania sygnału przez co najmniej 7 dni,
- obowiązku zasilania zewnętrznych obwodów sterowania maszyn i urządzeń bardzo niskim napięciem bezpiecznym SELV lub PELV,
- prowadzenia eksploatacji wieży szybowej, gdy jej wychylenie od pionu jest większe niż 1/500 wysokości wieży.

W zakresie zagrożenia wentylacyjnego i klimatycznego Prezes WUG wydał 19 decyzji zezwalających na odstępstwo, w jednym przypadku odmówiono udzielenia zezwolenia, a w dwóch przypadkach umorzono postępowanie.

W zakresie zagrożenia wybuchem pyłu węglowego, stosowania środków strzałowych oraz likwidacji zakładów górniczych Prezes WUG wydał 5 decyzji na odstępstwo od postanowień rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz.U. Nr 139, poz. 1169).

Decyzje te dotyczyły:

- 1 likwidacji,
- 1 zwalczania niebezpieczeństwa wybuchu pyłu węglowego,
- 3 wykonywania robót strzałowych.

W zakresie używania środków strzałowych Prezes WUG wydał 48 decyzji zezwalających na odstępstwo od postanowień rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 kwietnia 2003r. w sprawie przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w zakładach górniczych (Dz.U. Nr 72, poz. 655). Ponadto w przedmiotowym zakresie Prezes WUG wydał:

- 1 decyzję odmawiającą udzielenia odstępstwa,
- 1 decyzję umarzającą postępowanie,
- 1 decyzję uchylającą uprzednio wydaną decyzję.

W zakresie zagrożenia sejsmicznego i tąpniętami Prezes WUG wydał 50 decyzji zezwalających na odstępstwa od postanowień rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz.U. Nr 72, poz. 655).

W zakresie obudowy i kierowania stropem Prezes WUG wydał 5 decyzji zezwalających na odstępstwa od postanowień rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz.U. Nr 72, poz. 655).

Wszystkie decyzje zostały wydane w oparciu o art. 78 ust.4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze, przy uwzględnieniu:

- warunków bezpieczeństwa,
- wprowadzania postępu technicznego,
- przeprowadzenia prac badawczych lub doświadczalnych.

3.6.3 Udzielanie zezwoleń na oddanie do ruchu obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górniczego, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 78 ust.1 Prawa geologicznego i górniczego

W 2005 roku na podstawie badań kontrolnych - badań odbiorczych urządzeń nowych lub zmodernizowanych, w poszczególnych grupach specjalistycznych UGBKUiE wydał:

- 40 zezwoleń na oddanie do ruchu wyciągów szybowych, głównych stacji sprężarek powietrza, głównych składów paliw, olejów i środków smarnych oraz stałych komór napełniania paliwem środków transportowych,
- 61 zezwoleń na oddanie do ruchu urządzeń telekomunikacyjnych,

- 95 zezwoleń na oddanie do ruchu wewnętrznych instalacji i sieci elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, zasilających podstawowe obiekty i urządzenia, urządzeń i układów głównego odwadniania, urządzeń stacji wentylatorów głównych oraz stacji odmetanowania.

Ponadto dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych wydali 159 decyzji na oddanie do ruchu innych podstawowych obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górniczego.

3.7 Wydawanie pozwoleń na nabywanie i przechowywanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego

W roku 2005 dyrektorzy OUG wydali 22 nowe decyzje oraz dokonali 146 zmian decyzji pozwalających na nabywanie i przechowywanie materiałów wybuchowych.

W celu ujednoczenia procedury Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wystosował pisma do dyrektorów OUG w sprawie wydawania pozwoleń na nabywanie i przechowywanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego. W pismach tych uwzględniono uregulowania zawarte w ustawie z dnia 10.10.2004r. o zmianie ustawy o MW przeznaczonych do użytku cywilnego oraz ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym. Na bieżąco udzielano konsultacji w tym zakresie zainteresowanym OUG oraz zakładom górniczym.

Ponadto dla materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego nadawano

numery identyfikacyjne oraz prowadzono rejestr tych materiałów.

Działając na podstawie art. 4a ustawy z dnia 21 czerwca 2002r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego sporządzono:

- 176 świadectw nadania materiałom wybuchowym numerów identyfikacyjnych przez Prezesa WUG,
- 176 kart rejestrowych w formie książkowej,
- 176 kart rejestrowych w formie dokumentu elektronicznego - rejestr informatyczny udostępniony jest na stronach BIP WUG,
- 56 pism informujących wnioskodawców o wpisie materiału wybuchowego do rejestru bądź też wykreśleniu z rejestru.

3.8 Wydawanie pozwoleń na budowę, przebudowę lub rozbiórkę, dopuszczanie do użytkowania oraz kontrola utrzymania obiektów budowlanych zakładu górniczego

Wykonując zadania administracji architektoniczno - budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa organy nadzoru górniczego wydały łącznie 352 decyzje, w tym 227 o pozwoleniu na budowę obiektów budowlanych zakładu górniczego, 108 pozwoleń na rozbiórkę, 17 decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektów budowlanych zakładu górniczego. Realizując funkcję organów nadzoru budowlanego, zwracano szczególną uwagę na ustawowy obowiązek posiadania przez inwestora planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. W trybie nadzoru budowlanego wstrzymano w 18 przypadkach ro-

boty budowlane prowadzone w obiektach budowlanych zakładu górniczego z naruszeniem przepisów prawa. W 2005 roku nie zanotowano awarii obiektów budowlanych zakładu górniczego ani zdarzeń o charakterze katastrof budowlanych. Zaistniał jeden pożar w obiekcie budowlanym zakładu górniczego. Nie odnotowano żadnego wypadku przy prowadzeniu robót budowlanych. Rozpatrzono 368 zgłoszeń robót budowlanych dokonanych w trybie art. 30 ust.1 – ustawy Prawo budowlane oraz wydano 82 świadectwa potwierdzające posiadanie kwalifikacji osób dozoru ruchu w zakresie robót budowlanych.

3.9 Stwierdzanie kwalifikacji

Ruch zakładu górniczego może się odbywać tylko pod kierownictwem i dozorem osób posia-

dających odpowiednie kwalifikacje (art.68 ust. 1 Prawa geologicznego i górniczego).

3.9.1 Stwierdzanie kwalifikacji kierownika ruchu w podziemnych zakładach górniczych

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego działając na podstawie art. 68 ust. 4 ustawy Prawo geologiczne i górnicze stwierdza kwalifikacje do pełnienia funkcji kierownika ruchu podziemnego zakładu górniczego. Postępowanie kwalifikacyjne prowadzi Komisja egzaminacyjna dla stwierdzenia kwalifikacji kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych. Postępowanie kwalifikacyjne opiera się na rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 11.06.2002r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji (Dz.U. Nr 84, poz. 755 z późn. zm.). Szczegółowa procedura w po-

wyższym zakresie została włączona do Księgi Jakości Systemu zarządzania jakością WUG - proces: WUG-KP-002-GK.

W roku 2005 do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wpłynęło 29 wniosków o stwierdzenie kwalifikacji kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych. Łącznie przeprowadzono 18 egzaminów z czego:

- 14 egzaminów dla stwierdzenia kwalifikacji kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny w wyniku czego 24 osoby uzyskały kwalifikacje do pełnienia funkcji kierownika ruchu podziemnego zakładu górniczego wydobywającego węgiel kamienny,
- 4 egzaminy dla stwierdzenia kwalifikacji

kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel kamienny w wyniku czego 5 osób uzyskało kwalifikacje do pełnienia funkcji

kierownika ruchu podziemnego zakładu górniczego wydobywającego kopaliny inne niż węgiel kamienny.

3.9.2 Stwierdzanie kwalifikacji mierniczego górniczego i geologa górniczego

Zgodnie z art. 70 ust. 4 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego stwierdza kwalifikacje mierniczego górniczego i geologa górniczego. Postępowanie kwalifikacyjne prowadzi Komisja egzaminacyjna dla stwierdzenia kwalifikacji mierniczego górniczego i geologa górniczego. Postępowanie kwalifikacyjne opiera się na rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 11.06.2002r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji (Dz.U. Nr 84, poz. 755 z późn. zm.). Szczegółowa procedura w powyższym zakresie została włączona do Księgi Jakości Systemu zarządzania jakością WUG - proces: WUG-KP-001-OSG.

W roku 2005 do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wpłynęło 21 wniosków o stwierdzenie kwalifikacji mierniczego górniczego oraz 11 o stwierdzenie kwalifikacji geologa górniczego. Przeprowadzono 10 egzaminów dla stwierdzenia kwalifikacji mierniczego górniczego, przystąpiło 18 osób – zdało 15 oraz 8 egzaminów dla stwierdzenia kwalifikacji geologa górniczego, zdawało 14 osób – zdało 13.

Poniższa tabela przedstawia uzyskane kwalifikacje wg rodzaju zakładów górniczych określonych w § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki.

W przypadku osób ubiegających się o stwierdzenie kwalifikacji mierniczego górniczego:

- w 6 przypadkach zakończono postępowanie,
- w 3 przypadkach Prezes WUG odmówił dopuszczenia do egzaminu z uwagi na brak

wymaganego okresu praktyki w służbie mierniczo-geologicznej (2) oraz niespełnienie wymogów zawodowych (1),

- 5 osób jest w trakcie realizacji części pisemnej egzaminu,
- 3 osoby zostały skierowane na wyższe uczelnie techniczne celem zaliczenia egzaminów uzupełniających z geodezji górniczej,
- 1 osoba została zaproszona na egzamin ustny (31.01.2006r.),
- w stosunku do 3 osób zakończono postępowanie z uwagi na niewykonanie w oznaczonym terminie pracy pisemnej – dokumenty odesłano.

W odniesieniu do kwalifikacji geologa górniczego:

- w 6 przypadkach zakończono postępowanie,
- 2 osoby realizują pisemną część egzaminu,
- 2 osoby zostały skierowane na wyższe uczelnie techniczne celem zdania egzaminów uzupełniających z geologii górniczej, górnictwa, geodezji górniczej i wiertnictwa,
- 1 osoba została zaproszona na egzamin ustny.

Mierniczy górniczy	Geolog górniczy
<i>w podziemnych zakładach górniczych</i>	
10	4
<i>w odkrywkowych zakładach górniczych</i>	
5	7
<i>w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi</i>	
-	2
Razem: 15	Razem: 13

Sporządzono 3 pisemne wyjaśnienia dla osób zainteresowanych uzyskaniem stwierdzenia kwalifikacji jak również na bieżąco udzielano wyjaśnień drogą telefoniczną i internetową.

Decyzją nr 40 z 22 grudnia 2005 roku Prezes Wyższego Urzędu Górniczego powołał nowy skład Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji mierniczego górniczego i geologa górniczego (Dz.U. WUG z 2006 r. Nr 2, poz. 24).

3.9.3 Stwierdzanie kwalifikacji osób kierownictwa i dozoru ruchu w zakładach górniczych oraz osób zatrudnionych na stanowiskach wymagających szczególnych kwalifikacji

Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych w 2005 r. stwierdzili kwalifikacje do wykonywania czynności w:

- kierownictwie ruchu zakładów górniczych – 306 osobom,
- dozorcze wyższym – 548 osobom,
- dozorcze średnim – 1.008 osobom,
- dozorcze niższym – 1.737 osobom.

Oprócz stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu zakładu górniczego, także niektóre inne stanowiska w ruchu tego zakładu górniczego wymagają szczególnych kwalifikacji.

W 2005r. uprawnienia do wykonywania czynności w ruchu zakładu górniczego na stanowiskach wymagających szczególnych kwalifikacji uzyskało 6.845 osób.

W okresie od stycznia do 31 grudnia 2005 r. w postępowaniu odwoławczym Pre-

zes WUG rozpatrzył 23 odwołania wniesione od decyzji dyrektorów okręgowych urzędów górniczych, odmawiających dopuszczenia do egzaminu o stwierdzenie kwalifikacji osób kierownictwa lub dozoru ruchu oraz szczególnych kwalifikacji. Z tego Prezes Wyższego Urzędu Górniczego:

- w 10 przypadkach utrzymał w mocy zaskarżone decyzje organu I instancji,
- w 9 przypadkach wydał decyzje uchylające decyzje organu I instancji i dopuszczające do egzaminu,
- w 1 przypadku uchylił decyzję organu I instancji i przekazał sprawę temu organowi celem ponownego rozpatrzenia,
- w 3 przypadkach wydał postanowienia o pozostawieniu odwołania bez rozpoznania.

3.10 Stwierdzanie posiadania przez jednostki organizacyjne trudniące się szkoleniem pracowników zakładów górniczych odpowiedniej kadry oraz niezbędnych środków umożliwiających właściwe przeszkolenie pracowników

Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych, działając na podstawie art. 74 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze, stwierdzali w drodze decyzji, spełnienie przez przedsiębiorców lub jednostki organizacyjne trudniące się szkoleniem wymogu posiadania odpowiedniej kadry oraz niezbędnych środków umożliwiających właściwe przeszkolenie pracowników zakładu górniczego.

W 2005 roku dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych wydali 59 takich decyzji.

W ramach nadzoru nad działalnością ośrodków szkoleniowych przedstawiciele urzędów górniczych przeprowadzali kontrole w zakresie:

- posiadania odpowiedniej bazy lokalowej,
- zapewnienia niezbędnych środków dydaktycznych,

- możliwości przeprowadzenia szkolenia praktycznego,
 - zapewnienia odpowiedniej kadry wykładowców.
- Kontrolą objęto również przedsiębiorców prowadzących szkolenia we własnym zakresie.
- Przeprowadzając kontrole w zakresie szkoleń pracowników zakładów górniczych w ośrodkach szkoleniowych oraz u przedsiębiorców, stwierdzano między innymi:
- braki w dokumentacjach szkoleniowych,
 - prowadzenie szkoleń przez wykładowców, nie mających od kilku lat bezpośredniego kontaktu z ruchem zakładu górniczego,
 - przypadki słabego przygotowania kandydatów do egzaminów wymagających szczególnych kwalifikacji,
 - prowadzenie szkoleń w oparciu o programy, w których powoływano się na nieaktualne przepisy,
 - brak odpowiedniej kadry wykładowców oraz brak właściwych pomocy dydaktycznych do realizacji programów szkoleń, szczególnie z zakresu bezpieczeństwa pracy w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite,
 - przypadki szkoleń pracowników zakładów górniczych wydobywających kopaliny pospolite w zakresie bhp przez ośrodki szkoleniowe lub przedsiębiorców nie posiadających odpowiedniej decyzji dyrektorów OUG.

3.11 Nadawanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego

W 2005 roku Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał na podstawie art.78a Prawa geologicznego i górniczego 16 decyzji nadających jednostkom naukowo-badawczym lub osobom fizycznym uprawnienia rzeczoznawcy ds. ruchu zakładu górniczego w zakresie górniczym, w tym:

- 1 decyzję nadającą jednostce naukowo-badawczej uprawnienia rzeczoznawcy ds. ruchu zakładu górniczego w zakresie oceny i zwalczania zagrożenia wybuchem pyłu węglowego,
- 2 decyzje nadające jednostkom naukowo-badawczym uprawnienia rzeczoznawcy ds. ruchu zakładu górniczego w zakresie przechowywania i używania środków strzałowych w zakładach górniczych,
- 8 decyzji nadających jednostkom naukowo-badawczym uprawnienia rzeczoznawcy ds. ruchu zakładu górniczego w zakresie oceny i zwalczania zagrożenia tąpnięciami,
- 2 decyzje nadające jednostkom naukowo-badawczym uprawnienia rzeczoznawcy ds. ruchu zakładu górniczego w zakresie projektowania obudowy kotwowej,

- 3 decyzje dotyczące nadania uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego w zakresie projektowania obudowy kotwowej.

Ponadto w związku z upływem ważności upoważnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego w zakresie zagadnień energomechanicznych wynikających z przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz. U. Nr 139, poz.1169), Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał :

- 14 upoważnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego,
- 1 decyzję utrzymującą w mocy decyzję odmawiającą upoważnienia.

W związku z prowadzeniem przez Wyższy Urząd Górniczy rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego, aktualizowano na bieżąco:

- wykaz jednostek naukowych upoważnionych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, na podstawie art. 78a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze, do wykonywania zadań rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego,
- wykaz osób fizycznych, którym Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, na podstawie art. 78a ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze, nadał uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego.

3.12 Przejmowanie dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych do Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym i udzielanie informacji o terenach pogórniczych

Archiwum Dokumentacji Mierniczo-Geologicznej w Wyższym Urzędzie Górniczym przejęło w 2005 roku dokumentację mierniczo-geologiczną z 34 zakładów górniczych lub ich części zlikwidowanych. Na bieżąco, w zależności od składanych wniosków, udzielano pisemnych informacji o warunkach górniczo-geologicznych działek budowlanych, zlokalizowanych na byłych terenach górniczych dla urzędów miejskich, gminnych oraz inwestorów. Sporządzono

633 takich informacji. W zakresie gromadzenia i archiwizowania dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych oraz udostępniania dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych stosowano procedury ISO. W chwili obecnej Archiwum dysponuje dokumentacją mierniczo-geologiczną ze 179 zlikwidowanych zakładów górniczych podziemnych, odkrywkowych i otworowych.

3.13 Skargi i wnioski

W 2005 roku do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego wpłynęło 39 skarg i wniosków. Do okręgowych urzędów górniczych wpłynęły 132 skargi i wnioski. Przyczyny wniesionych skarg i wniosków były bardzo zróżnicowane.

Przyczyny te można zgrupować następująco:

- brak właściwego nadzoru nad prowadzeniem działalności górniczej przez starostów i wojewodów w okresie, gdy odkrywkowe zakłady górnicze kopalni pospolitych podlegały ich nadzorowi,
- powstawanie nowych odkrywkowych zakładów górniczych oraz nielegalne wydobywanie kruszyw przydatnych do budowy domów i dróg,
- nieznanomość przepisów regulujących działalność zakładów górniczych,

- nieznanomość przepisów regulujących postępowanie administracyjne i postępowanie cywilne oraz brak wiedzy o właściwości rzeczowej urzędów administracji publicznej,

- brak właściwej reakcji osób kierownictwa zakładów górniczych na występowanie nieprawidłowości i na wnoszone skargi,
- próba wykorzystania urzędów górniczych do załatwienia prywatnych interesów.

Zdecydowana większość skarg i wniosków skierowanych do organów nadzoru górniczego dotyczyła działalności odkrywkowych zakładów górniczych kopalni pospolitych, których ilość powoli zwiększa się.

Ilość skarg i wniosków skierowanych w 2005 r. do organów nadzoru górniczego (WUG i OUG) wzrosła w stosunku do ilości w 2004 r.:

- w 2004 r. - 146 skarg i wniosków,
- w 2005 r. - 171 skarg i wniosków.

Zwiększyła się ilość skarg i wniosków załatwionych w 2005 r. przez Wyższy Urząd Górniczy w stosunku do ilości w 2004r.:

- w 2004 r. - 34 skargi i wnioski,
- w 2005 r. - 39 skarg i wniosków.

Zwiększyła się ilość skarg i wniosków skierowanych do okręgowych urzędów górniczych z powodu powstawania nowych i nielegalnych kopalń, zwiększenia się ilości roszczeń o odszkodowania za szkody górnicze, jak również z powodu konfliktów pomiędzy przedsiębiorcą a osobami zamieszkałymi w sąsiedztwie zakładu górniczego:

- w 2004 roku 112 skarg i wniosków,
- w 2005 roku 125 skarg i wniosków.

Problematyka rozpatrywanych w 2005 r. skarg i wniosków nie zmieniła się w porównaniu z problematyką w roku 2004.

W 2005 r. zmniejszyła się ilość skarg i wniosków załatwionych negatywnie (podniesione zarzuty nie zostały potwierdzone) w porównaniu z ilością w 2004 r.

- w 2004 r. - 58,
- w 2005 r. - 40.

Wśród skarg i wniosków załatwionych pozytywnie w 2005 r. tylko część zarzutów (około 50%) została potwierdzona w toku rozpoznania.

4. DZIAŁALNOŚĆ INSPEKCYJNA I KONTROLNA OKRĘGOWYCH URZĘDÓW GÓRNICZYCH I UGBKUE

Podstawową formą prowadzenia nadzoru i kontroli w zakładach górniczych były przeprowadzane w nich inspekcje, kontrole problemowe oraz badania kontrolne.

Działalność inspekcyjna i kontrolna w nadzorowanych zakładach górniczych opierała się na:

- strategii działania urzędów górniczych na lata 2001-2005 i przyjętych w niej do realizacji celach i zadaniach na rok 2005,
- planach pracy i działaniach doraźnych oraz profilaktycznych, dostosowanych do wyników bieżących kontroli,
- wnioskach wynikających z analizy przyczyn zaistniałych zdarzeń i wypadków.

Inspekcje i kontrole miały na celu między innymi sprawdzenie stanu przestrzegania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych. Poprzedzały one także wydawanie przez organy nadzoru górniczego decyzji administracyjnych, np. zatwierdzanie planów ruchu zakładów górniczych, dokonywanie zaliczeń do poszczególnych stopni (klas, kategorii) zagrożeń lub zezwoleń. Prowadzone były inspekcje doraźne i sprawdzające, kontrole problemowe oraz badania kontrolne urządzeń energomechanicznych i obiektów budowlanych.

Realizacja wybranych celów i działań w kontrolowanych zakładach górniczych, obejmowała:

- wdrażanie do praktyki znowelizowanych przepisów Prawa geologicznego i górniczego oraz aktów wykonawczych, w szczególności poprzez:
 - analizowanie i wyjaśnianie ich funkcjonowania w praktyce,
 - egzekwowanie obowiązku sporządzania dokumentu bezpieczeństwa,
- doskonalenie instrumentów zarządzania bezpieczeństwem pracy, w szczególności poprzez:
 - egzekwowanie dokonywania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy,
 - kontrolę właściwego obłożenia robót i wymaganych kwalifikacji na stanowiskach pracy,
- zapewnienie pomocy w razie zagrożenia życia lub zdrowia ludzi i bezpieczeństwa w ruchu zakładu górniczego, poprzez:
 - kontrolę poprawności i aktualności planów ratownictwa,
 - sprawdzanie organizacji i wyposażenia służb ratownictwa w stosunku do występujących zagrożeń i ich natężenia,

- zapewnienie bezpieczeństwa w związku ze stosowaniem materiałów wybuchowych, w szczególności poprzez:
 - udzielanie zezwoleń na przechowywanie i używanie sprzętu strzałowego
 - w zakładach górniczych,
 - kontrole prawidłowości przechowywania i używania środków strzałowych w zakładach górniczych,
 - zapewnienie warunków prawidłowej likwidacji zakładów górniczych, szczególnie poprzez:
 - badanie prawidłowości projektowanych rozwiązań technicznych w związku z likwidacją podziemnych wyrobisk górniczych z użyciem odpadów,
 - ujednoczenie nadzoru nad robotami podziemnymi z zastosowaniem techniki górniczej, prowadzonymi w celu utrzymania systemu odwadniania,
 - ujednoczenie nadzoru nad zakładami górnymi wydobywającymi kopaliny pospolite,
 - ochronę terenów po zakończeniu działalności górniczej.
- W 2005 r. pracownicy inspekcyjno-techniczni urzędów górniczych przeprowadzili w zakładach górniczych 11.913 inspekcji i kontroli problemowych oraz 1383 badań kontrolnych wykonanych przez Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urządzeń Energo-mechanicznych.
- Działalność inspekcyjną okręgowych urzędów górniczych w poszczególnych miesiącach 2005 roku ujęto w tabelach.

Tabela 1 Działalność inspekcyjna okręgowych urzędów górniczych – kopaliny podstawowe

OUG	miesiące												RAZEM 2005
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Gliwice	113	100	138	140	146	156	131	128	174	159	145	122	1652
Katowice	40	60	56	65	60	69	64	64	71	64	74	78	765
Kraków	8	10	13	23	1	0	0	0	0	0	0	0	55
Lublin	7	9	12	6	4	9	7	5	11	11	15	9	105
Rybnik	106	89	83	100	95	76	107	116	92	98	102	112	1176
Tychy	37	23	34	47	42	35	40	34	39	31	36	42	440
Biuro Wałbrz.	1	1	1	1	1	2	0	0	0	0	0	0	7
Razem w KWK	312	292	337	382	349	347	349	347	387	363	372	363	4200
Gliwice	117	113	144	149	150	162	136	137	182	170	155	131	1746
Katowice	51	74	68	84	75	84	82	72	85	77	90	91	933
Kraków	39	54	52	67	56	56	39	62	64	56	62	51	658
Kielce	39	34	45	44	37	40	32	30	37	46	41	33	458
Krosno	39	38	38	35	37	36	32	30	41	38	36	41	441
Lublin	21	19	21	13	17	23	16	13	22	23	31	20	239
Tychy	43	32	38	50	48	44	48	36	44	37	37	51	508
Rybnik	106	89	83	100	95	76	107	116	92	98	102	112	1176
Poznań	33	37	44	38	39	32	38	23	35	35	39	34	427
Warszawa	7	5	16	9	9	10	9	22	12	10	10	10	129
Wrocław	87	78	80	88	69	78	79	52	86	114	88	78	977
Biuro Wałbrz.	16	18	16	27	23	19	16	14	16	24	21	20	230
Razem Górnictwo	598	591	645	708	655	660	634	607	716	728	712	672	7922

Tabela 2 Wykonane inspekcje w górnictwie kopalin pospolitych

OUG	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem 2005
Gliwice	9	11	9	13	15	19	23	12	14	16	11	10	162
Katowice	5	4	3	2	7	8	5	2	6	9	8	6	65
Kraków	20	21	17	21	30	37	32	34	33	34	35	25	339
Kielce	30	32	25	33	41	41	29	36	36	35	33	17	388
Krosno	20	26	33	34	27	26	21	17	27	26	29	20	306
Lublin	39	39	28	45	39	42	38	36	40	35	23	8	412
Tychy	2	2	4	3	9	8	4	1	5	3	4	3	48
Rybnik	1	0	2	3	2	3	2	2	3	5	2	2	27
Poznań	47	50	60	79	77	96	83	64	94	81	64	43	838
Warszawa	21	10	25	47	54	86	51	61	68	67	48	35	573
Wrocław	34	35	37	36	31	59	51	49	50	38	34	32	486
Biuro Wałbrz.	26	18	28	31	39	36	28	35	27	25	29	25	347
Ogółem Górnictwo	254	248	271	347	371	461	367	349	403	374	320	226	3991

Tabela 3 Liczba badań kontrolnych wykonanych przez Urząd Górniczy ds. Badań Kontrolnych Urzędów Energomechanicznych (UGBKUE)

OUG	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem 2005
W KWK	111	141	84	110	103	83	88	80	65	79	75	90	1109
Górnictwo	132	168	99	154	149	94	108	109	98	95	86	91	1383

W ramach sprawowanego nadzoru i kontroli w 2005 roku pracownicy urzędów górniczych przeznaczyli 31.180 dni na inspekcje w zakładach górniczych, w tym 15.328 w kopalniach węgla kamiennego. W wyniku przeprowadzonych inspekcji, ze względu na podwyższony stan ryzyka zagrożeniami naturalnymi i stwierdzone w czasie inspekcji nieprawidłowości w ruchu zakładów górniczych, wydobywających kopaliny podstawowe wstrzymano w 2332 przypadkach ruch urzędów i prowadzenie robót górniczych stanowiących zagrożenie dla zatrudnionych pracowników, a w zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite 307 robót.

Ponadto w zakresie wykrywania nielegalnej eksploatacji urzędy górnicze przeprowa-

dziły w 2005 roku 136 inspekcji, w wyniku których ujawniono 145 przypadków nielegalnej eksploatacji na terenie całego kraju. Informacje o prowadzeniu nielegalnej eksploatacji, w wielu przypadkach przesyłano do odpowiednich prokuratur, jak również kierowano wnioski o wszczęcie postępowania karnego w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa.

Urzędy górnicze w 2005 roku przeprowadziły również 49 inspekcji w ośrodkach szkoleniowych, w wyniku których nie stwierdzono większych nieprawidłowości.

W ramach współpracy z innymi organami, urzędy górnicze przeprowadziły w 2005 roku 33 inspekcje wspólnie z Najwyższą Izbą Kontroli, 14 wspólnych inspekcji z Państwową Inspekcją Pra-

cy oraz sześć inspekcji wspólnie z organami administracji samorządowej.

W zakresie nadzoru nad ratownictwem górniczym w roku sprawozdawczym nadzorowano dziewięć akcji ratowniczych, pożarowych w kopalniach węgla kamiennego i sześć akcji w kopalniach rud miedzi oraz nadzorowano jedną akcję związaną z wyrzutem metanu i skał trzy akcje związane z zagrożeniem metanowym. Nadzorowano również siedem akcji związanych z zagrożeniem zawałowym i tąpniętami oraz dwie akcje wentylacyjne w atmosferze niezdanej do oddychania. Urzędy górnicze nadzorowały także prowadzenie 98 planowanych akcji otwierania i przewietrzania czasowo otamowanych wyrobisk.

Pomimo iż niektóre akcje przeprowadzone były w szczególnie trudnych warunkach, w 2005 roku nie zaistniała konieczność zastosowania art. 114 Prawa geologicznego i górniczego w zakresie żądania zmiany kierownika akcji ratowniczej lub objęcia kierownictwa akcji przez organ nadzoru górniczego. W 2005 roku nie zanotowano również żadnych zdarzeń wypadkowych związanych z prowadzeniem akcji ratowniczych. Ponadto okręgowe urzędy górnicze w 2005 roku przeprowadziły we wszystkich podziemnych zakładach górniczych sprawdzenie stanu przygotowania do prowadzenia akcji przeciwpożarowej. W dwóch przypadkach zachodziła konieczność przeprowadzenia ponownej kontroli.

5. DZIAŁALNOŚĆ REPRESYJNA

Jednym z elementów dążenia do poprawy bezpieczeństwa pracy w zakładach górniczych, ochrony środowiska i zabezpieczenia interesu społecznego w związku z prowadzoną działalnością geologiczną i górniczą w 2005r. były środki represyjne stosowane przez organy nadzoru górniczego z mocy przepisów Prawa geologicznego i górniczego.

Do środków tych zalicza się:

1. wydawanie decyzji zakazujących na czas nie przekraczający dwóch lat wykonywania określonych czynności w ruchu zakładu górniczego osobom, o których mowa w art.68 ust.1 i art.70 ust.1, albo wykonywania określonych czynności osobom, o których mowa w art. 75a ust. 1 P.g.g. naruszającym dyscyplinę i porządek pracy, a zwłaszcza obowiązki określone ustawą i wydanymi na jej podstawie przepisami – na podstawie art.113 ust.1 pkt 3 P.g.g.,
2. sporządzanie wniosków o ukaranie w stosunku do sprawców naruszających przepisy Prawa geologicznego i górniczego i kierowanie ich do sądów rejonowych – wydziałów grodzkich,

3. stosowanie środków oddziaływania wychowawczego – na podstawie art.41 Kodeksu wykroczeń,
4. nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia określone w Prawie geologicznym i górniczym oraz Prawie budowlanym.

I. Inspekcje, badania powypadkowe, zatrzymane roboty.

W 2005 r. okręgowe urzędy górnicze zatrzymały 2.332 urządzenia i roboty górnicze prowadzone w warunkach niebezpiecznych i stanowiących zagrożenie dla zatrudnionych pracowników.

W okresie 2004 r. – zatrzymano 2.632 urządzenia i roboty górnicze.

Ponadto w związku z zaistniałymi niebezpieczeństwami i wypadkami dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych oraz dyrektor UGBKUE przeprowadzili w 2005 r. - 77 badań powypadkowych i badań zagrożeń. W 2004 r. dyrektorzy przeprowadzili 80 badań wypadków i zagrożeń.

Okres	Ilość przeprowadzonych inspekcji (dni inspekcyjne)	Ilość zatrzymanych robót	Ilość zakończonych badań powypadkowych i badań zagrożeń
12 m-cy 2005r.	31.180	2.332	77
12 m-cy 2004r.	36.140	2.632	80
Różnica	- 4.960	- 300	- 3

Okres	Liczba wniosków skierowanych do sądów	Liczba wniosków rozpoznanych przez sądy	Suma orzeczonych grzywien	średnia kara grzywny zł.	Uniewinnienia
12m-cy 2005r.	351	322	129.421	402	10
12m-cy 2004r.	439	423	171.972	406	7
Różnica	- 88	- 101	- 42.551	- 4	+ 3

II. Kierowanie do sądów rejonowych – wydziałów grodzkich wniosków o ukaranie osób podejrzanych o naruszenie przepisów.

W 2005 r. dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych skierowali do sądów rejonowych – wydziałów grodzkich 351 wniosków o ukaranie sprawców naruszających przepisy tj. o 88 wniosków mniej niż w 2004r.

Liczba rozpoznanych spraw przez sądy rejonowe w 2005 r. wyniosła 322, wobec 423 spraw rozpoznanych przez sądy rejonowe w 2004 r. Suma orzeczonych kar grzywny w 2005 r. wyniosła 129.421,-zł, a średnia kara grzywny 402,-zł. W 2004 r. suma orzeczonych grzywien wyniosła 171.972,- zł, a średnia kara grzywny 406,- zł.

Z załączonych danych wynika, że w 2005 r. większą ilość wniosków o ukaranie – w stosunku do 2004r. skierowali dyrektorzy Okręgowych Urzędów Górniczych w:

- Katowicach – 33 wnioski / 32 w 2004 r./,
- Krakowie – 7 wniosków / 5 w 2004 r./,
- Lublinie – 4 wnioski / 1 w 2004 r./,
- Poznaniu – 8 wniosków / 7 w 2004 r./,
- Warszawie – 3 wnioski / 0 w 2004 r./,

- we Wrocławiu – 54 wnioski /46 w 2004 r./.
Mniejszą ilość wniosków w 2005 r. – w porównaniu do 2004 r. – skierowali dyrektorzy Okręgowych Urzędów Górniczych w:

- Gliwicach – 74 wnioski / 95 w 2004 r./,
- Kielcach – 13 wniosków / 36 w 2004 r./,
- Rybniku – 116 wniosków /130 w 2004 r./,
- Tychach – 36 wniosków / 84 w 2004 r./.

Dyrektor OUG w Krośnie zarówno w 2005 r. jak i 2004 r. skierował do sądów rejonowych taką samą ilość wniosków o ukaranie sprawców naruszających przepisy, tj. 3 wnioski.

Dyrektor UGBKUE w 2005 r. oraz w 2004 r. – nie skierował żadnego wniosku o ukaranie do sądu rejonowego.

Wnioski do sądów rejonowych w 71 przypadkach skierowane zostały w związku z badaniem przyczyn i okoliczności wypadków i zagrożeń w zakładach górniczych, a w 280 przypadkach w wyniku przeprowadzonych inspekcji w tych zakładach górniczych.

Ilość wniosków skierowanych do sądów rejonowych wraz z wyszczególnieniem wniosków kierowanych w związku z przeprowadzonymi inspekcjami i wypadkami przedstawia się następująco:

Dyrektor OUG w	Liczba wniosków skierowanych do sądów rejonowych – OGÓŁEM	Liczba wniosków skierowanych w związku z zaistniałymi wypadkami	Liczba wniosków skierowanych w związku z przeprowadzonymi inspekcjami
Gliwicach	74	35	39
Katowicach	33	10	23
Kielcach	13	3	10
Krakowie	7	-	7
Krośnie	3	-	3
Lublinie	4	-	4
Poznaniu	8	-	8
Rybniku	116	8	108
Tychach	36	8	28
Warszawie	3	-	3
Wrocławiu	54	7	47
UGBKUE	-	-	-
Ogółem	351	71	280

III. Wydawanie decyzji zakazujących powierzenia określonych czynności w ruchu zakładu górniczego do lat 2-ch pracownikom naruszającym dyscyplinę i porządek pracy /art.113 ust.1 pkt 3 Prawa geologicznego i górniczego/.

W okresie 2005 r. dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych wydali 20 ww. decyzji tj. o 18 decyzji mniej niż w 2004 r.

Powyższe decyzje wydali dyrektorzy:

- OUG w Gliwicach – 7 decyzji /10 w 2004 r./,
- OUG w Katowicach – 3 decyzje /4 w 2004 r./,
- OUG w Krakowie – 1 decyzję /1 w 2004 r./,
- OUG w Poznaniu – 1 decyzję /1 w 2004 r./,

- OUG w Rybniku – 3 decyzje /3 w 2004 r./,
- OUG we Wrocławiu – 4 decyzji /1 w 2004 r./,
- UGBKUE w Katowicach – 1 decyzję /1 w 2004 r./.

Dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych w Kielcach, Krośnie, Lublinie, Tychach i Warszawie w 2005 r. – nie wydali żadnej decyzji.

Decyzje w 18 przypadkach wydane zostały w związku z badaniem przyczyn i okoliczności wypadków w zakładach górniczych, a w 2 przypadkach w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w czasie inspekcji.

Naruszenie przepisów, których dopuściły się osoby objęte decyzjami, o których mowa wyżej dotyczyły głównie: nieprzestrzegania przepisów w sprawach właściwej organizacji pracy, właściwej obsługi urządzeń, wykonywania prac niezgodnie z projektem technicznym, instrukcjami,

Okres	Liczba wydanych decyzji	Struktura osób ukaranych			
		Kierownictwo	Dozór wyższy	Dozór średni	Dozór niższy
12 m-cy 2005 r.	20	3	6	11	-
12 m-cy 2004 r.	38	4	7	25	2
Różnica	- 18	- 1	- 1	- 14	-2

Dyrektor OUG	Liczba decyzji wydanych w trybie art.113 ust.1 pkt 3 P.g.g.	Liczba decyzji wydanych w trybie art.113 ust.1 pkt 3 P.g.g. w związku z wypadkami	Liczba decyzji wydanych w trybie art.113 ust.1 pkt 3 P.g.g. w związku z przeprowadzonymi inspekcjami
Gliwicach	7	7	-
Katowicach	3	3	-
Kielcach	-	-	-
Krakowie	1	1	-
Krośnie	-	-	-
Lublinie	-	-	-
Poznaniu	1	-	1
Rybniku	3	3	-
Tychach	-	-	-
Warszawie	-	-	-
Wrocławiu	4	3	1
UGBKUE	1	1	-
Ogółem	20	18	2

dopuszczenia do ruchu urządzenia zabudowanego niezgodnie z przepisami, nieprzestrzegania przepisów bezpiecznego wykonywania robót strzałowych, nieprzestrzegania przepisów z zakresu obudowy.

IV. Stosowanie środków oddziaływania wychowawczego przewidzianych w art. 41 Kodeksu wykroczeń.

Okres	Środki oddziaływania wychowawczego przewidziane w art.41 Kodeksu wykroczeń
12 m-cy 2005 r.	919
12 m-cy 2004 r.	1.207
Różnica	- 288

W okresie 2005 r. dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych w stosunku do sprawców naruszających obowiązki pracownicze wystąpili o zastosowanie w 919 przypadkach środków oddziaływania wychowawczego wobec 1.207 w 2004 r.

O zastosowanie tej sankcji wystąpili dyrektorzy OUG w:

- Gliwicach – w 228 przypadkach /w 295 w 2004 r./,
- Katowicach – w 101 przypadkach /w 79 w 2004 r./,

- Kielcach – w 8 przypadkach /w 10 w 2004 r./,
- Krakowie – w 20 przypadkach /w 45 w 2004 r./,
- Krośnie – w 57 przypadkach /w 81 w 2004 r./,
- Lublinie – w 65 przypadkach /w 63 w 2004 r./,
- Poznaniu – w 15 przypadkach /w 16 w 2004 r./,
- Rybniku – w 302 przypadkach /w 420 w 2004 r./,
- Tychach – w 15 przypadkach /w 51 w 2004 r./,
- Warszawie – w 20 przypadkach /w 37 w 2004 r./,
- Wrocławiu – w 71 przypadkach /w 108 w 2004 r./,
- UGBKUE – w 17 przypadkach /w 2 w 2004 r./.

Ilość środków oddziaływania wychowawczego z wyszczególnieniem środków zastosowanych w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas inspekcji oraz zaistniałymi wypadkami przedstawia się następująco:

OUG w	Liczba zastosowanych środków OGÓŁEM	Liczba zastosowanych środków w związku z wypadkami	Liczba zastosowanych środków w związku z inspekcjami
Gliwicach	228	22	206
Katowicach	101	17	84
Kielcach	8	1	7
Krakowie	20	-	20
Krośnie	57	-	57
Lublinie	65	-	65
Poznaniu	15	-	15
Rybniku	302	4	298
Tychach	15	-	15
Warszawie	20	-	20
Wrocławiu	71	-	71
UGBKUE	17	-	17
Ogółem	919	44	875

V. Nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego.

W 2005 r. w drodze mandatu karnego pracownicy inspekcyjno-techniczni ukarali 2.846 osób na kwotę 450.710,-zł. W 2004 r. ukarano 2.733 osoby na kwotę 412.587,-zł.

Ukarano 315 osób kierownictwa (297 w 2004 r.), 278 osób wyższego dozoru ruchu

(239 w 2004 r.), 1.074 osoby średniego dozoru ruchu (969 w 2004 r.), 89 osób niższego dozoru ruchu (66 w 2004 r.) oraz 1.090 innych osób (1.162 w 2004r.).

Ilość ukaranych osób w drodze mandatu karnego, z podziałem na osoby kierownictwa i dozoru ruchu, łączna kwota nałożonych grzywien drodze mandatu karnego, w 2005 r. - w porównaniu do 2004 r.- przedstawia się następująco:

OUG w:	Liczba osób ukaranych Mandatem karnym	Łączna kwota nałożonych grzywien [zł]	Ukarano osób					
			Kierownictwo	dozór wyższy	dozór średni	dozór niższy	Inne osoby	
Gliwicach								
12m-cy 2005 r.	569	87.450	26	94	357	4	88	
12m-cy 2004 r.	572	92.148	25	54	35	7	151	
Katowicach								
12m-cy 2005 r.	497	59.865	21	40	287	11	138	
12m-cy 2004 r.	421	39.070	23	44	25	5	124	
Kielcach								
12m-cy 2005 r.	100	24.350	14	4	12	6	64	
12m-cy 2004 r.	102	26.303	18	2	7	5	70	
Krakowie								
12m-cy 2005 r.	197	38.080	38	14	39	25	81	
12m-cy 2004 r.	204	32.650	35	21	1	3	84	
Krośnie								
12m-cy 2005 r.	63	9.590	22	6	2	4	29	
12m-cy 2004 r.	67	12.446	26	2	1	4	34	
Lublinie								
12m-cy 2005 r.	110	23.575	4	1	13	2	90	
12m-cy 2004 r.	136	27.720	2	3	23	-	108	
Poznaniu								
12m-cy 2005 r.	297	59.000	65	16	4	8	204	
12m-cy 2004 r.	358	63.830	55	5	42	18	238	
Rybniku								
12m-cy 2005 r.	419	47.790	36	59	195	8	121	
12m-cy 2004 r.	440	52.654	53	86	83	5	113	
Tychach								
12m-cy 2005 r.	216	26.140	11	13	69	7	116	
12m-cy 2004 r.	83	6.656	1	2	12	-	68	
Warszawie								
12m-cy 2005 r.	83	22.080	33	-	1	1	48	
12m-cy 2004 r.	47	11.850	15	-	2	-	30	
Wrocławiu								
12m-cy 2005 r.	274	49.160	39	23	91	12	109	
12m-cy 2004 r.	289	45.430	41	18	84	9	137	
UGBKUE								
12m-cy 2005 r.	21	3.630	6	8	4	1	2	
12m-cy 2004 r.	14	1.830	3	2	4	-	5	
Razem								
12m-cy 2005 r.	2.846	450.710	315	278	1.074	89	1.090	
12m-cy 2004 r.	2.733	412.587	297	239	969	66	1.162	

6. REPREZENTOWANIE SKARBU PAŃSTWA W SPRAWACH ROSZCZEŃ Z TYTUŁU SZKÓD WYWOŁANYCH RUCHEM ZAKŁADU GÓRNICZEGO W RAZIE BRAKU PRZEDSIĘBIORCY ODPOWIEDZIALNEGO ZA SZKODĘ LUB JEGO NASTĘPCY PRAWNEGO

W 2005 roku do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych będących reprezentantami Skarbu Państwa w sprawach o roszczenia z art.96 Prawa geologicznego i górniczego wpłynęło 13 wniosków (pozwów).

Łącznie ze sprawami pozostałymi do rozpatrzenia z 2004 roku okręgowe urzędy górnicze załatwiały 20 spraw w tym 9 spraw sądowych.

Na 10 złożonych wniosków o zawarcie ugody na naprawę szkód (w tym jeden wniosek o zwrot kosztów wykonanych zabezpieczeń w budynkach użyteczności publicznej) w 9 przypadkach udzielono odpowiedzi negatywnej, a w jednym przypadku sprawę załatwiono polubownie.

W sądach powszechnych zakończono prawomocnymi wyrokami 6 spraw.

W trzech sprawach pozwy oddalono, w jednej sprawie zasądzono od Skarbu Państwa odszkodowanie pieniężne jako sposób naprawy szkody, w jednej sprawie orzeczono naprawę szkody poprzez remont.

Sąd Najwyższy rozpatrzył trzy skargi kasacyjne (dwie złożone przez Dyrektora OUG, jedna złożona przez powoda).

W sprawach wniesionych przez Dyrektora OUG Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia kasacji, a w sprawie wniesionej przez powoda Sąd Najwyższy kasację odrzucił.

W 2005 roku wykonano jeden ostateczny wyrok Sądu Okręgowego zasądzający od Skarbu Państwa na rzecz powodów odszkodowanie w wysokości 50.763 zł.

W jednej sprawie – nakazującej Skarbowi Państwa Dyrektorowi OUG naprawę szkody poprzez remont – prowadzone jest postępowanie przygotowawcze do wykonania remontu.

W 2005 roku zrealizowana została ugoda zawarta we wrześniu 2004 r. na naprawę szkód w budynku mieszkalnym. Poszkodowanym, wykonującym remont we własnym zakresie, wypłacono koszty remontu w wysokości 6.866 zł.

W 2005 roku w Wyższym Urzędzie Górniczym odbyło się 15 konsultacji w sprawach udzielenia odpowiedzi na wniosek, odpowiedzi na pozew.

W przypadku braku przedsiębiorcy odpowiedzialnego za szkodę albo jego następcy prawnego, roszczenia strony o naprawę tej szkody przysługują przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez właściwy organ nadzoru górniczego. Obowiązek reprezentowania Skarbu Państwa przez właściwy miejscowo organ nadzoru górniczego w powyższych sprawach wprowadzony został nowelizacją Prawa geologicznego i górniczego i wszedł w życie z dniem 15.01.2003 r. Przedmiotem konsultacji przedstawicieli okręgowych urzędów górniczych w Wyższym Urzędzie Górniczym było 6 spraw dotyczących roszczeń poszkodowanych, prowadzonych przez:

- OUG w Katowicach - 1 konsultacja,
- OUG w Gliwicach - 3 konsultacje,
- OUG we Wrocławiu - 1 konsultacja,
- OUG w Poznaniu - 1 konsultacja.

Z końcem 2005 r. Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach rozpoczął procedurę realizacji wyroku sądowego nakazującego naprawę szkody w drodze przywrócenia stanu poprzedniego budynku mieszkalnego w Katowicach przy ul. Obrońców Westerplatte 80a.

7. WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANAMI ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ

W ramach realizacji swych zadań statutowych urzędy górnicze w 2005 roku współpracowały z innymi organami administracji państwowej w szczególności z:

- Państwową Inspekcją Pracy,
- Radą Ochrony Pracy przy Sejmie RP,
- Głównym i Wojewódzkimi Inspektorami Ochrony Środowiska,
- Głównym Geologiem Kraju, geologami wojewódzkimi i powiatowymi,
- Głównym Inspektorem Nadzoru Budowlanego i powiatowymi inspektorami nadzoru budowlanego,
- Głównym Geodetą Kraju i geodetami wojewódzkimi,
- Urzędem Służby Cywilnej,
- Polskim Komitetem Normalizacyjnym,
- Archiwum Państwowym.

Ponadto brano udział w pracach funkcjonujących przy Ministrze Środowiska: Rady Geologicznej, Komisji Zasobów Kopalin oraz Komisji Dokumentacji Hydrogeologicznych.

1. W 2005 roku na posiedzeniach Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP Prezes Wyższego Urzędu Górniczego zaprezentował dwa tematy:

- a) „Bezpieczne wykonywanie robót przez firmy usługowe w zakładach górniczych”. Na podstawie przedstawionych informacji Rada Ochrony Pracy przyjęła stanowisko w sprawie stanu bezpieczeństwa wykonywania robót przez firmy usługowe w zakładach górniczych, w którym uznano za niezbędne:
- ustalenie wymagań uprawniających firmy usługowe do wykonywania określonych rodzajów robót takich jak np.: drążenia, przebudowy i likwidacje wyrobisk, transporty obudów, głębienia i remonty szybów, wykonywanie robót strzało-

wych itp., mających na celu zagwarantowanie bezpieczeństwa przy wykonywaniu robót w zakładach górniczych,

- zapewnienie skutecznego nadzoru nad wykonywanymi robotami ze strony przedsiębiorcy, odpowiedniego do rodzaju wykonywanych robót, a także przygotowanie służb BHP w firmach usługowych do specyfiki wykonywanych robót w zakładach górniczych,
- na etapie ogłaszania przetargów na wykonywanie robót w zakładach górniczych przedsiębiorcy powinni bezwzględnie wymagać od firm usługowych spełnienia określonych warunków, w tym posiadania odpowiednich kwalifikacji przez osoby dozoru ruchu i pracowników zatrudnionych na stanowiskach wymagających szczególnych kwalifikacji, posiadania uprawnień itp.

Rada Ochrony Pracy pozytywnie oceniła podejmowane przez nadzór górniczy działania prewencyjne, wynikające z aktualnej sytuacji w zakresie działalności firm usługowych w zakładach górniczych.

b) „System nadzoru rynku funkcjonujący w Wyższym Urzędzie Górniczym po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej”.

Referat ten wraz z wystąpieniami Państwowej Inspekcji Pracy oraz Państwowej Inspekcji Handlowej składał się na główny temat posiedzenia „Oceny funkcjonowania systemu nadzoru rynku w zakresie środków ochrony indywidualnej po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej”. Informacja ta została przyjęta przez Radę Ochrony Pracy.

2. W ramach prac Rady Geologicznej uczestniczono w posiedzeniu w ramach którego omówiono:

- „Politykę resortu w dziedzinie geologii gospodarczej”,
- propozycję monitoringu zagrożeń sejsmicznych środowiska obszaru Polski,
- problem mechanizmów wyłaniania listy zadań na kolejny rok kalendarzowy,
- nowe przedsięwzięcia z dziedziny geologii z listy uzupełniającej na 2005r., finansowane ze środków NFOŚiGW, a zamawiane przez Ministra Środowiska.

Przygotowano uwagi do „Polityki Ministerstwa Środowiska w dziedzinie ochrony środowiska i rewitalizacji terenów górniczych na lata 2006 – 2010”.

3. W ramach prac Komisji Zasobów Kopalin uczestniczono w:

- a) posiedzeniu plenarnym, na którym omówiono projekty zmian rozporządzeń Ministra Środowiska w sprawie: projektów zagospodarowania złoża, kryteriów bilansowości złóż kopalin i dokumentacji geologicznych złóż kopalin oraz „Założenia polityki surowcowej kraju”,
- b) 3 posiedzeniach roboczych, w czasie których oceniono:
 - 3 dokumentacje geologiczne i 4 dodatki do dokumentacji (w tym 1 rozliczeniowy),
 - opracowanie PIG nt. „Oceny rzeczywistej emisji metanu do atmosfery spowodowanej eksploatacją węgla kamiennego”,
 - opracowanie PIG nt. zmian zasobów w procesie restrukturyzacji węgla kamiennego.

4. W ramach prac Komisji Dokumentacji Hydrogeologicznych przy Ministrze Środowiska wzięto udział w:

- a) posiedzeniu Komisji z okazji jej 50-lecia,
- b) 15 posiedzeniach zespołu roboczego, opiniując:

- 5 dokumentacji hydrogeologicznych i 1 dodatek do takiej dokumentacji,
- 3 projekty prac hydrogeologicznych,
- poradnik merytoryczny prezentujący sposób wykonania badań znacznikowych wód podziemnych dla określenia ich wieku, oraz
- projekty przepisów wykonawczych do Ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

5. Przedstawiciel WUG uczestniczył w zorganizowanym przez Ministerstwo Środowiska odbiorze opracowania pt. „Prognoza skutków wpływu elementów środowiska geologicznego na środowisko naturalne, w związku z likwidacją kopalń węgla kamiennego”.

Urzędy górnicze w 2005 roku kontynuowały współpracę z organami samorządów terytorialnych w ramach Zespołów Porozumiewawczych i Komisji Koordynujących, działających na terenach właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych we Wrocławiu, Rybniku, Gliwicach, Tychach i Krakowie (zał. nr 4). Współpraca ta dotyczyła głównie działalności górniczej prowadzonej na terenach gmin górniczych: Marklowice, Knurów, Rybnik, Gierałtowice, Bytom, Sosnowiec Lubin, Polkowice, Trzebinia, Chrzanów, Goczałkowice. Przedmiotem wzmożonej ochrony na tych terenach były obiekty budownictwa mieszkaniowego, obiekty przemysłowe, obiekty sakralne, rzeki, i cieki oraz powierzchniowe zbiorniki wodne. Ustalenia Zespołów i Komisji odnoszące się do ruchu zakładów górniczych egzekwowane były w trybie nadzoru przez urzędy górnicze. Kopalnie węgla kamiennego wchodzące w skład Kompanii Węglowej S.A. realizowały uzgodnienia zawarte z Generalną Dyrekcją Dróg Publicznych w zakresie koordynacji robót górniczych w pasie autostrady A4.

8. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I JEDNOSTKAMI BADAWCZO-ROZWOJOWYMI

W 2005 roku współpracowano z jednostkami badawczo-rozwojowymi zwłaszcza z Głównym Instytutem Górnictwa w Katowicach oraz uczelniami górniczymi takimi jak: Akademia Górniczo Hutnicza w Krakowie, Politechnika Śląska w Gliwicach oraz Politechnika Wrocławska.

W tych ramach między innymi współpracowano z zapleczem naukowo-badawczym - Zakładem Aerologii Górniczej GIG w Katowicach, w zakresie zwalczania zagrożenia pożarowego oraz z GIG - KD „Barbara” w Mikołowie w zakresie prowadzenia robót górniczych w warunkach zagrożenia metanowego, wybuchu pyłu węglowego, wyrzutu metanu i skał oraz stosowania środków strzałowych w zakładach górniczych. Ponadto współpracowano z AGH i PAN w Krakowie w zakresie zwalczania zagrożenia wyrzutami metanu i skał, zagrożenia pożarowego oraz zagrożenia tąpnięciami.

Podjęto działania dotyczące podniesienia stanu bezpieczeństwa dla podziemnej eksploatacji pokładów węgla kamiennego w warunkach podwyższonego ryzyka poprzez prowadzenie pracy badawczej w tym zakresie przez zespół specjalistów z GIG.

Ponadto przedstawiciele WUG wzięli udział w:

- naradach w KD „Barbara” w zakresie stosowania przeciwybuchowych zapór wodnych oraz bezpieczeństwa stosowanych środków strzałowych,
- odbiorach prac badawczych prowadzonych przez Główny Instytut Górnictwa,
- spotkaniach z pracownikami naukowymi Katedry Górnictwa Odkrywkowego Wydziału Górniczego AGH w Krakowie na temat stosowania w praktyce przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 kwietnia 2003 r. w sprawie przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w zakładach górniczych,

- badaniach dopuszczeniowych ruchomych składów MW prowadzonych w KD „Barbara”,
- naradzie zorganizowanej w ZTSz „ERG-BIERUŃ” z udziałem KD „Barbara” nt. procedur związanych z wprowadzeniem materiału wybuchowego po raz pierwszy do użycia w zakładach górniczych,
- naradach zorganizowanych w jednostkach notyfikowanych:
 - VVUÚ, a.s. w Radwanicach – Republika Czeska,
 - KONŠTRUKTA – Demence, a.s. w Lieskovecu – Republika Słowacka,w zakresie materiałów wybuchowych w celu rozpoznania stosowanych procedur związanych z wprowadzeniem materiału wybuchowego po raz pierwszy do użytku cywilnego w państwach UE. W spotkaniu w KONŠTRUKTA-Defence, a.s. brał udział przedstawiciel Wyższego Urzędu Górniczego Słowacji.

Pracownicy Wyższego Urzędu Górniczego współpracowali również w 2005 roku z Agencją Rozwoju Przemysłu – Oddział w Katowicach w sprawie funduszu likwidacji zakładu górniczego.

Na bieżąco kontynuowano również w 2005 roku współpracę z:

- Archiwum Państwowym w Katowicach w zakresie archiwizacji dokumentacji mierniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych.
- Głównym Instytutem Górnictwa w zakresie ochrony powierzchni przed szkodliwymi wpływami podziemnej eksploatacji górniczej.
- Instytutem Techniki Budowlanej – Oddziałem w Gliwicach w zakresie ochrony obiektów budowlanych na terenach górniczych.
- Instytutem Ekologii Terenów Uprzemysłowanych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami przemysłu węglowego.

W 2005 roku kontynuowana była współpraca urzędów górniczych z zapleczem naukowo-badawczym i konstrukcyjnym maszyn i urządzeń górniczych, celem inspirowania dalszego ulepszenia ich budowy w oparciu o przekazywane doświadczenia i wnioski wynikające z analizy przyczyn i okoliczności zaistniałych wypadków i innych niebezpiecznych zdarzeń.

Wspierane były także działania tych jednostek których celem było wdrożenie do praktyki ruchowej nowatorskich rozwiązań technicznych, mających wpływ na poziom bezpieczeństwa eksploatacji maszyn i urządzeń.

Współpracę w zakresie energomechanicznym realizowano również między innymi poprzez udział przedstawicieli Wyższego Urzędu Górniczego w różnego rodzaju spotkaniach, konferencjach i naradach. I tak

przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego uczestniczyli w:

- 58 naradach, konferencjach, sympozjach, seminariach itp., podczas których wygłosili 11 referatów,
- 4 naradach technicznych organizowanych przez okręgowe urzędy górnicze z udziałem kierownictwa służb energomechanicznych nadzorowanych zakładów górniczych, podczas których w wystąpieniach przedstawiali informacje w zakresie aktualnego stanu bezpieczeństwa w górnictwie,
- 6 kontrolach w zakresie wykonywania zadań przez jednostki wpisane na listę rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego,
- 57 konsultacjach i uzgodnieniach technicznych z producentami i jednostkami upoważnionymi do przeprowadzania badań i oceny wyrobów.

9. DZIAŁALNOŚĆ LEGISLACYJNA

9.1 Prawo powszechnie obowiązujące

Do Wyższego Urzędu Górniczego oraz do Komisji ds. analizy stosowania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych skierowano 13 pism zawierających propozycje zmian postanowień przepisów górniczych.

W ramach działalności legislacyjnej:

1. Opracowano i skierowano na drogę legislacyjną, skutkującą wprowadzeniem do stosowania z dniem 15 grudnia 2005 r. rozporządzenia w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego.
2. Opracowano i przekazano do Komisji do spraw Analizy Stosowania Przepisów Prawa Związanego z Ruchem Zakładów Górniczych weryfikację przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28.06.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (Dz.U. Nr 139, poz.1169) w zakresie zagrożenia metalicznego w drążonych wyrobiskach korytarzowych oraz zagrożenia klimatycznego.
3. Przygotowano projekty nowych uregulowań dotyczących zagrożenia tąpnięciami wy-

nikających z wniosków Komisji powołanych przez Prezesa WUG dla zbadania przyczyn i okoliczności tąpnięć i wypadków zbiorowych w O/ZG „Lubin” w dniu 4.08.2003 r. oraz w O/ZG „Rudna” w dniu 5.08.2005 r.

W uzgodnieniu z Głównym Instytutem Górnictwa KD „Barbara” w Mikołowie przygotowano propozycję zmian do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych poprawiającego skuteczność stosowania zapór przeciwwybuchowych wodnych oraz możliwości określenia zawartości części niepalnych w pyłe kopalnianym w miejscu jego powstawania nowymi przyrządami kontrolnymi.

Przygotowano także stanowiska w sprawie:

- zmiany art. 3 Prawa geologicznego i górniczego,
- wprowadzenia propozycji zmian w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 11 czerwca 2002 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji.

9.1.1 Opracowywanie i współdziałanie w opracowywaniu projektów aktów normatywnych

- Kontynuowano udział w pracach parlamentarnych nad obszerną nowelizacją ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947), uchwaloną w dniu 22 kwietnia 2005 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 758), w której opracowywaniu na

etapie prac rządowych uczestniczył Prezes Wyższego Urzędu Górniczego (druk sejmowy nr 3497). Uczestniczono ponadto w pracach parlamentarnych dotyczących:

- 1) poselskiego projektu ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach

- i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, istotnie uzupełnionego o propozycje rządowe (druk sejmowy nr 3636) (ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. — Dz. U. Nr 167, poz. 1399);
- 2) poselskiego projektu ustawy o racjonalnym wykorzystaniu odnawialnych zasobów energii (druk sejmowy nr 905);
 - 3) rządowego projektu ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym gmin (druk sejmowy nr 3661);
 - 4) poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy — Prawo geologiczne i górnicze (druk sejmowy nr 2898) — problematyka zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych.
- Opracowano i przekazano właściwym ministrom do dalszych prac legislacyjnych następujące projekty rozporządzeń (kolejność chronologiczna):
- 1) projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustalenia siedzib i właściwości miejscowej okręgowych urzędów górniczych oraz zniesienia Okręgowego Urzędu Górniczego w Wałbrzychu (rozporządzenie z dnia 19 kwietnia 2005 r. — Dz. U. Nr 69, poz. 620); podstawa prawna: art. 108 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze;
 - 2) projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego (rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2005 r. — Dz. U. Nr 261, poz. 2168); podstawa prawna: art. 75a ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze;
 - 3) projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy zmieniającego rozporządzenie w sprawie ewidencjonowania przez pracodawców okresów zatrudnienia na stanowiskach, na których okresy pracy górniczej zalicza się w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury oraz na niektórych innych stanowiskach pracy górniczej (w związku z wystąpieniami Związku Zawodowego Ratowników Górniczych w Polsce); podstawa prawna: art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.);
 - 4) projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniającego rozporządzenie w sprawie planów ruchu zakładów górniczych (m. in. realizacja uchwały Komisji do spraw analizy stosowania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych); podstawa prawna: art. 64 ust. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze;
 - 5) projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie upoważnienia Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego do uznawania nabytych w niektórych państwach kwalifikacji w górniczych zawodach regulowanych (poszerzenie katalogu państw, w których nabyte kwalifikacje w górniczych zawodach regulowanych mogą być uznane przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego; brak odesłania do listy górniczych zawodów regulowanych, w związku z pominięciem w rozporządzeniu Mini-

- stra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2005 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania w sprawie uznania nabytych w niektórych państwach kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 181, poz. 1516) wykazu górniczych zawodów regulowanych) — podstawa prawna: art. 4a ust. 3 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1548, z późn. zm.).
- Kontynuowano prace nad projektem rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie: Ministra Gospodarki) zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych (uzgodnienie merytoryczne, zwolnienie z obowiązku rozpatrzenia przez Komisję Prawniczą, notyfikacja projektu w Komisji Europejskiej, przygotowanie odpowiedzi na komentarz Komisji Europejskiej) — przekazanie do podpisu przewidziane w pierwszym kwartale 2006 r.; podstawa prawna: art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze.
 - Zakończono prace nad projektem rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych (rozporządzenie z dnia 26 kwietnia 2005 r. — Dz. U. Nr 80, poz. 695); podstawa prawna: art. 111 ust. 8 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze.
 - Wstrzymano prace nad projektem rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie: Ministra Gospodarki) zmieniającego rozporządzenie w sprawie dokumentacji mierniczo-geologicznej (podstawa prawna: art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze) — rozbieżność z Ministerstwem Środowiska na konferencji uzgodnieniowej.
 - Zakończono “krajowe” prace nad projektem umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Czeskiej w sprawie wykonywania robót geologicznych w rejonie polsko-czeskiej granicy państwowej.
 - Przygotowano i zakończono wewnętrzne uzgodnienia projektu rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej (problematyka systemów odwadniania; wystąpienie Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A.); podstawa prawna: art. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze.
 - Przygotowano i przekazano do wewnętrznych uzgodnień następujące projekty rozporządzeń (kolejność chronologiczna):
 - 1) projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny podstawowe (realizacja uchwał Komisji do spraw analizy stosowania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych); podstawa prawna: art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze;
 - 2) projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpo-

- żarowego w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite (realizacja uchwał Komisji do spraw analizy stosowania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych); podstawa prawna: art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze;
- 3) projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji (w związku z posiedzeniami Komisji do spraw analizy stosowania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych oraz propozycjami zgłaszanymi przez komórki organizacyjne WUG, urzędy górnicze oraz inne instytucje); podstawa prawna: art. 68 ust. 2 i art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze;
 - 4) projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (realizacja uchwały Komisji do spraw analizy stosowania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych); podstawa prawna: art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze.
- Na bieżąco współpracowano z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji w pracach nad projektem rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania w sprawie uznania nabytych w niektórych państwach kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych (rozporządzenie z dnia 30 sierpnia 2005 r. — Dz. U. Nr 181, poz. 1516); podstawa prawna: art. 15 ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 87, poz. 954, z późn. zm.).

9.1.2 Opiniowanie projektów aktów normatywnych oraz innych dokumentów rządowych

Wyższy Urząd Górniczy uczestniczył w procesie tworzenia, z inicjatywy innych urzędów, aktów normatywnych oraz innych dokumentów rządowych w ramach międzyresortowego postępowania uzgadniającego i opiniodawczego, w tym poprzez udział w konferencjach uzgodnieniowych, Komisjach Prawniczych oraz pracach parlamentarnych.

Udział Wyższego Urzędu Górniczego w postępowaniu legislacyjnym dotyczącym projektów aktów normatywnych odbywa się "dwutorowo", tj. poprzez:

- 1) przedstawianie stanowiska Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego bezpośrednio organowi występującemu z inicjatywą prawodawczą (stanowiska te podpisuje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego);
- 2) przedstawianie stanowiska Wyższego Urzędu Górniczego dyrektorowi Departamentu Prawnego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie projektów, które nie zostały przesłane przez projektodawców bezpośrednio do Wyższego Urzędu Górniczego, a jedynie otrzymane za pośrednictwem

wspomnianego departamentu (stanowiska te podpisuje dyrektor Departamentu Prawnego i Integracji Europejskiej w Wyższym Urzędzie Górniczym); stanowiska Wyższego Urzędu Górniczego są następnie uwzględniane przy opracowywaniu uwag Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji do poszczególnych projektów aktów normatywnych oraz innych dokumentów rządowych.

Stanowiska wobec projektów są opracowywane w Departamencie Prawnym i Integracji Europejskiej. Pozostałe komórki organizacyjne WUG przygotowują natomiast stanowiska merytoryczne do projektu aktu normatywnego dotyczącego spraw, które należą do zakresu działania tych komórek.

Postępowanie uzgadniające i opiniodawcze, w którym uczestniczył Wyższy Urząd Górniczy, objęło w 2005 r. 183 dokumenty, tj.:

- 1) 30 projektów ustaw oraz dokumentów dotyczących projektów ustaw;
- 2) 3 projekty aktów prawnych prawa Unii Europejskiej oraz dokumentów dotyczących tych projektów;
- 3) 7 projektów stanowisk Rządu wobec projektów ustaw oraz innych dokumentów;
- 4) 24 projekty rozporządzeń Rady Ministrów;
- 5) 2 projekty uchwał Rady Ministrów;
- 6) 16 projektów rozporządzeń Prezesa Rady Ministrów;
- 7) 84 projekty rozporządzeń ministrów;
- 8) 5 projektów obwieszczeń oraz innych aktów prawnych ministra;
- 9) 1 projekt obwieszczenia Marszałka Sejmu;
- 10) 1 projekt zarządzenia Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;
- 11) 4 projekty umów międzynarodowych, międzyrządowych i międzyresortowych oraz dokumentów dotyczących tych umów;
- 12) 6 projektów innych dokumentów rządowych.

Stanowisko zawierające uwagi Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego albo Wyższego Urzędu

Górniczego zostało opracowane w szczególności do następujących projektów:

- 1) projektu ustawy o zmianie ustawy o służbie cywilnej oraz niektórych innych ustaw (tzw. dużej nowelizacji);
- 2) projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (m. in. problematyka zbiegu z przepisami ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze);
- 3) projektu autopoprawki do rządowego projektu ustawy o przeprowadzaniu konkursów na stanowiska kierowników centralnych urzędów administracji rządowej oraz prezesów agencji państwowych (druk sejmowy nr 3262);
- 4) projektu ustawy o emeryturach pomostowych i rekompensatach;
projektu ustawy o zmianie ustawy — Prawo zamówień publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw;
- 5) projektu ustawy o zmianie ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw;
- 6) projektu ustawy o zmianie ustawy — Prawo zamówień publicznych;
- 7) projektu ustawy o zmianie ustawy — Prawo geologiczne i górnicze oraz o zmianie ustawy o działach administracji rządowej;
- 8) projektu stanowiska Rządu wobec poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy — Prawo geologiczne i górnicze (druk nr 2898);
- 9) projektu stanowiska Rządu wobec poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (druk sejmowy nr 3823), projektu stanowiska Rządu wobec obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (druk sejmowy nr 3864) oraz projektu stanowiska Rządu wobec projektu ustawy o zmianie ustawy

- o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zawartego w sprawozdaniu Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (druk sejmowy nr 4140) — problematyka emerytur górniczych;
- 10) kilkunastu projektów aktów wykonawczych "geologicznych" (opracowanych w Ministerstwie Środowiska) do ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze, opracowanych w związku z wejściem w życie nowelizacji z dnia 22 kwietnia 2005 r.;
- 11) wstępnych projektów trzech aktów wykonawczych do ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414): projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie trybu zgłaszania zainteresowania pracami nad projektami aktów normatywnych, projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysłuchania publicznego oraz projektu rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie rejestru podmiotów wykonujących zawodową działalność lobbingową;
- 12) projektu rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko;
- 13) projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przeprowadzania konkursów na stanowiska kierowników centralnych urzędów administracji rządowej, prezesów agencji państwowych oraz prezesów zarządów państwowych funduszy celowych;
- 14) projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie złóż wód podziemnych zaliczonych do solanek, wód leczniczych i termalnych oraz złóż kopalin leczniczych, a także zaliczenia ko-
- palin pospolitych z określonych złóż lub jednostek geologicznych do kopalin podstawowych;
- 15) projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach: górnik eksploatacji podziemnej, górnik odkrywkowej eksploatacji złóż, monter instalacji gazowych, monter instrumentów muzycznych, monter sieci komunalnych, stolarz, technik hydrolog, technik instrumentów muzycznych, technik meteorolog i technik papiernictwa;
- 16) projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach: fototechnik, mechanik-monter maszyn i urządzeń, modelarz odlewniczy, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, operator maszyn i urządzeń odlewniczych, technik górnictwa odkrywkowego, technik górnictwa podziemnego, technik ochrony środowiska, technik odlewnik i technik technologii drewna;
- 17) projektów rozporządzeń Ministra Gospodarki do znowelizowanej w 2003 r. ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087, z późn. zm.) w sprawie zasadniczych wymagań dla poszczególnych grup wyrobów znajdujących się w obszarze właściwości Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego jako organu kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu (w szczególności: maszyny i elementy bezpieczeństwa, urządzenia i systemy ochronne przeznaczone do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem, sprzęt elektryczny);
- 18) projektu rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa oraz specjalistów wykonujących czynności w zakresie ratownictwa górniczego, zatrudnionych w podmiotach zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego;

- 19) projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie odzysku i unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami;
- 20) projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie określenia wymagań eksploatacyjnych, funkcjonalnych i technicznych jakim powinny odpowiadać urządzenia
- lecznictwa uzdrowiskowego (m. in. problematyka urządzonych podziemnych wyrobisk górniczych);
- 21) projektu obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy — Prawo geologiczne i górnicze.

9.2 Akty wewnętrzne Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego

9.2.1 Akty obowiązujące

W 2005 roku Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał 25 zarządzeń oraz 45 decyzji. Akty te stanowiły realizację jego zadań i kompetencji, określonych w szczególności: ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze, ustawą z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1396, z późn. zm.), obowiązującą do dnia 31 grudnia 2005 r. ustawą z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, z późn. zm.), ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.), ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. — Prawo zamówień publicznych (Dz.

U. Nr 19, poz. 177, z późn. zm.), ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. — Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), statutem Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącym załącznik do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie nadania statutu Wyższemu Urzędowi Górniczemu (M. P. Nr 13, poz. 224), oraz regulaminem organizacyjnym Wyższego Urzędu Górniczego, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 1 Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z dnia 8 lipca 2002 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Wyższego Urzędu Górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 1, poz. 2, z późn. zm.). Wykaz tych aktów zawiera Załącznik nr 5.

9.2.2 Akty projektowane

Kontynuowano prace nad projektem zarządzenia Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w sprawie sposobu gromadzenia, archiwizowania oraz udostępniania dokumentacji mierzniczo-geologicznej zlikwidowanych zakładów górniczych przez Archiwum Dokumentacji

Mierniczo-Geologicznej. W 2006 r., po zakończeniu uzgodnień wewnętrznych, przewidziane jest przekazanie tego projektu do uzgodnień z Dyrektorem Archiwum Państwowego w Katowicach oraz Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych.

9.3 Akty prawne dotyczące rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego

Obowiązek ogłoszenia rejestru rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego w Dzienniku Urzędowym Wyższego Urzę-

du Górniczego jest określony w art. 78a ust. 8 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze. Rejestr rzeczoznaw-

ców, zgodnie z regulaminem organizacyjnym Wyższego Urzędu Górniczego, według stanu na dzień 31 grudnia 2005 r., jest prowadzony przez Departament Energomechaniczny WUG.

W 2005 r. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydał jedno obwieszczenie w sprawie rejestru rze-

czowniców do spraw ruchu zakładu górniczego (Dz. Urz. WUG Nr 10, poz. 42) oraz dziewięć komunikatów dotyczących uzupełnienia danych zawartych w tym rejestrze (Dz. Urz. WUG Nr 4, poz. 16 i 17, Nr 5, poz. 21, Nr 6, poz. 25, Nr 7, poz. 27 i 28, Nr 8, poz. 34 i Nr 9, poz. 40 i 41).

9.4 Decyzje Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego

Akty wewnętrzne Dyrektora Generalnego Wyższego Urzędu Górniczego, wydane w 2005 r., stanowiły realizację jego zadań i kompetencji, określonych obowiązującą do dnia 31 grudnia 2005 r. ustawą z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, z późn. zm.), ustawą z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483, z późn. zm.), ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.) oraz regulaminem organizacyjnym Wyższego Urzędu Górniczego. Do aktów tych należą:

- 1) decyzja nr 1 z dnia 31 marca 2005 r. w sprawie zmian w składzie Zespołu Auditorów Wewnętrznych Systemu Zarządzania Jakością w Wyższym Urzędzie Górniczym (Dz. Urz. WUG Nr 4, poz. 15);
- 2) decyzja nr 2 z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie wprowadzenia w Wyższym Urzędzie Górniczym "Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego" (Dz. Urz. WUG Nr 6, poz. 24);
- 3) decyzja nr 3 z dnia 15 lipca 2005 r. w sprawie wprowadzenia w Wyższym Urzędzie Górniczym "Regulaminu porządkowego dla użytkowników budynku i posesji przy ul. Poniatowskiego 31 w Katowicach" (Dz. Urz. WUG Nr 8, poz. 33);
- 4) decyzja nr 4 z dnia 15 lipca 2005 r. w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w działającym przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładzie Obsługi Gospodarczej (Dz. Urz. WUG Nr 11, poz. 45);
- 5) decyzja nr 5 z dnia 19 października 2005 r. zmieniająca decyzję w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w działającym przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładzie Obsługi Gospodarczej (Dz. Urz. WUG Nr 11, poz. 46);
- 6) decyzja nr 6 z dnia 24 listopada 2005 r. zmieniająca decyzję w sprawie wprowadzenia w Wyższym Urzędzie Górniczym systemu zarządzania jakością (Dz. Urz. WUG Nr 13, poz. 51);
- 7) decyzja nr 7 z dnia 30 grudnia 2005 r. zmieniająca decyzję w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w działającym przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładzie Obsługi Gospodarczej (Dz. Urz. WUG z 2006 r. Nr 4, poz. 35).

10. WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ I INTEGRACJA EUROPEJSKA

W 2005 roku w ramach współpracy z zagranicą:

- dokonano tłumaczeń tekstów, prezentacji multimedialnych oraz informacji o stanie górnictwa w poszczególnych krajach;
- prowadzono bieżącą korespondencję z instytucjami zagranicznymi z branży górniczej;
- uczestniczono w pracach Zespołu do spraw obsługi Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w ramach prac Stałej Grupy Roboczej do spraw Górnictwa oraz Przemysłu Wydobywczego;
- przygotowano zarządzenie Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w sprawie podróży służbowych poza granicami kraju pracowników Wyższego Urzędu Górniczego, okręgowych urzędów górniczych oraz specjalistycznych urzędów górniczych;
- opracowywano przegląd górniczej prasy obcojęzycznej *Górnictwo na Świecie*;
- przyjęto delegacje i prowadzono rozmowy z przedstawicielami Czeskiego Urzędu Górniczego, Banku Światowego oraz przedsiębiorstwa górniczego ChinaCoal; w ramach drugiej części szkolenia zaprezentowano delegatom z Ludowej Republiki Bangladeszu organizację, kompetencje i podstawy prawne działania organów nadzoru górniczego w Polsce;
- zorganizowano zagraniczne podróże służbowe związane z:
 - integracją europejską,
 - współpracą z równorzędnymi organami nadzoru górniczego,
 - współpracą z innymi instytucjami z branży górniczej.

Do najważniejszych wydarzeń międzynarodowych w 2005 r., w których brali udział pracownicy urzędów górniczych należały:

- XIX Światowy Kongres Górniczy w Teheranie (Iran)
Międzynarodowy Kongres Górniczy to odbywające się co dwa lata najważniejsze spotkanie przedstawicieli branży górniczej z całego świata. W 2005 r. obrady toczyły się pod hasłem *Górnictwo i zrównowagony rozwój*, a poszczególne sesje poświęcone były m.in. zagadnieniom wpływu górnictwa na środowisko naturalne, projektowania i prowadzenia eksploatacji, bhp w górnictwie, poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin, ekonomii i zarządzania w górnictwie, geomechaniki, przeróbki surowców mineralnych. Spośród 450 opracowań zgłoszonych na kongres organizatorzy zaakceptowali 170. Delegat WUG przedstawił referat pt. ***Bezpieczeństwo pracy w górnictwie w okresie intensywnych przemian w polskiej gospodarce***. Równoległe do kongresu odbywała się wystawa sprzętu górniczego EXPO 2005.
W czasie posiedzenia Międzynarodowego Komitetu Organizacyjnego ŚKG, które także odbyło się w Teheranie, Polska otrzymała prawo do zorganizowania kolejnego Światowego Kongresu Górniczego, który odbędzie się w Krakowie w 2008 r. w 50. rocznicę powołania ŚKG.
- XI Spotkanie Przedstawicieli Urzędów Górniczych Krajów Europejskich w Sopron (Węgry)
W dniach od 30 maja do 2 czerwca już po raz jedenasty odbyło się Spotkanie Przedstawicieli Urzędów Górniczych Krajów Europejskich, na którym co roku gromadzi się i dyskutuje o najważniejszych problemach

w branży kierownictwo jednostek odpowiedzialnych za bhp w górnictwie w poszczególnych państwach europejskich. Gospodarzem i organizatorem konferencji, która w 2005 r. dotyczyła przyszłości górnictwa w obecnych i przyszłych krajach członkowskich UE był Węgierski Urząd Górniczy.

W czasie konferencji Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wygłosił referat zatytułowany **Przyszły potencjał i cele polskiego przemysłu wydobywczego ze szczególnym uwzględnieniem sektora węglowego**. Ponadto przedstawiciele WUG zaproponowali dwa tematy następnego spotkania. Większość uczestników zaakceptowała następujący temat: *Krajowe zasady dotyczące odpowiedzialności przedsiębiorców górniczych za szkody górnicze oraz negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne*. Strona polska przedstawiła również propozycję zebrania i udostępnienia na stronie internetowej WUG podstawowych aktów prawnych regulujących dziedzinę górnictwa w poszczególnych państwach.

Ponadto przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego w ramach współpracy z zagranicą uczestniczyli w:

1. warsztatach w zakresie dyrektywy 97/23/EC – urządzenia ciśnieniowe Slovak Office of Metrology w Bratysławie,
2. szkoleniu ekspertów z zakresu dyrektywy ATEX - Heath & Safety Executive (HSE) w Buxton (Wielka Brytania),
3. spotkaniu z inspektorami ds. górnictwa w sprawie wykonywania modernizacji, remontów i napraw maszyn i urządzeń górniczych wyprodukowanych w oparciu o wymagania zasadnicze Dyrektyw Nowego Podejścia - Heath & Safety Executive (HSE) w Bootle (Wielka Brytania),
4. II Międzynarodowej Konferencji Ratownictwa w Sydney (Australia),
5. 31 Międzynarodowej Konferencji nt. Bezpieczeństwa Pracy w Brisbane (Australia),
6. spotkaniu grupy roboczej ATEX – ADCO dla Dyrektywy 94/9/WE „Urządzenia i systemy ochronne przeznaczone do stosowania w atmosferach potencjalnie wybuchowych” - Centrum Konferencyjne UE w Liverpool (Wielka Brytania),
7. delegacji do kopalń rud „Pyhaselmi” i „Kemi” (Finlandia), LKAB „Kiruna” (Szwecja) oraz do firmy ABB (Szwecja) w celu zapoznania się ze stosowanymi rozwiązaniami konstrukcyjnymi i technicznymi maszyn wyciągowych produkowanych i modernizowanych przez firmę ABB.
8. spotkaniu grupy roboczej ATEX –ADCO oraz grupy roboczej ATEX Standing Committee - Centrum Konferencyjne UE w Brukseli (Belgia).

Działalność Wyższego Urzędu Górniczego w 2005 roku w zakresie integracji europejskiej podporządkowana była trzem podstawowym celom:

- kontynuowaniu udziału w pracach nad projektem dyrektywy w sprawie odpadów z przemysłu wydobywczego,
- zapewnieniu obsługi Prezesa WUG reprezentującego administrację rządową RP w Stałej Grupie Roboczej do spraw Górnictwa i Innych Gałęzi Przemysłu Wydobywczego,
- zapewnieniu aktywnego udziału przedstawicieli WUG w pracach Grup Roboczych ds. Współpracy Administracyjnej ADCO zajmującym się problematyką nadzoru rynku.

W 2005 roku zakończono realizację projektu PHARE PL 2002/00-605.02.01 Nadzór rynku – pomoc techniczna oraz podjęto działania mające na celu uzyskanie środków pomocowych na budowę infrastruktury dla gromadzenia, przesyłania danych związanych z kontrolą wyrobów pomiędzy OUG a WUG.

Po raz pierwszy projekt aktu prawnego opracowanego w EWG został poddany procedurze notyfikacji.

Tradycyjnie dużą wagę przywiązywano do informowania przedsiębiorców górniczych o ak-

tach prawa wspólnotowego mających istotny wpływ na działalność górniczą,

Przykładowo wskazać można dwa spotkania z przedsiębiorcami dotyczące projektu dyrektywy o odpadach z przemysłu wydobywczego.

10.1 Udział w seminariach i konferencjach

W 2005 roku pracownicy WUG wzięli udział w następujących seminariach i konferencjach związanych z integracją europejską:

- „Mutual recognition of Diplomas and the New Directive”, Maastricht, Holandia.
- „Dyrektywy Nowego Podejścia”, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa.
- „Notyfikacja przepisów i norm technicznych w UE”, Wyższy Urząd Górniczy.
- „Zasady działania nadzoru rynku – dyrektywa maszynowa”, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa.

- „Zasady działania nadzoru rynku – dyrektywa ATEX”, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa.
- „Dyrektywa 93/15/WE-materiały wybuchowe do użytku cywilnego”, TWIGGER, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa.
- „Dyrektywa 73/23/WE – urządzenia elektryczne niskiego napięcia”, TWIGGER, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa.
- „Dyrektywa 2000/14/WE – emisja hałasu”, TWIGGER, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa.

10.2 Kwalifikacje zawodowe

Drugim ważnym zadaniem było przygotowanie WUG do uznawania kwalifikacji do wykonywania górniczych zawodów regulowanych.

W związku z powyższym między innymi zrealizowano następujące tematy:

- Weryfikacja, w związku z koniecznością notyfikowania Komisji Europejskiej, materiału „Mutual Recognition of Professional Qualifications. List of Regulated Professions. General system Directives 89/48/EEC and 92/51/EEC”
- Weryfikacja dokumentów poświadczających doświadczenie zawodowe oraz uprawnienia specjalne obywateli polskich, w związku z art.8 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 99/42/WE z dnia 7 czerwca 1999 r. ustanawiająca procedurę kwalifikacji w zakresie działalności zawodowych, objętych dyrektywami w sprawie liberalizacji i środków

- przejściowych oraz uzupełniająca ogólne systemy uznawania kwalifikacji zawodowych
- Opracowanie stanowiska w sprawie świadczenia przez usługodawców kontraktowych (CSS) nie pochodzących z krajów UE, usług związanych z górnictwem w ramach prac prowadzonych na forum Komitetu art.133 usługi Rady UE nad zrewidowaną ofertą usługową UE dla Meksyku.
- Współpraca z Ministerstwem Edukacji Narodowej i Sportu oraz Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji - opiniowanie sposobu implementacji Dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych do systemu prawa polskiego.
- Kontynuowano współpracę z Biurem Uznanwalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej

10.3 Działalność informacyjna

W ramach działalności informacyjnej przygotowano do druku oraz wydano IV edycję pu-

blikacji „Polskie Górnictwo a Unia Europejska”. Kolportaż publikacji przewidziano na rok 2006.

10.4 Działalność szkoleniowo – seminaryjna

W ramach działalności szkoleniowo-seminaryjnej:

- zorganizowano w WUG wspólnie z UOKiK w ramach projektu finansowanego przez Biuro TAIEX warsztaty na temat dyrektyw 98/37/WE (maszynowa), 89/686/EWG (środ-

ki ochrony osobistej), 73/23/EWG (niskona-
pięciowa),

- zorganizowano szkolenia na temat „Notyfikacja przepisów i norm technicznych w UE” z udziałem eksperta z Ministerstwa Gospodarki i Pracy (aktualnie Ministerstwo Gospodarki).

10.5 Współpraca z instytucjami unijnymi

W ramach współpracy z instytucjami unijnymi pracownicy Wyższego Urzędu Górniczego, jako instytucji współpracującej z polskimi przed-

stawicielami w Radzie UE uczestniczyli w pracach grupy roboczej Rady UE J1 grupa robocza ds. ochrony środowiska.

10.6 Elektroniczna Wymiana Dokumentów-Polska (EWD - P)

Wyższy Urząd Górniczy jako jednostka współpracująca z Ministerstwem Środowiska w ramach grupy J.1. Grupa robocza ds. środowiska (*Working Party on the Environment*) uczestniczy w pracach związanych z wdrażaniem oraz funkcjonowaniem systemu EWD - P od września 2004 r.

Koordinator współpracujący uczestniczył w spotkaniach organizowanych przez UKIE, na których omawiane były postępy oraz problemy związane z funkcjonowaniem systemu EWD - P.

Ponadto na bieżąco dokonywana była analiza dokumentów przekazywanych na adres elektroniczny systemu koordynacja.wug@wug.gov.pl.

11. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA I WYDAWNICZA

11.1 Biuletyn Informacji Publicznej i strona internetowa Wyższego Urzędu Górniczego

Zgodnie z wymogami znowelizowanej ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o służbie cywilnej, której przepisy weszły w życie 19 sierpnia 2005r. w menu przedmiotowym oraz podmiotowym Biuletynu Informacji Publicznej zostały utworzone zakładki „Praca”, w których publikowane są:

- informacje o wolnych stanowiskach pracy w urzędach górniczych w formie linku do strony internetowej Urzędu Służby Cywilnej;
- listy kandydatów spełniających wymagania formalne i konieczne określone w ogłoszeniu o naborze w formie załącznika do informacji na stronie BIP;
- informacje o wynikach naboru w urzędach górniczych w formie linku do strony internetowej Urzędu Służby Cywilnej.

W związku z nowelizacjami ustawy Prawo geologiczne i górnicze, na przełomie lipca i sierpnia zaktualizowana została treść zamieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej informacji dotyczących sposobów przyjmowania i załatwiania spraw w urzędach górniczych.

Dokumenty „Jak załatwiać sprawy” w okręgowych urzędach górniczych zostały uzupełnione o opisy procedur dotyczących:

- stwierdzania posiadania przez przedsiębiorców lub jednostki organizacyjne trudniące się szkoleniem pracowników zakładu górniczego odpowiedniej kadry oraz niezbędnych środków umożliwiających właściwe przeszkolenie pracowników;
- zatwierdzania programów przeszkolenia pracowników w zakresie znajomości przepisów regulujących bezpieczne wykonywanie pracy w zakładzie górniczym na stanowiskach w ruchu zakładu górniczego, innych niż stanowiska kierownictwa i dozoru ruchu,

które mogą zajmować osoby o szczególnych kwalifikacjach zawodowych i warunkach zdrowotnych;

- wydawania zgody na zbycie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego przedsiębiorcy posiadającemu pozwolenie lub koncesję na wytwarzanie tych materiałów lub obrót tymi materiałami przez przedsiębiorcę posiadającego pozwolenie na nabywanie i przechowywanie tych materiałów;
- wydawania decyzji dotyczącej ustalenia skali map dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- wydawania decyzji w sprawie wyrażenia zgody na likwidację funduszu likwidacji zakładu górniczego;
- wydawania decyzji w sprawie zwolnienia przedsiębiorcy z obowiązku posiadania zorganizowanego ratownictwa górniczego.

Dokument „Jak załatwiać sprawy w Wyższym Urzędzie Górniczym” został uzupełniony o opisy procedur dotyczących:

- nadawania materiałom wybuchowym przeznaczonym do użytku cywilnego na terytorium RP numeru identyfikacyjnego;
- postępowania w przypadku rozpatrywania wniosków o wzruszenie w trybie szczególnym ostatecznych orzeczeń komisji do spraw szkód górniczych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie numeru identyfikacyjnego materiału wybuchowego przeznaczonego do użytku cywilnego oraz rejestru materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego w zakładce „Rejestry, ewidencje, archiwa WUG oraz sposoby i zasady ich udostępniania” publikowana jest kopia rejestru informatycznego materiałów wybuchowych.

Cyklicznej aktualizacji podlegały informacje publikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej WUG oraz okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej:

- tabela informująca o inicjowanych i opracowywanych w WUG projektach aktów normatywnych,
- dokument „Strategia działania urzędów górniczych”,
- tabele informujące o stanie przyjmowanych spraw,
- sprawozdanie ze stanu bezpieczeństwa w górnictwie,
- informacje o kontroli pracy okręgowych urzędów górniczych przez Wyższy Urząd Górniczy,
- informacje o działalności inspekcyjnej okręgowych urzędów górniczych.

Pozostałe informacje zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z ustawowym obowiązkiem udostępniania informacji publicznej zawierającej aktualną

wiedzę o sprawach publicznych, były aktualizowane na bieżąco.

W 2005r. strona internetowa Wyższego Urzędu Górniczego została uzupełniona o zakładkę „Nagrody i wyróżnienia”, gdzie zamieszczone zostały informacje o Śląskiej Nagrodzie Jakości, przyznanej Wyższemu Urzędowi Górniczemu przez Regionalną Izbę Gospodarczą w Katowicach w kategorii sektor usług publicznych w maju 2005 r. oraz „Piramidzie Wiedzy, Fachowości i Przyjaźni” wyróżnieniu Samorządu Gospodarczego Rybnickiego Okręgu Przemysłowego przyznanemu w dowód doskonałej współpracy z urzędami górniczymi.

W zakładce „Najważniejsze fakty z historii WUG w Katowicach” umieszczono ilustrowany dokument „Historia nadzoru górniczego na ziemiach polskich” prezentujący formowanie się struktur nadzoru od czasów Kazimierza Wielkiego aż do współczesności.

Pozostałe informacje udostępniane na stronie WUG były w ciągu 2005r. aktualizowane na bieżąco.

11.2 Dziennik Urzędowy Wyższego Urzędu Górniczego

Wydawanie Dziennika Urzędowego Wyższego Urzędu Górniczego należy do zadań ustawowo określonych art.107 Prawa geologicznego. W 2005r. zredagowano i wydano (poza skorowidzem alfabetycznym za 2004 r.) 14 numerów tego dziennika (łącznie 278 stron), w których ogłoszono 25 zarządzeń Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, 45 decyzji Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego i oraz 6 decyzji Dyrektora Generalnego.

Elektroniczne wersje Dzienników Urzędowych Wyższego Urzędu Górniczego są zamieszczane na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego (<http://www.wug.gov.pl/dzuwug.html>). Wszystkie akty prawne ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Wyższego Urzędu Górniczego są ponadto publikowane w „Systemie Informacji Prawnej LEX”.

11.3 Miesięcznik „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”

Wyższy Urząd Górniczy kontynuował w 2005 roku wydawanie miesięcznika „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”. Wydawanie miesięcznika należy do zadań ustawo-

wo określonych w Art.107 Prawa geologicznego i górniczego. Jest to jedno z nielicznych w Polsce czasopism naukowo-technicznych zamieszczających artykuły dotyczące aktualnych, specjalistycz-

nych zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska w związku z działalnością zakładów górniczych kopalni podstawowych i pospolitych. Ponadto w każdym wydaniu pisma znajdują się m.in. publikacje upowszechniające wiedzę o przepisach i normach prawnych a także regulacjach unijnych związanych z górnictwem. Zamieszczane są opisy i szkice wypadków i zdarzeń jak również wyniki badań okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy, co ma istotne znaczenie dla działań prewencyjnych w dziedzinie BHP.

11.4 Szkolenia i konferencje

W 2005 roku w Wyższym Urzędzie Górniczym przeprowadzono między innymi szkolenia pracowników inspekcyjno-technicznych okręgowych urzędów górniczych w zakresie:

- zagrożenia siarkowodorowego,
- ochrony środowiska na terenach górniczych, dotyczące problematyki nowych i projektowanych rozwiązań prawnych,
- wprowadzania do użytkowania w zakładach górniczych wyrobów,
- stosowania urządzeń elektrycznych w podziemnych wyrobiskach zakładów górniczych w warunkach zagrożenia wybuchem pyłu węglowego,
- funkcjonowania dokumentu bezpieczeństwa, nadzoru nad szkoleniami, szkodliwości środowiska pracy, prawidłowości prowadzenia badań okoliczności i przyczyn wypadków i niebezpiecznych zdarzeń,
- szkolenie inspektorów, specjalistów w dziedzinie geologii górniczej w zakresie problematyki dotyczącej postępowania w sprawach naruszenia warunków koncesji i prowadzenia nielegalnej eksploatacji kopalni pospolitych.

W 2005 roku Wyższy Urząd Górniczy między innymi zorganizował:

- wspólnie ze Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Górnictwa oraz Głównym In-

stytutem Górnictwa, kolejną VII konferencję pod tytułem „Problemy Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Polskim Górnictwie”. Tematem konferencji było kształcenie i doskonalenie zawodowe pracowników zakładów górniczych. Referaty dotyczące:

Pismo stanowi forum wymiany doświadczeń naukowców i kadry inżynieryjno-technicznej górnictwa, publikuje informacje o konferencjach i sympozjach tych gremiów oraz wygłoszone na nich referaty bądź ich skróty.

Miesięcznik ukazał się w 2005 r. w średnim nakładzie 940 egzemplarzy. Dostępny był wyłącznie w prenumeracie. Jego odbiorcami są przede wszystkim zakłady górnicze, uczelnie, biblioteki, instytucje naukowo-badawcze w kraju i za granicą.

– stanu bezpieczeństwa w górnictwie,

– szkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w wybranych dyrektywach i dokumentach Unii Europejskiej,

wygłosili przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego.

- wspólnie z Fundacją Bezpieczne Górnictwo im. prof. W. Cybulskiego oraz Komitetem Organizacyjnym Szkoły Eksploatacji Podziemnej, konkurs „Bezpieczna Kopalnia”,
- wspólnie z Głównym Instytutem Górnictwa, warsztaty szkoleniowe z zakresu eksploatacji podziemnej dla przedstawicieli kierownictwa kopalni, dozoru wyższego, średniego i służb BHP,
- wspólnie z Instytutem Nafty i Gazu w Krakowie, seminarium na temat zagrożeń związanych z migracjami gazów w odwiertach gazowych.

Prezes Wyższego Urzędu Górniczego Wojciech Bradecki wygłosił słowo wstępne inauguru-

jące jubileuszową sesję Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Technicznej KOMTECH 2005 pt.: „Systemy ograniczające zagrożenia w procesach eksploatacji maszyn i urządzeń”.

Wiceprezes WUG Piotr Litwa wygłosił referat dotyczący bezpieczeństwa pracy w górnictwie podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Technicznej „Polskie górnictwo surowców mineralnych i energetyka - strategia rozwoju”.

Przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego wygłosili referaty podczas:

- VIII Forum Górnictwa Kopalni Pospolitych,
- XIV edycji Szkoły Eksploatacji Podziemnej,
- Sympozjum „Zasady eksploatacji sprzętu ratowniczego w podziemnych zakładach górniczych”,
- Międzynarodowej Konferencji „Nauka i normalizacja na rzecz rozwoju i stosowania środków ochrony indywidualnej”,
- Międzynarodowej Konferencji „VII Szkoła Geomechaniki” na temat „Problemy bezpiecznego i efektywnego pozyskiwania kopalni w aspekcie ochrony środowiska w europgórnictwie”,
- IV Międzynarodowej Konferencji „Techniki Urabiania 2005”,
- XV Konferencji z cyklu „Aktualia i perspektywy gospodarki surowcami mineralnymi”,
- Seminarium organizowanym przez Sanocki Zakład Górnictwa Nafty i Gazu pt. „Bieżące problemy zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu zakładów górnictwa naftowego”,
- Międzynarodowej Konferencji naukowo-technicznej TRANSPORT SZYBOWY 2005,
- warsztatów szkoleniowych z zakresu eksploatacji podziemnej,
- Konferencji naukowo-technicznej „Nowoczesne kompleksy zmechanizowane a koncentracja produkcji”,
- XIX Konferencji z cyklu Zagadnienia surowców energetycznych i energii w gospodarce

krajowej pt. „Zrównoważony rozwój gospodarki energetycznej kraju”,

- VII z cyklu Konferencji Doświadczenia z likwidacji zakładów górniczych pt. „Górnictwo - dziedzictwo kulturowe”.

Przedstawiciele urzędów górniczych uczestniczyli w następujących konferencjach i seminariach:

- Seminarium Komisji Ochrony Terenów Górniczych PAN na temat: „Opinie geologiczno-górnictwo dla określenia warunków zabudowy terenu górniczego”, Katowice, 19 grudnia 2005 r.
- Konferencja naukowo-techniczna „Miernictwo górnicze w dobie integracji – szanse i zagrożenia”. Kraków. AGH. 8-9 grudnia 2005r.
- X Konferencja Naukowo-Techniczna: Ochrona powierzchni na terenach górniczych w subregionie zachodnim województwa śląskiego. Rybnik, 26.10.2005 r.
- VII Szkoła Geomechaniki. Gliwice-Ustroń 13-16 września 2005 r.
- VIII Dni Miernictwa Górniczego i Ochrony Terenów Górniczych. Pod patronatem Prezesa WUG. Ustroń, 15-17 czerwca 2005 r.
- IX Warsztaty Górnicze. Pod patronatem Prezesa WUG. Kazimierz Dolny n/Wisłą. 20-22 czerwca 2005 r.
- Konferencja na temat: "Górnictwo zrównoważonego rozwoju 2005", Politechnika Śląska w Gliwicach , 24 listopada 2005 r.

Wyższy Urząd Górniczy udzielił w 2005 r. honorowego wsparcia następującym wydarzeniom:

- XIII Międzynarodowe Sympozjum pt. „Nowoczesne rozwiązania i doświadczenia w budowie i bezpiecznej eksploatacji urządzeń kompleksowej odstawy urobku przenośnikami taśmowymi”,

- IV Symposium Naukowo-Technicznym Górnictwo Węglowe 2005,
- Międzynarodowa Konferencja „Bezpieczeństwo pracy urządzeń transportowych w górnictwie - diagnostyka, naprawy i remonty”,
- Konferencja „10 lat zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w górnictwie”,
- IV Międzynarodowy Kongres Górnictwa Węgla Brunatnego „WĘGIEL BRUNATNY - ENERGETYKA - EKOLOGIA”,
- VIII Konferencja Naukowo-Techniczna z cyklu "Dni Miernictwa Górniczego i Ochrony Terenów Górniczych”,
- IX Warsztaty Górnicze z cyklu „Zagrożenia naturalne w górnictwie”,
- Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna „Polskie górnictwo surowców mineralnych i energetyka - strategia rozwoju”,
- Seminarium "Bieżące problemy zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu zakładów górnictwa naftowego”
- Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna TRANSPORT SZYBOWY 2005,
- Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna KOMTECH 2005 pt.: „Systemy ograniczające zagrożenia w procesach eksploatacji maszyn i urządzeń”,
- XII Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna z zakresu tematyki zagrożeń górniczych pt.: „Eksploatacja podziemna - zagrożenia górnicze”,
- Konferencja Naukowa "Górnictwo zrównoważonego rozwoju 2005”,
- I Konferencja „Dziedzictwo i historia górnictwa oraz możliwości wykorzystania pozostałości dawnych robót górniczych”.
Dyrektor Generalny Wyższego Urzędu Górniczego uczestniczył w szkoleniach Studium Zarządzania Strategicznego dla dyrektorów generalnych organizowanego przez Urząd Służby Cywilnej.
Koło Zakładowe SITG przy Wyższym Urzędzie Górniczym zorganizowało:
 - wspólnie z Zarządem Głównym Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa, Konferencję pt. „Doświadczenia z likwidacji zakładów górniczych” na temat „Górnictwo dziedzictwo kulturowe”. Referaty dotyczące:
 - likwidacji kopalń w górnictwie podziemnym,
 - rekultywacji i zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych,
 - doświadczeń z wykonywania zadań nadzoru górniczego w likwidowanych zakładach górniczych,
 wygłosili przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego,
 - wspólnie z Fundacją Bezpieczne Górnictwo im. prof. Wacława Cybulskiego, IV edycję Konkursu ze znajomości przepisów regulujących bezpieczne wykonywanie robót górniczych w zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny.

11.5 Działalność rzecznika prasowego

Rzecznik prasowy WUG w 2005 roku utrzymywał stałe kontakty ze środkami masowego przekazu i informował o bieżącej działalności, programach i wynikach pracy Urzędu. Zapewniał dziennikarzom dostęp do informacji, opracował publikacje dotyczące działalności Urzędu, redagował komunikaty, ułatwiał

dziennikarzom kontakt z członkami kierownictwa i specjalistami zatrudnionymi w Urzędzie.

W szczególności – traktując rzeczową i pełną informację o wypadkach i niebezpiecznych zdarzeniach jako istotny element profilaktyki BHP – przekazywał dotyczące tych zdarzeń fakty i komentarze.

12. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE W URZĘDACH GÓRNICZYCH

12.1 Nabór do pracy w służbie cywilnej

Według stanu na dzień 31 grudnia 2005 r. w Wyższym Urzędzie Górniczym było zatrudnionych 140 członków korpusu służby cywilnej a w okręgowych urzędach górniczych i UGBKUE - 353 członków.

W drodze otwartego i konkurencyjnego naboru przez zamieszczenie ogłoszeń w Biuletynie Służby Cywilnej w 2005r. do pracy w Wyższym Urzędzie Górniczym, przyjęto 2 osoby, natomiast do okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE przyjęto 17 pracowników. Na stanowiska inspekcyjno-techniczne zostało przyjętych 8 osób w następujących specjalnościach:

- górniczej - 5 osób,
- mechanicznej - 1 osob,

- elektrycznej - 1 osob,
- budowlanej - 1 osoba,

W ramach doskonalenia systemu zarządzania jakością w WUG - Biuro Kadr i Szkolenia opracowało i wdrożyło dwie procedury związane z zarządzaniem zasobami ludzkimi:

- politykę szkoleniową w urzędach górniczych,
- wewnętrzną procedurę naboru kandydatów do korpusu służby cywilnej w urzędach górniczych.

W 2005 roku w Urzędzie Służby Cywilnej przeprowadzono konkurs na stanowisko Dyrektora Departamentu Energomechanicznego WUG.

12.2 Rozwój zawodowy

Pracownicy urzędów górniczych uczestniczyli łącznie w 101 szkoleniach, tj. szkoleniach z zakresu BHP, służby przygotowawczej, szkoleniach specjalistycznych – branżowych (rozdz. 11.4), z dziedziny nadzoru rynku, Unii Europejskiej, archiwizacji dokumentów i księgowości, z zakresu obsługi komputera i innych.

Zorganizowano również szkolenia z zakresu systemu zarządzania jakością dla kierownictwa i pracowników WUG. Łącznie w szkoleniach udział wzięło 1112 osób, a łączna ilość godzin szkoleniowych wyniosła 15.701.

W 2005 roku dwóch pracowników WUG uzyskało stopień doktora nauk prawnych, jeden pracownik WUG ukończył studia w Śląskiej Wyższej Szkole Zarządzania na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym. Studia podyplomowe z zakresu administracji ukończyły 2 osoby - 1 pracownik WUG i jeden pracownik UGBKUE.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2005 r. rozpoczęło lub kontynuuje naukę na studiach wyższych i podyplomowych łącznie 11 pracowników urzędów górniczych.

12.3 Realizacja budżetu urzędów górniczych

Wyższy Urząd Górniczy stanowił w 2005r. część 60 budżetu państwa, sklasyfikowany w dziale 750 – administracja publiczna, obejmujący:

- rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, tj. Wyższy Urząd Górniczy,

- rozdział 75007 Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej tj. okręgowe urzędy górnicze i UGBKUE,
- rozdział 75064 Współpraca naukowo-techniczna z zagranicą.

Wszystkie wydatki sklasyfikowane w wyżej wymienionych rozdziałach finansowane są wyłącznie z budżetu. Wyższy Urząd Górniczy jest jedynym dysponentem środków budżetowych. Wykonuje również wszystkie sprawy związane z zatrudnieniem i wynagradzaniem wszystkich pracowników, gospodaruje środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz realizuje wszystkie wydatki majątkowe. Bieżące wydatki rzeczowe jednostek terenowych tj. okręgowych urzędów górniczych finansowane są w formie akredytywy budżetowej.

Wykonanie budżetu w 2005r. w wielkościach zbiorczych oraz w poszczególnych rozdziałach i paragrafach przedstawia tabela 1.

Dominującą pozycję w dochodach budżetowych (88%) stanowią opłaty egzaminacyjne wnoszone przez osoby ubiegające się o stwierdzenie kwalifikacji określonych w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z 11 czerwca 2002r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu zakładów górniczych, mierniczego górniczego i geologa górniczego oraz wykazu stanowisk w ruchu zakładu górniczego, które wymagają szczególnych kwalifikacji (Dz.U. nr 84, poz. 755).

Opłaty egzaminacyjne zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem wynoszą 280 zł.

Największy udział w uzyskiwaniu dochodów budżetowych z tytułu opłat egzaminacyjnych miały następujące Urzędy Górnicze:

- OUG Rybnik – 17%
- OUG Gliwice – 14%
- OUG Wrocław – 11%

Pozostałe dochody budżetowe to przede wszystkim wpływy z najem lokali (§ 075), wpływy ze sprzedaży składników majątkowych a w szczególności wpływy ze sprzedaży środków transportu (§ 087), pozostałe odsetki (w tym: odsetki bankowe i odsetki od należności budżetowych niezapłaconych w terminie) (§ 092), wpływy z różnych dochodów (§ 097). Na ogólną kwotę dochodów budżetowych tj. 1.388.505,91 do budżetu odprowadzono kwotę 1.388.505,91zł.

Dochody Wyższego Urzędu Górniczego zostały wykonane w 115%.

Wydatki budżetowe w części 60 budżetu państwa zostały poniesione w dziale 750 „Administracja publiczna”.

Wykonanie wydatków wg rozdziałów ilustruje tabela 2:

Tabela 1 Dochody budżetowe (tys. zł)

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2005r.	Budżet po zmianach	Wykonanie 2005	4:3 %
1	2	3	4	5
Część – 60 budżetu ogółem	1.207	1.207	1.388,5	115
Dział 750 Administracja publiczna	1.207	1.207	1.388,5	115
z tego:				
§ 069 – różne opłaty	1.064	1.064	1.235,1	116,1
§ 075 – czynsze	121	121	123,7	102,2
§ 087 – wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	19	19	20,4	107,4
§ 092 – pozostałe odsetki	2	2	5,8	290
§ 097 – wpływy z różnych doch.	1	1	3,2	320
§ 238 – wpłata do budżetu części zysku przez gospodarstwo pomocn.	-	-	0,3	-

Tabela 2 Wydatki (tys. zł)

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2005r.	Budżet po zmianach	Wykonanie 2005	4:3 %
1	2	3	4	5
Ogółem część 60	53.238	53.376,5	52.750	98,8
z tego:				
– świadczenia na rzecz osób fizycznych	130	147,8	147,6	99,9
– wydatki bieżące	50.789	50.909,7	50.288	98,8
– wydatki majątkowe	2.319	2.319,0	2.314,4	99,8
z kwoty ogółem sfinansowano wydatki w dziale 750	53.238	53.376,5	52.750	98,8
z tego rozdział				
75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	20.889	21.983,2	21.961,1	99,9
75007 Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej	32.142	31.186,3	30.631,7	98,2
75064 Współpraca naukowo-techniczna z zagranicą	207	207	157,2	75,9

Do planowanych wydatków budżetowych Wyższego Urzędu Górniczego określonych w ustawie budżetowej na 2005r. w wysokości 53.238 tys. zł wprowadzono zmiany decyzjami centralnymi jak i wewnętrznymi, co zwiększyło budżet Wyższego Urzędu Górniczego do wysokości 53.376,5 tys. zł.

Zwiększenie budżetu Wyższego Urzędu Górniczego w 2005r. o 138,5 tys. zł był spowodowany decyzjami Ministra Finansów, które dotyczyły m.in.:

- wypłaty nagrody jubileuszowej dla osoby zajmującej kierownicze stanowisko państwowe,
- sfinalizowanie zobowiązań wynikających z wyroków sądowych wynikających z art. 96 ustawy z 04.02.1994r. Prawo geologiczne i górnicze,
- sfinalizowanie dodatków służby cywilnej dla urzędnika mianowanego służby cywilnej zatrudnionego w Wyższym Urzędzie Górniczym,
- na sfinansowanie wypłaty wynagrodzenia oraz ekwiwalentu za niewykorzystany urlop

wypoczynkowy dla osoby odwołanej z kierowniczego stanowiska państwowego

W budżecie Wyższego Urzędu Górniczego prawie 80,3% środków finansowych przeznaczonych jest na wynagrodzenia łącznie z pochodnymi, a tylko 19,7% stanowią wydatki bieżące pozapłacowe związane z działalnością Wyższego Urzędu Górniczego i podległym mu jednostek.

W 2005r. największą pozycję w wydatkach bieżących pozapłacowych miały (udział % w stosunku do całego budżetu) – wykonanie:

- zakup pozostałych usług m.in. opłaty czynszowe, pocztowe, telekomunikacyjne 6,7%
- zakup materiałów i wyposażenia 2,3%
- krajowe podróże służbowe 2,1%
- odpis na ZFŚS 0,8%
- wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych 4,4%

Przy Wyższym Urzędzie Górniczym funkcjonuje gospodarstwo pomocnicze pod nazwą „Zakład Obsługi Gospodarczej”.

Zakład Obsługi Gospodarczej utrzymywany jest ze środków budżetowych Wyższego Urzędu Górniczego (§ 430 – zakup pozostałych usług) z wyjątkiem działalności wydawniczej utrzymywanej ze sprzedaży czasopisma oraz dobrowolnych wpłat i reklam.

Do zadań Zakładu Obsługi Gospodarczej należy:

- prowadzenie transportu samochodowego w WUG, łącznie z gospodarką remontowo-konserwacyjną taboru samochodowego,
- obsługa gospodarcza budynków będących w zarządzie WUG, a znajdujących się w Katowicach, łącznie z lokalami użytkowymi (garaże, warsztat samochodowy, myjnia),

12.4 Wdrażanie systemów informatycznych

W 2005 roku zrealizowano następujące ważniejsze zadania:

1. Przygotowanie specyfikacji technicznych oraz dokumentacji przetargowej zakupu sprzętu komputerowego dla WUG i OUG ze środków budżetowych, uczestnictwo na wszystkich etapach postępowania przetargowego, a następnie jego konfiguracja oraz rozdysponowanie.
2. Przygotowanie warunków technicznych i organizacyjnych do przetwarzania dokumentów niejawnych w WUG.
3. Przygotowanie specyfikacji, a następnie uczestnictwo w procesie przetargowym zakupu zestawu specjalnego PC o podwyższonej normie bezpieczeństwa służącego do przetwarzania dokumentów niejawnych.
4. Opracowanie Procedur Bezpiecznej Eksploatacji oraz Szczególnych Wymagań Bezpie-

czeństwa systemów przetwarzania informacji niejawnych.

- obsługa dyspozytorni i portierni WUG,
- prowadzenie działalności wydawniczej, wydawanie miesięcznika pod nazwą „Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie”.

Należy nadmienić, że wykonanie budżetu w części 60 przez Wyższy Urząd Górniczy jest poddawane corocznej kontroli przeprowadzanej przez Najwyższą Izbę Kontroli, która działa na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. Nr 85, poz. 937 z 23.12.1994 r.).

Zgodnie z przesłanym wystąpieniem pokontrolnym, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa za 2005 r. w części 60 - Wyższy Urząd Górniczy.

5. Uzyskanie przez dwóch członków Zespołu ds. Komputeryzacji i Informatyzacji Urzędów Górniczych poświadczeń bezpieczeństwa osobowego dopuszczających do dokumentów o klauzuli „Tajne”.
6. Realizacja sieci Ethernet w budynku przy ul. Obroki w Katowicach.
7. Przeniesienie systemu UNIX ze starej siedziby OUG w Katowicach do nowej na ul. Obroki, wykonanie instalacji i podłączenie stanowisk wraz z konfiguracją serwera UNIX.
8. Podłączenie okablowania i realizacja sieci Ethernet (PC) w budynku przy ul. Obroki dla OUG Katowice i UGBKUE.
9. Stały nadzór nad serwisem internetowym WUG oraz Biuletynem Informacji Publicznej WUG i OUG, ich aktualizacja oraz rozbudowa.

10. Sporządzenie zestawienia sprzętu komputerowego przeznaczonego do złomowania z WUG i OUG, oraz skomasowanie w/w sprzętu w pomieszczeniu magazynowym WUG do dyspozycji Komisji ds. Gospodarowania sprzętem komputerowym i oprogramowaniem w WUG.
11. Wdrożenie i koordynacja działania systemu

12.5 System zarządzania jakością

W ramach doskonalenia wdrożonego systemu zarządzania jakością podjęto w 2005 roku między innymi następujące działania:

- opracowano nową edycję Księgi Jakości,
- opracowano nową edycję procedur dotyczących auditu wewnętrznego, nadzoru nad wyrobem niezgodnym, działań korygujących i zapobiegawczych oraz nadzoru nad dokumentacją i zapisami,

Finansowo-Księgowego, Kadry-Płace i Środki Trwałe w WUG.

12. Przygotowanie szacunkowego zamówienia materiałów eksploatacyjnych dla WUG na rok 2006.
13. Przeniesienie systemu NBP do wersji sieciowej, oraz stały nadzór nad jego działaniem wraz z aktualizacją certyfikatów.

- ujednolicono i opisano w postaci Kart procesów, sposób postępowania w ramach poszczególnych procesów,
- wprowadzono mierniki do pomiaru skuteczności procesów.

Zespół auditorów wewnętrznych zrealizował wszystkie zaplanowane wewnętrzne audyty jakości (13), odnoszące się do procesów mają-

cych miejsce w Urzędzie. W ramach przeprowadzonych auditów, auditorzy odwiedzili wszystkie komórki organizacyjne WUG. Na podstawie wyników auditu certyfikującego i wewnętrznych auditów podjęto szereg działań doskonalących.

Opracowano i udostępniono pracownikom 12 numerów „Biuletynu ISO”, w których omawiane były najważniejsze zagadnienia dotyczące systemu zarządzania jakością w WUG i narzędzi stosowanych do rozwiązywania problemów w organizacji.

Przeprowadzono szkolenia dla pracowników Urzędu, mające na celu doskonalenie wiedzy z zakresu systemu zarządzania jakością.

12.6 Sprawozdawczość wewnętrzna

Sprawozdawczość wewnętrzna urzędów górniczych w 2005 roku obejmowała następujące tematy:

1. Zatrudnienie, wypadki, wydobycie w poszczególnych nadzorowanych zakładach górniczych,
2. Stwierdzone kwalifikacje,
3. Działalność represyjna - co kwartał,
4. Informacje o likwidacji zakładów górniczych,
5. Dane charakteryzujące nadzorowane zakłady górnicze:
 - 5.1. podziemne,
 - 5.2. odkrywkowe,
 - 5.3. otworowe (ropy naftowej i gazu ziemnego),
 - 5.4. otworowe (soli),
 - 5.5. otworowe (eksploatacja solanek i wód termalnych),
 - 5.6. wykonujące prace geologiczne.
6. Dane dotyczące zagrożeń naturalnych, wyrobisk oraz ratownictwa:
 - 6.1. Zagrożenia metanowe,
 - 6.2. Ujęcie metanu,
 - 6.3. Zagospodarowanie ujętego metanu,
 - 6.4. Badania i profilaktyka tąpniowa,
 - 6.5. Zestawienie rejestrowanych wstrząsów,
 - 6.6. Wyposażenie stacji geofizycznych,
 - 6.7. Zagrożenia wybuchem pyłu węglowego,
 - 6.8. Zużycie środków strzałowych,
 - 6.9. Dane dotyczące obudowy i kierowania stropem,
 - 6.10. Wyrobiska korytarzowe,
 - 6.11. Wyrobiska w obudowie kotwiowej,
 - 6.12. Wyrobiska ze skróconym czasem pracy ze względu na temperaturę,
 - 6.13. Dane dotyczące ratownictwa,
 - 6.14. Zestawienie próbnych alarmów p-poż.
7. Zestawienia informacji o przewozie lokomotywowym, odstawie i transporcie materiałów w kopalniach węgla kamiennego.
8. Zestawienia dotyczące ochrony środowiska:
 - 8.1. gospodarka wodą kopalnianą z dopływu naturalnego w zakładach górniczych,
 - 8.2. działalność zakładu górniczego w zakresie rekultywacji i zagospodarowania gruntów,
 - 8.3. gospodarka odpadami górnictwymi w zakładach górniczych,
 - 8.4. wydobycie kopaliny z filarów ochronnych,
 - 8.5. naprawy szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego,

Przeprowadzono samoocenę Urzędu, według modelu Regionalnej Nagrody Jakości. Podjęte działania zaowocowały:

- pozytywnym wynikiem auditu nadzoru i utrzymaniem certyfikatu dla systemu zarządzania jakością w WUG na kolejny rok,
- uzyskaniem tytułu Laureata VII edycji Śląskiej Nagrody Jakości w kategorii Sektor Usług Publicznych .

Ponadto wykonano nową wersję serwisu Intranetowego dotyczącego Systemu Zarządzania Jakością w WUG.

- 8.6. sprawowania przez OUG funkcji organów administracji architektoniczno-budowlanej nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa,
- 8.7. dane w zakresie gospodarki złożem kopalin,
- 8.8. dane z dziedziny ochrony środowiska dot. zakładów eksploatujących kopaliny pospolite,
- 8.9. uzgodnienia koncesji, opiniowanie pzz i dodatków.
9. Wypadki, wykonane inspekcje, zatrzymane roboty - do 5 każdego miesiąca,
10. Wypadki z przyczyn pracowników zakładów górniczych - do 5 każdego miesiąca,
11. Wypadki z przyczyn innych pracowników - do 5 każdego miesiąca,
12. Analiza stanu bezpieczeństwa - co kwartał,
13. Informacja dot. zagrożenia zdrowia,
14. Informacje o wykonanych inspekcjach przez pracowników inspekcyjno-technicznych urzędów górniczych,
15. Roczna analiza stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie,
16. Roczne sprawozdanie z działalności urzędu,
17. Informacje o dyżurach pracowników inspekcyjno-technicznych,
18. Rejestr wniosków o pozwolenie na budowę,
19. Rejestr załatwianych przez Urząd skarg i wniosków,
20. Informacje do Biuletynu Informacji Publicznej,
21. Informacje dot. planowanych inspekcji w święta i dni wolne od pracy,
22. Inne dane wynikające z pisemnych poleceń Prezesa WUG.

Część danych jest udostępniona na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego w polskiej i angielskiej wersji językowej.

12.7 Kontrola wewnętrzna

W 2005 roku kontrolę wewnętrzną sprawowały:

- Zespół ds. Kontroli Wyższego Urzędu Górniczego podległy Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego,
- Stanowisko do spraw Audytu Wewnętrznego, nad którym nadzór merytoryczny sprawował Dyrektor Generalny Wyższego Urzędu Górniczego.
Ponadto:
- Stanowisko Kontroli Finansowej (jednoosobowe), nad którym nadzór merytoryczny sprawował Dyrektor Generalny Wyższego Urzędu Górniczego,
- Stanowisko do spraw Skarg i Wniosków, które nie było obsadzone, a jego zadania wypełniał, dodatkowo oprócz zadań kontrolnych, określonych w zarządzeniu Nr 7 Ministra Spraw Wewnętrznych i Ad-

ministracji z dnia 29 marca 2001 r. (Dz. Urz. MSWiA z dnia 13 kwietnia 2001 r.), Zespół do spraw Kontroli.

Osoba zatrudniona na Stanowisku do spraw Audytu Wewnętrznego realizowała ogół działań, mających na celu obiektywną i niezależną ocenę funkcjonowania Wyższego Urzędu Górniczego w zakresie gospodarki finansowej, zgodnie z ustawą o finansach publicznych - nadzór merytoryczny sprawował Dyrektor Generalny Wyższego Urzędu Górniczego.

Liczba kontroli przeprowadzonych w 2005 r., przez Zespół do spraw Kontroli WUG, z podziałem na kontrole: kompleksowe, problemowe, sprawdzające i doraźne przedstawiała się następująco:

Zespół do spraw Kontroli przeprowadził:

- a) trzy kontrole kompleksowe w okręgowych urzędach górniczych:
 - w Tychach,
 - w Warszawie,
 - w Urzędzie Górniczym do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych w Katowicach,
- b) trzy kontrole problemowe w okręgowych urzędach górniczych:
 - w Okręgowym Urzędzie Górniczym w Gliwicach,
 - w Okręgowym Urzędzie Górniczym w Rybniku,
 - w Okręgowym Urzędzie Górniczym we Wrocławiu.
- c) jedną kontrolę sprawdzającą po przeprowadzonej w 2004 r. kontroli kompleksowej w Okręgowym Urzędzie Górniczym w Katowicach,
- d) 37 kontroli doraźnych obejmujących sprawdzenie metodyki przeprowadzania inspekcji przez pracowników okręgowych urzędów górniczych w zakładach górniczych lub rozpoznanie skarg i wniosków, kierowanych do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Niezależnie od wymienionych kontroli Zespołu do spraw Kontroli, Departamenty Wyższego Urzędu Górniczego przeprowadziły kontrole problemowe i sprawdzające w Okręgowych

Urzędach Górniczych zgodnie z harmonogramami Kontroli opracowanymi w poszczególnych departamentach merytorycznych i zatwierdzonymi przez dyrektorów tych departamentów. Kontroli takich przeprowadzono 35:

- a) Departament Górnictwa 10 kontroli problemowych,
- b) Departament Ochrony Środowiska i Gospodarki Złożem 12 kontroli problemowych,
- c) Departament Warunków Pracy siedem kontroli problemowych i jedną sprawdzającą,
- d) Departament Energomechaniczny pięć kontroli problemowych.

Z kontroli sporządzane były protokoły, które omawiano z kierownictwem departamentów i biur Wyższego Urzędu Górniczego, lub z kierownictwem okręgowych urzędów górniczych, którego dotyczyły. Każdorazowo dokonywano oceny działalności jednostki lub komórki organizacyjnej WUG i wyciągano wnioski, przedstawiając je Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego i Dyrektorowi Generalnemu. Ocenę i wnioski pokontrolne Prezes WUG omawiał na naradach roboczych. W oparciu o ocenę i wnioski, Prezes polecał dyrektorom departamentów i biur WUG, dyrektorom okręgowych urzędów górniczych podjęcie odpowiednich działań usprawniających działalność urzędów górniczych bądź też dyscyplinujących tę działalność. Dyrektorzy każdorazowo pisemnie informowali Prezesa WUG o sposobie realizacji poleceń.

12.8 Audyt wewnętrzny

W Wyższym Urzędzie Górniczym zatrudniony był jeden audytor wewnętrzny. Stanowisko ds. audytu wewnętrznego podlegało bezpośrednio Dyrektorowi Generalnemu WUG.

W roku 2005 prowadzono cztery zadania audytowe oraz kontrolę realizacji zaleceń wynikających z zadań realizowanych w roku 2004.

Przeprowadzono następujące zadania audytowe:

1. Realizacja adaptacji budynku przy ulicy Obroki 87 w Katowicach.
2. Działalność wydawnicza - funkcjonowanie miesięcznika WUG.
3. Gospodarka nieruchomościami.

4. Wdrażanie elektronicznego systemu kadro-wo-finansowo-księgowego.

Na realizację audytów przeznaczono 118 dni, a na czynności sprawdzające realizację zaleceń 38 dni.

Opracowywanie technik przeprowadzania zadań audytowych oraz zbieranie niezbędnych informacji zajęło 30 dni, współpraca z NIK pięć dni, sporządzanie rocznego planu audytu na 2006 r. i sprawozdania za 2005 r. oraz inne czynności organizacyjne i dodatkowe działania 38 dni, szkolenia 14 dni.

12.9 Inne działania

12.9.1 Działania w zakresie normalizacji

W 2005 roku w ramach działalności normalizacyjnej Wyższy Urząd Górniczy :

- współpracował z Zespołem Hutnictwa i Górnictwa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego,
- analizował i opiniował projekty Polskich Norm i norm europejskich mających zwią-

zek z bezpieczeństwem i higieną pracy w zakładach górniczych,

- prowadził Sekretariat Komitetu Technicznego nr 164 ds. Bezpieczeństwa w Górnictwie,
- uczestniczył czynnie w pracach normalizacyjnych poprzez delegowanie pracowników do wybranych Komitetów Technicznych .

12.9.2 Działalność prawno-organizacyjna

W 2005 roku działalność prawno-organizacyjna Wyższego Urzędu Górniczego polegała na:

I. Reprezentowaniu Prezesa WUG przed sądami administracyjnymi - **16** rozpraw, w tym:

1) z zakresu Prawa budowlanego	-	4
w tym: oddalenie skargi	-	3
odrzućenie skargi	-	1
2) w sprawach planów ruchu	-	3
w tym: oddalenie skargi	-	2
odrzućenie skargi	-	1
3) w sprawach rekultywacji	-	1
oddalenie skargi	-	1
4) uzgadnianie koncesji	-	1
odrzućenie skargi	-	1
5) uzgadnianie granic obszaru górn.	-	1
odrzućenie skargi	-	1
6) dot. zakładów przeróbczych	-	2
uchylenie decyzji	-	2

7) uzgadniania warunków zabudowy	-	3
w tym: oddalenie skargi	-	1
umorzenie postępu.	-	2
8) uchybienia terminu	-	1
oddalenie skargi	-	1

II. Odpowiedziach na skargi kierowane do sądów administracyjnych - **7**

w tym:		
1) dot. planów ruchu	-	2
2) dot. operatów ewidencyjnych	-	2
3) dot. warunków zabudowy	-	1
4) dot. uzgadniania granic obszaru i terenu górniczego	-	1
5) z zakresu Prawa budowlanego	-	1

III Decyzjach i postanowieniach podjętych w trybie odwoławczym i nadzorczym

<u>Decyzje</u>	-	5
w tym w przedmiocie:		

- umorzenia postępowania odwoławczego	- 2	- niedopuszczalności odwołania i uchybienia terminu	- 5
- zmiany decyzji ostatecznej	- 1	- uzupełnienia i wyjaśnienia treści decyzji	- 2
- wznowienia postępowania	- 1	- zawieszenia wznowionego postępowania	- 1
- wykonania wyroku sądu	- 1	- uzgodnienia koncesji	- 1
<u>Postanowienia</u>	- 10	- bezczynności organu	- 1
w tym w przedmiocie:			

13 PODSUMOWANIE

Działalność organów nadzoru górniczego w 2005 roku stanowiła realizację zadań ustawowych, celów ujętych w „Strategii działania urzędów górniczych na lata 2001-2005” oraz ustaleń zawartych w „Programie działań urzędów górniczych na 2005 rok”.

Najważniejszym i podstawowym kierunkiem działania organów nadzoru górniczego jest bezpieczeństwo i ochrona zdrowia pracowników zatrudnionych w górnictwie. Rok 2005 był okresem o najniższej w historii polskiego górnictwa liczbie wypadków. Odnotowana w 2005 roku poprawa stanu bezpieczeństwa była wynikiem wspólnych działań prewencyjnych organów nadzoru górniczego, przedsiębiorców oraz jednostek zaplecza naukowo-badawczego. Należy jednak mieć świadomość stałego narastania poziomu zagrożeń w górnictwie podziemnym, zwłaszcza w górnictwie węgla kamiennego. Wprowadzane w tym przemyśle zmiany wymusiły koncentrację wydobycia i sięganie do złóż zalegających na większych głębokościach, gdzie zagrożenia rosną i mogą współwystępować.

Następuje systematyczna i odczuwalna poprawa stanu zaangażowania przedsiębiorców w realizację obowiązków mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego i ochrony środowiska na terenach górniczych. Dotyczy to przede wszystkim zadań w zakresie naprawiania wyrządzonych szkód i zapobiegania szkodom w obiektach budowlanych, rekultywacji terenów zdegradowanych, zagospodarowania wód z dopływów kopalnianych oraz odpadów przemysłu wydobywczego.

Ważnym dla bezpieczeństwa powszechnego aktualnie zadaniem jest wypracowanie skutecznych metod ograniczenia generowanej robotami górniczymi aktywności sejsmicznej, notowanej

w kopalniach węgla kamiennego oraz zakładach górniczych wydobywających rudy miedzi. Badania w tym zakresie prowadzone są w zespołach badawczych Głównego Instytutu Górnictwa, Politechniki Śląskiej, Akademii Górniczo-Hutniczej a także w innych jednostkach naukowo-badawczych i projektowych.

Pilnego rozwiązania na drodze legislacyjnej wymaga wprowadzenie regulacji odnoszącej się do reguł planowania przestrzennego na terenach górniczych. W celu zapewnienia bezpiecznego użytkowania na tych terenach budynków i budowli niezbędne jest odstąpienie od obowiązku sporządzania planu miejscowego dla terenu górniczego i wprowadzenie powszechnego obowiązku uzgadniania decyzji o warunkach zabudowy z przedsiębiorcą posiadającym koncesję na wydobywanie kopaliny (za pośrednictwem właściwego organu nadzoru górniczego).

Analiza stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie w 2005 roku oraz doświadczenia z działalności urzędów górniczych, pozwalają na sformułowanie szeregu wniosków. Wnioski te skierowane są do przedsiębiorców, jednostek zaplecza naukowo-badawczego oraz urzędów górniczych:

1. Od przedsiębiorców prowadzących działalność regulowaną przepisami prawa geologicznego i górniczego należy wyegzekwować:
 - ograniczanie prowadzenia eksploatacji węgla kamiennego poniżej poziomu udostępnienia złoża,
 - uproszczenie systemów wentylacyjnych w podziemnych zakładach górniczych w celu wydzielenia możliwie minimalnej ilości rejonów wentylacyjnych przewietrzanych niezależnymi prądami powietrza,

- kontynuowanie sukcesywnej wymiany uciezkowego sprzętu ochrony układu oddechowego na uciezkowe aparaty izolujące,
 - prowadzenie wzmożonego nadzoru nad wykonywaniem robót strzałowych, gospodarką środkami strzałowymi a w szczególności nad zabezpieczeniem przed ich przenikaniem poza zakłady górnicze,
 - realizację ustaleń podjętych przez Komisję problemowe powołane przez Prezesa WUG szczególnie tych, dotyczących prowadzonych i projektowanych robót górniczych w warunkach występowania najwyższych zagrożeń,
 - zintensyfikowanie działań mających na celu opracowanie nowoczesnych metod monitoringu zagrożeń geotechnicznych dla różnych uwarunkowań geologiczno-górniczych z wykorzystaniem najnowszych osiągnięć nauki i techniki,
 - stałe podnoszenie sprawności organizacyjnej wykonywania i dokumentowania robót strzałowych, szczególnie w przypadku przekazywania tych robót, w zakresie wykonawstwa, firmom specjalistycznym. Ważnym zadaniem jest także rygorystyczne przestrzeganie w odkrywkowych zakładach górniczych ustaleń, ekspertyz, wykonanych w zakresie robót strzałowych przez uprawnionych rzeczoznawców, w aspekcie zapewnienia prawidłowego bezpieczeństwa powszechnego,
 - ograniczenie zjawisk migracji gazu w przestrzeniach pierścieniowych odwiertów w górnictwie ropy i gazu.
2. Od jednostek zaplecza naukowo-badawczego oczekiwać należy realizacji badań
- w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie w zakresie dotyczącym:
- bezpieczeństwa pracy przy prowadzeniu eksploatacji podziemowej w kopalniach węgla kamiennego,
 - minimalizacji ryzyka przy stosowaniu elektrycznej trakcji przewodowej w warunkach zagrożenia wybuchem pyłu węglowego,
 - modelu strukturalnej sieci telekomunikacyjnej w podziemnych wyrobiskach zagrożonych wybuchem metanu i pyłu węglowego,
 - nowych sposobów zraszania organów urabiających kombajnów górniczych,
 - kryteriów oceny ryzyka przy wdrażaniu automatycznych systemów wspomagających prowadzenie akcji ratowniczych,
 - wielkości stref ograniczonej zabudowy w otoczeniu zlikwidowanych szybów górniczych,
 - zintensyfikowania działań w górnictwie odkrywkowym mających na celu opracowanie nowoczesnych metod monitoringu zagrożeń geotechnicznych dla różnych uwarunkowań geologiczno-górniczych i hydrologicznych,
 - kontynuacji badań naukowych w zakresie eliminacji i ograniczenia migracji gazu przestrzeniami międzyrurowymi i pozarurowymi w górnictwie otworowym w celu wprowadzenia skutecznych rozwiązań technicznych i technologicznych,
 - realizacji wniosków komisji powołanych przez Prezesa WUG dla zbadania przyczyn i okoliczności katastrof w górnictwie.
3. Urzędy górnicze w swych podstawowych działaniach podejmować będą między innymi zagadnienia obejmujące:

- analizowanie funkcjonowania w praktyce przepisów Prawa geologicznego i górniczego,
 - współpracę w tworzeniu związanego z górnictwem prawa wspólnotowego,
 - zapewnienie właściwej organizacji służb ratowniczych,
 - wspomaganie wdrażania systemów zarządzania bezpieczeństwem pracy w górnictwie,
 - zapewnienie skutecznego nadzoru nad wykonywaniem robót przez firmy usługowe w zakładach górniczych,
 - promowanie wycofywania z ruchu zakładów górniczych maszyn i urządzeń nadmiernie wyeksploatowanych,
 - prowadzenie kontroli w zakresie sposobu wykonywania oraz utrzymania w odpowiednim stanie obudowy w podziemnych wyrobiskach górniczych,
 - prowadzenie wzmożonego nadzoru nad zachowaniem rygorów bezpiecznego wykonywania prac przy urządzeniach i instalacjach energomaszynowych,
 - doskonalenie systemów kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu, przeznaczonych do stosowania w zakładach górniczych,
 - opracowanie nowych i weryfikacja stosowanych metod monitorowania oraz zwalczania zagrożeń występujących w górnictwie,
 - zapewnienie realizacji bezpiecznych systemów odwadniania w likwidowanych zakładach górniczych,
 - powszechne stosowanie w zakładach górniczych nowoczesnego sprzętu ochrony indywidualnej górników,
 - kontynuowanie cyklicznych narad z kierownictwami zakładów górniczych
- celem analizowania stanu bezpieczeństwa oraz ustalania działań zmierzających do jego podnoszenia,
- zapewnienie należytego poziomu oraz wysokiej jakości szkoleń pracowników zakładów górniczych,
 - ograniczenie szkodliwych oddziaływań górnictwa na środowisko,
 - udział w procedurach planowania przestrzennego na terenach górniczych,
 - ochronę niewykorzystanych części złoża kopaliny w likwidowanych zakładach górniczych i złóż sąsiednich,
 - podniesienie rangi służb BHP w zakładach górniczych,
 - kompleksową informatyzację urzędów górniczych,
 - doskonalenie organizacji i jakości pracy urzędów górniczych oraz procedur audytu wewnętrznego,
 - współpraca z zagranicą i organami wyspecjalizowanymi w ramach nadzoru rynku.
 - tworzenie warunków dla uznawania kwalifikacji zawodowych w górniczych zawodach regulowanych,
 - współpracę z Polskim Komitetem Normalizacyjnym,
 - harmonizowanie metod i form działania polskiego nadzoru górniczego do standardów obowiązujących w organach kontrolnych krajów unijnych.

PREZES
WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

mgr inż. Wojciech Bradecki

Z A Ł A C Z N I K I

Załącznik nr 1

ZAGROŻENIA ZAWODOWE I ICH SKUTKI

– ZATRUDNIENIE W WARUNKACH ZAGROŻENIA ZAWODOWEGO

Na środowisko pracy składają się czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne i psychofizyczne występujące na obszarze miejsca pracy. Niektóre z nich mają charakter szkodliwy dla zdrowia a ponieważ występują w środowisku pracy powodują określone zagrożenie. Z zagrożeniem tym mamy do czynienia w przypadku, gdy istniejący wpływ na pracownika szkodliwych czynników występujących w procesie pracy przybiera takie wartości, że ich stężenie lub natężenie przekracza obowiązujące

NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) i NDN (najwyższe dopuszczalne natężenie), polskie normy lub inne normy higieniczne.

Szkodliwości środowiska pracy występujące w górnictwie mają wyjątkowo agresywny charakter, są powszechne a często działanie ich jest kumulowane poprzez występowanie kilku czynników szkodliwych równocześnie powodując stan, w którym większość zatrudnionych w górnictwie pracuje w warunkach zagrożenia.

– CHOROBY ZAWODOWE

W górnictwie w 2005 roku stwierdzono 532 przypadki chorób zawodowych.

Struktura zachorowalności na poszczególne jednostki chorobowe stwierdzone w 2005 roku jest następująca:

- pylice płuc (397 – 74%),
- trwałe ubytki słuchu (72 – 14%),
- zespół wibracyjny (36 – 7%),
- inne choroby zawodowe (26 – 5%) .

Pierwsze dwie jednostki chorobowe (zawodowe uszkodzenie słuchu oraz pylice płuc) obejmują

około 90% wszystkich chorób zawodowych stwierdzonych w górnictwie. Pylice płuc wciąż stanowią poważny problem medyczny i społeczny a stwierdzanie corocznie około 400 przypadków zachorowań jest w najwyższym stopniu niepokojące. W 2005 r. nastąpił dalszy spadek w stosunku do lat ubiegłych, liczby stwierdzonych zawodowych uszkodzeń słuchu.

Strukturę zapadalności na choroby zawodowe w górnictwie w zależności od jednostek chorobowych przedstawiono w tabeli.

STRUKTURA ZAPADALNOŚCI NA CHOROBY ZAWODOWE W GÓRNICTWIE*					
	2001	2002	2003	2004	2005
Pylice płuc	458	414	495	448	397
Zaw. uszkodzenie słuchu	291	217	194	132	72
Zespół wibracyjny	49	69	38	31	36
Przewlekłe zap. oskrzeli	22	10	9	5	1
Inne choroby zawodowe	40	41	38	39	26
RAZEM	860	751	774	655	532

*) Dane według Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych INSTYTUTU MEDYCYNY PRACY W ŁODZI

Przyjmując około 10-letni okres ujawniania się choroby zawodowej, sytuacja obecna obrazuje stan narażenia zawodowego jaki miał miejsce w końcu lat 1990. Obecnie realizowane działania profilaktyczne będą odnotowane dopiero po roku 2015.

Realizowana obecnie reforma górnictwa spowodowała zmniejszenie liczebności grup pracowniczych zagrożonych szkodliwościami środowiska pracy, równocześnie, szczególnie w górnictwie podziemnym, nastąpił poważny wzrost występowania dużych nagromadzeń niebezpiecznych i szkodliwych czynników (głównie zapylenia, hałasu i wibracji) w środowisku pracy.

Zachorowalność zawodowa w górnictwie jest nadal poważnym problemem higienicznym i społecznym. Problem ten dotyczy głównie górnictwa węglowego, gdzie notuje się 93% zachorowań. Przyczyna tego stanu wynika ze specyfiki środowiska pracy górnictwa węglowego, ale także jest następstwem nieskutecznej profilaktyki chorób zawodowych, której źródłem jest zbyt mała sprawność poszczególnych ogniw służb medycyny pracy.

Wprawdzie stan zachorowalności na choroby zawodowe w górnictwie wskazuje na systematyczną poprawę higieny pracy w polskim górnictwie ale tempo tej poprawy, szczególnie w obszarze warunków pracy i profilaktyki medycznej jest niewystarczające.

Załącznik nr 2

WYPADKOWOŚĆ W GÓRNICTWIE W 2005 ROKU

Wypadkowość w górnictwie kopalin podstawowych w latach 2004 - 2005

W 2005 roku wystąpił nieznaczny spadek wypadkowości ogółem w górnictwie w porównaniu do 2004 roku. W 2004 roku w górnictwie zaistniały 2973 wypadki natomiast w 2005 roku zaistniało 2909 wypadków, co stanowi spadek o 2,2%.

W 2005 roku w górnictwie wystąpił wzrost wypadkowości śmiertelnej z 14 wypadków śmiertelnych zaistniałych w 2004 roku do 21 wypadków śmiertelnych zaistniałych w 2005 roku.

Liczba wypadków ciężkich w 2005 roku wzrosła o jeden wypadek w porównaniu do 2004 roku. W 2005 roku zaistniało 21 wypadków ciężkich natomiast w 2004 roku zaistniało 20 wypadków ciężkich.

W górnictwie węgla kamiennego w 2005 roku wystąpił spadek wypadkowości ogółem z 2242 wypadków zaistniałych w 2004 roku do 2116 wypadków zaistniałych w 2005 roku, co stanowi spadek o 5,6%. W 2005 roku odnotowano wzrost wypadków śmiertelnych z 10 wypadków zaistniałych w 2004 roku do 15 wypadków śmiertelnych zaistniałych w 2005 roku. Liczba zaistniałych 15 wypadków ciężkich w 2005 roku pozostała na tym samym poziomie jak w 2004 roku.

W górnictwie węgla brunatnego w 2005 roku miał miejsce jeden wypadek ciężki.

W 2004 roku nie było wypadków śmiertelnych i ciężkich. Wypadkowość ogólna zmalała z 56 wypadków w 2004 roku do 53 wypadków zaistniałych w 2005 roku. Wskaźnik wypadków ogółem na 1000 zatrudnionych pozostał na tym samym poziomie jak w 2004 roku gdzie wynosił on 3,8.

W górnictwie rud miedzi w 2005 roku odnotowano wzrost wypadkowości śmiertelnej z trzech wypadków śmiertelnych zaistniałych w 2004 roku do pięciu wypadków śmiertelnych zaistniałych w 2005 roku. Liczba wypadków ciężkich zaistniałych w 2005 roku pozostała na tym samym poziomie jak w 2004 roku i wynosiła 4 wypadki ciężkie.

W górnictwie odkrywkowym poza węglem brunatnym w 2005 i 2004 roku nie było wypadków śmiertelnych i ciężkich.

W górnictwie otworowym w 2005 i 2004 roku nie było wypadków śmiertelnych i ciężkich.

W przedsiębiorstwach robót geologicznych w 2005 i 2004 roku nie było wypadków śmiertelnych i ciężkich.

Wskaźnik częstości wypadków śmiertelnych na 1 mln ton wydobytego węgla w kopalniach węgla kamiennego dla załogi własnej w 2005 roku wyniósł 0,13 natomiast w 2004 roku wyniósł 0,09.

Wskaźnik częstości wypadków śmiertelnych na 1 mln ton wydobytego węgla w kopalniach węgla kamiennego dla załogi własnej z firmami usługowymi w 2005 roku wyniósł 0,15 natomiast w 2004 roku wyniósł 0,10.

Sumaryczny wskaźnik częstości wypadków śmiertelnych na 1 mln ton wydobytego węgla w kopalniach węgla kamiennego i brunatnego dla załogi własnej w 2005 roku wyniósł 0,08 natomiast w 2004 roku wyniósł 0,06. Dla załogi własnej z firmami usługowymi wskaźnik ten w 2005 roku wyniósł 0,09, natomiast w 2004 roku wyniósł 0,06.

Wskaźnik wypadków śmiertelnych w kopalniach węgla kamiennego na 1000 zatrudnionych (załogi własnej) wzrósł z 0,07 w 2004 roku do 0,11 w 2005 roku. Wskaźnik wypadków ogółem na 1000 zatrudnionych załogi własnej obniżył się z 15,3 w 2004 roku do 14,5 w 2005 roku.

Wskaźnik wypadków śmiertelnych w kopalniach węgla kamiennego na 1000 zatrudnionych (załogi własnej i firm usługowych) w 2005 roku wyniósł 0,11 natomiast w 2004 roku wynosił 0,07. Wskaźnik wypadków ogółem na 1000 zatrudnionych załogi własnej i firm usługowych obniżył się z 15,5 w 2004 roku do 14,9 w 2005 roku.

Wskaźnik wypadków śmiertelnych w kopalniach rud miedzi na 1000 zatrudnionych (załogi własnej) wzrósł z 0,26 w 2004 roku do 0,35 w 2005 roku. Wskaźnik wypadków ogółem na 1000 zatrudnionych załogi własnej w 2005 roku wyniósł 46,01 natomiast w 2004 roku wynosił 41,4.

Wskaźnik wypadków śmiertelnych w kopalniach rud miedzi na 1000 zatrudnionych (załogi własnej i firm usługowych) w 2005 roku wyniósł 0,34 natomiast w 2004 roku wynosił on 0,23. Wskaźnik wypadków ogółem na 1000 zatrudnionych załogi własnej i firm usługowych w 2005 roku wyniósł 42,5 natomiast w 2004 roku wynosił 42,3.

Wypadkowość w górnictwie kopalin pospolitych w latach 2004 – 2005

W zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite w 2005 roku wypadkowość ogólna pozostała na tym samym poziomie jak w roku 2004 gdzie zaistniały 34 wypadki ogółem.

W 2005 roku zaistniały dwa wypadki śmiertelne wobec trzech wypadków śmiertelnych zaistniałych w 2004 roku. W 2005 roku tak jak w 2004 roku zaistniał jeden wypadek ciężki.

Analiza wypadkowości w latach 1990, 1996 - 2005

Analiza wypadkowości w górnictwie przeprowadzona na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat pozwala na obiektywną ocenę stanu bezpieczeństwa w nadzorowanych zakładach górniczych. Wykazuje ona systematyczny spadek wypadkowości w górnictwie.

Analiza wypadkowości w górnictwie na przestrzeni lat 1996 - 2005 wykazała, że:

- lata 2004 i 2005 były najlepszymi latami w zakresie wypadkowości w tym okresie,
- obserwując kształtowanie się wypadkowości ogółem w latach 1996-2005, można stwierdzić, że liczba wypadków ogółem systematycznie spadała od 11 372 zaistniałych w 1996 roku poprzez 3110 w 2002 roku do 2909 w 2005 roku. Wyjątek stanowi tutaj 2003 rok, gdzie wynosiła ona 3277 i jej wzrost w porównaniu do 2002 roku wynosił 5,4%,

- w zakresie wypadkowości śmiertelnej na przestrzeni lat 1996-2005 nastąpił jej spadek z 62 wypadków zaistniałych w 1996 roku do 14 w 2004 roku i 21 w 2005 roku. Nie obserwuje się jednak stałej tendencji spadkowej. W analizowanym okresie występowały bowiem kolejno spadki i wzrosty ilości wypadków śmiertelnych,
- w zakresie wypadkowości ciężkiej, podobnie jak w wypadkowości śmiertelnej, nastąpił jej spadek z 53 wypadków zaistniałych w 1996 roku do 20 wypadków zaistniałych w 2004 roku i 21 wypadków zaistniałych w 2005 roku. Również tutaj nie zaobserwowano stałej tendencji spadkowej w porównaniu z kolejnymi spadkami i wzrostami wypadków ciężkich w poszczególnych latach.

Główne przyczyny wypadków i zdarzeń zaistniałych w 2005 roku.

- Stosowanie przez pracowników niebezpiecznych metod pracy polegających na nieprzestrzeganiu ustaleń zawartych w instrukcjach, regulaminach i technologiach,
- Dopuszczanie przez osoby dozoru ruchu do stosowania niebezpiecznych metod wykonywania robót oraz brak nadzoru robót,
- Niedostosowanie dokumentacji robót do występujących warunków pracy.
- Nieprawidłowy stan techniczny samojezdnych maszyn górniczych, przenośników i instalacji.
- Zatrudnianie pracowników bez stosownych szkoleń, instruktaży, kwalifikacji i upoważnień,
- Nie stosowanie środków ochrony indywidualnej lub niewłaściwy ich dobór,
- Niewłaściwa ocena oraz profilaktyka dla zagrożeń takich jak:
 - pożarowego,
 - metanowego.
- Prowadzenie robót górniczych w trudnych warunkach górniczo – geologicznych przy współwystępowaniu zagrożeń naturalnych.

Poniżej w tabelach przedstawiono ilościową charakterystykę wypadkowości w polskim górnictwie:

Wypadkowość w górnictwie kopalni podstawowych w 2005 roku

	LICZBA WYPADKÓW		
	ŚMIERTELNYCH	CIĘŻKICH	OGÓŁEM
Kopalnie węgla kamiennego	15	15	2 116
Kopalnie węgla brunatnego	0	1	53
Kopalnie rud miedzi	5	4	621
Kopalnie rud cynku i ołowiu	0	0	30
Kopalnie soli	1	1	16
Kopalnie odkrywkowe (poza węgl. brun.)	0	0	26
Kopalnie otworowe	0	0	10
Pozostałe	0	0	37
Razem	21	21	2 909

Wypadkowość w górnictwie kopalni podstawowych w 2004 i 2005 roku

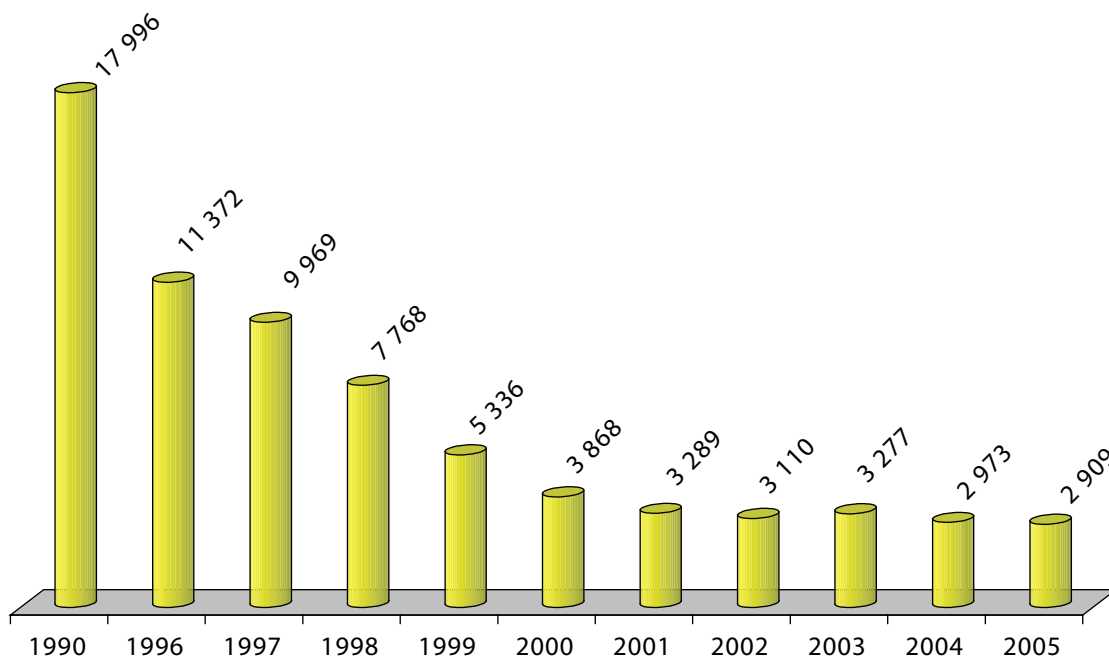
	OGÓŁEM		w tym Kopalnie Węgla Kamiennego	
	2004	2005	2004	2005
WYPADKI ŚMIERTELNE	13	18	9	13
Firmy usługowe	1	3	1	2
WYPADKI IĘŻKIE	16	17	13	11
Firmy usługowe	4	4	2	4
WYPADKI OGÓŁEM	2973	2909	2242	2116
ZGONY NATURALNE	13	12	12	9

Wypadkowość w górnictwie kopalin pospolitych w 2005 roku

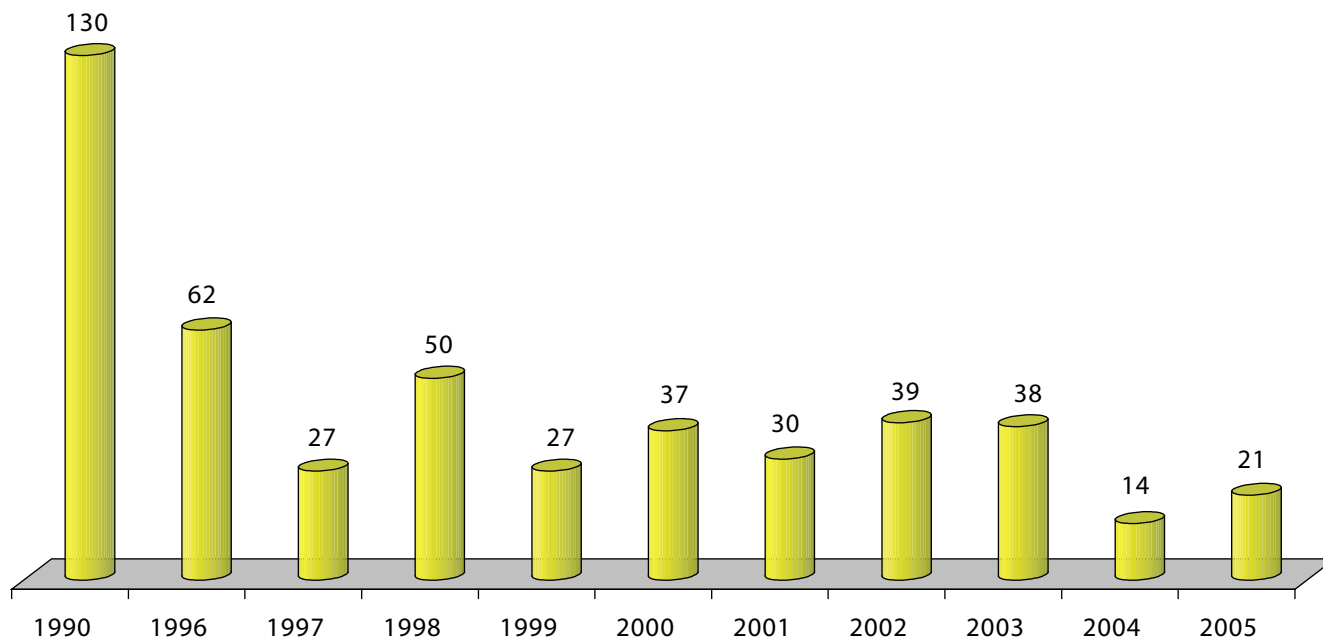
Grupy zakładów górniczych według kopaliny	LICZBA WYPADKÓW		
	ŚMIERTELNYCH	CIĘŻKICH	OGÓŁEM
Zakłady powyżej 2 ha			
Kopalnie kruszyw naturalnych powyżej 2 ha	2	1	16
Kopalnie kamieni drog. i bud. powyżej 2 ha	0	0	9
Kopalnie surowców ilastych powyżej 2 ha	0	0	0
Kopalnie torfów powyżej 2 ha	0	0	0
Inne kopaliny pospolite powyżej 2 ha	0	0	9
Razem kopaliny pospolite powyżej 2 ha	2	1	34

Wypadkowość w górnictwie kopalin pospolitych w 2005 roku

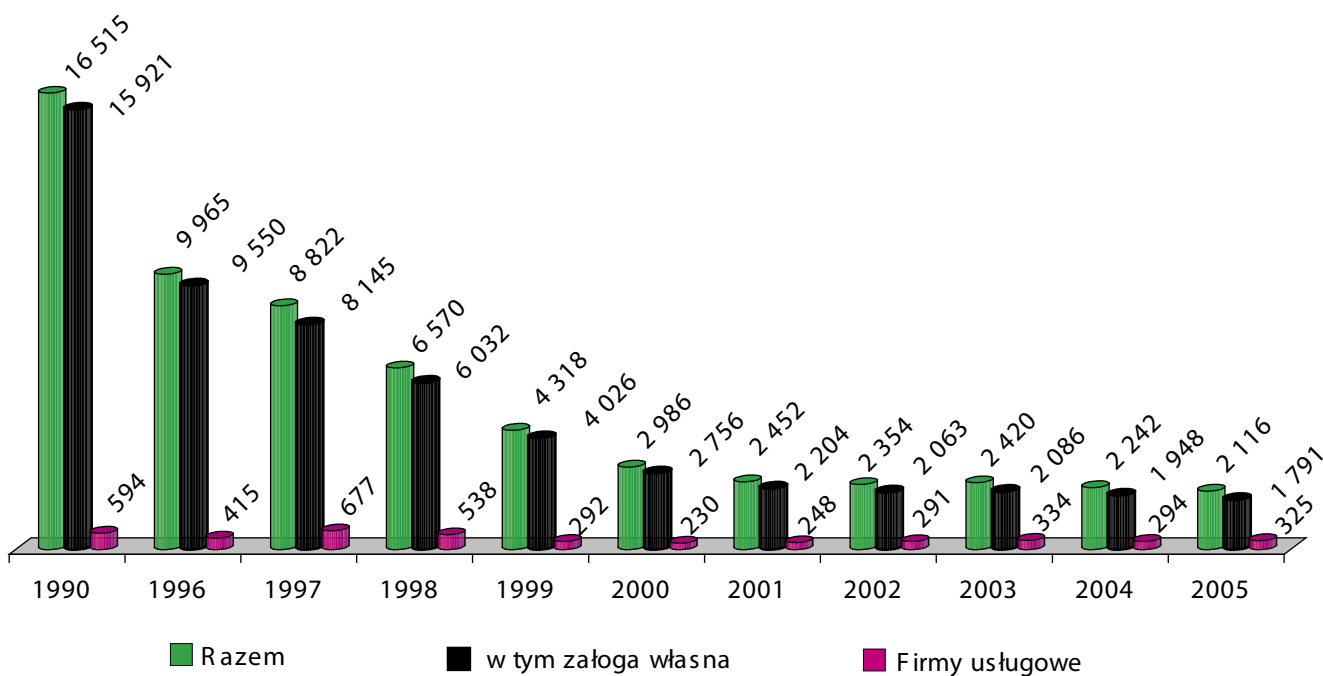
Grupy zakładów górniczych według kopaliny	LICZBA WYPADKÓW		
	ŚMIERTELNYCH	CIĘŻKICH	OGÓŁEM
Zakłady do 2 ha			
Kopalnie kruszyw naturalnych do 2 ha	0	0	0
Kopalnie kamieni drog. i bud. do 2 ha	0	0	0
Kopalnie surowców ilastych do 2 ha	0	0	0
Kopalnie torfów do 2 ha	0	0	0
Inne kopaliny pospolite do 2 ha	0	0	0
Razem kopaliny pospolite do 2 ha	0	0	0
Razem kopaliny pospolite	2	1	34

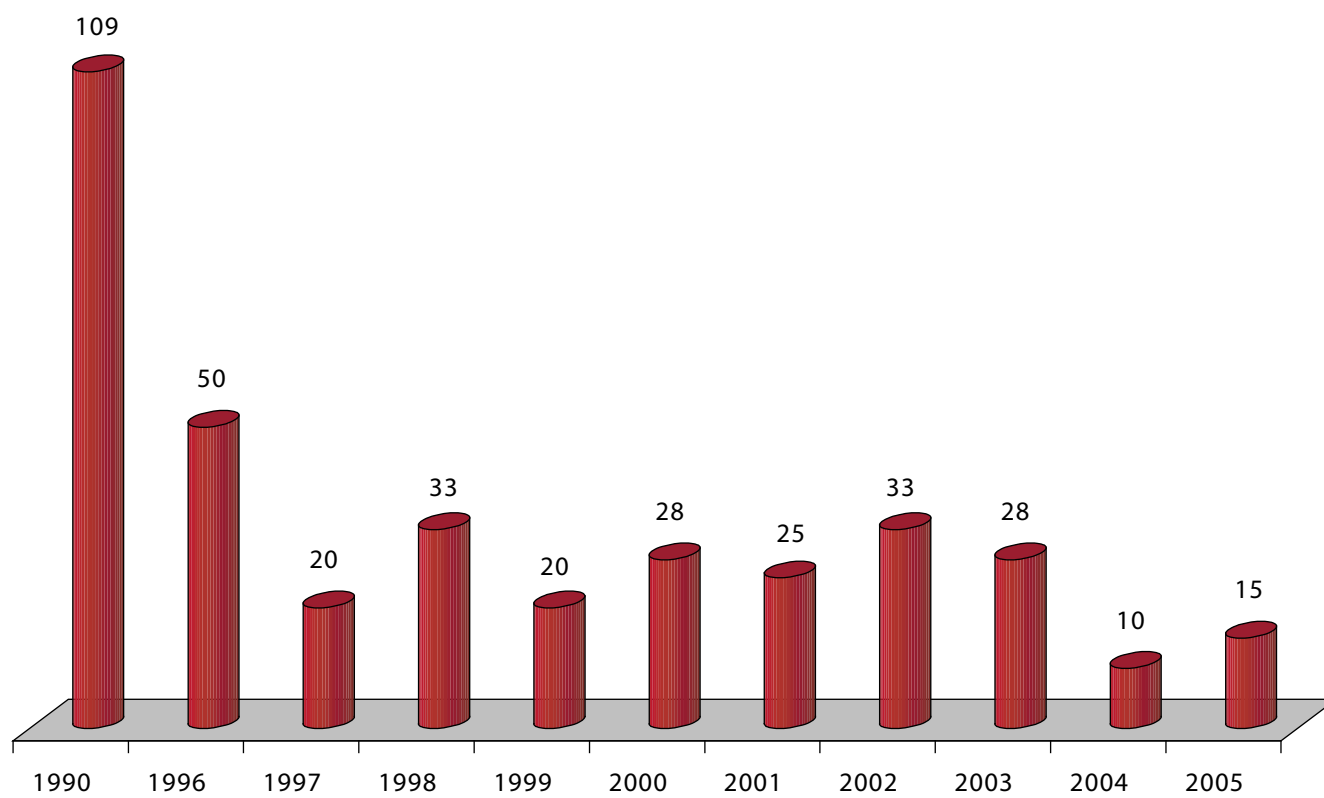
Liczba wypadków ogółem w górnictwie kopalin podstawowych

Liczba wypadków śmiertelnych w górnictwie kopalni podstawowych

Liczba wypadków ogółem w kopalniach węgla kamiennego

Liczba wypadków śmiertelnych w kopalniach węgla kamiennego

Załącznik nr 3

DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI POWOŁANYCH PRZEZ PREZESA WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO

W 2005 roku przy Wyższym Urzędzie Górniczym prowadziło działalność 11 Komisji powołanych decyzjami Prezesa WUG przede wszystkim do kompleksowego opiniowania i zwalczania zagrożeń naturalnych i technicznych w zakładach górniczych oraz zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładów górniczych. Komisje działały w oparciu o regulaminy zatwierdzone przez Prezesa WUG.

1. Komisja Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie

W 2005 r. odbyły się 2 posiedzenia, na których podjęto uchwały.

Tematyka posiedzeń obejmowała między innymi:

- ocenę stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie w 2004r.,
- górnictwo kopalin pospolitych w Polsce - problemy i zagrożenia,
- zabezpieczenia specjalistycznych kadr dla potrzeb polskiego górnictwa węgla kamiennego do 2010 roku,
- informacji w sprawie aktualnego stanu prac nad projektem dyrektywy w sprawie gospodarowania odpadami w przemyśle wydobywczym.

Uchwały podjęte na posiedzeniach dotyczyły między innymi:

- wykonania analizy dotyczącej skuteczności rozwiązań w zakresie systemów zarządzania bezpieczeństwem pracy,
- poprawy efektywności stosowanej profilaktyki przeciwpożarowej,
- wymagań organizacyjnych, technicznych i kadrowych w odniesieniu do podmiotów zatrudnionych w ruchu zakładów górniczych,

- kontynuacji intensywnych i kompleksowych i nowoczesnych form zarządzania bezpieczeństwem pracy w celu utrzymania korzystnego trendu w osiągniętym stanie bezpieczeństwa,
- prowadzenia przez przedsiębiorców systematycznego monitoringu struktury zatrudnienia w celu wyprzedzającego planowania i zabezpieczenia kadry dla zakładów górniczych.

2. Komisja ds. Obudów Wyrobisk Górniczych i Kierowania Stropem

Komisja ma swoją siedzibę w Centrum Mechanizacji Górnictwa „KOMAG” w Gliwicach.

W 2005 roku odbyły się 4 tematyczne posiedzenia, z których jedno dotyczyło doboru obudowy wyrobisk korytarzowych 3 dotyczyły wniosków kopalń węgla kamiennego w zakresie stosowania obudów zmechanizowanych

Zagadnienia omawiane i opiniowane przez Komisję w 2005 r. były następujące.:

- rozpatrzenie i zaopiniowanie możliwości ukończenia eksploatacji ściany 6C8w, wyposażonej w obudowę Glinik 08/22-Poz w pokładzie 408/2 KWK „Sośnica” w warunkach potencjalnego zagrożenia tąpnięciami,
- rozpatrzenie i zaopiniowanie możliwości zastosowania przez KWK „Bobrek-Centrum” obudowy zmechanizowanej TAGOR-17/37LV-Op2 w ścianach zlokalizowanych w pokładach w III stopniu zagrożenia tąpnięciami,
- rozpatrzenie i zaopiniowanie możliwości prowadzenia przez KWK „Bobrek-Centrum” ściany 8 w dolnej warstwie pokładu 510

z zastosowaniem obudowy mieszanej według projektu technicznego opracowanego przez zespół rzeczoznawców,

- rozpatrzenie i zaopiniowanie możliwości dalszej eksploatacji systemem podbierkowym z chodnika eksploatacyjnego pokładu 510 w partii M-3 KWK „Kazimierz-Juliusz” w drugim etapie eksploatacji w warunkach III stopnia zagrożenia tąpnięciami.
- omówienie projektu zasady doboru upodatkowania sekcji obudowy zmechanizowanej do przejmowania obciążenia dynamicznego.
- Omówienie wniosku - stan aktualny i problemy w zakresie doboru obudowy wyrobisk korytarzowych.

Na zakończenie posiedzeń podjęto 5 uchwał.

Można stwierdzić, że działania Komisji wpłynęły na poprawę bezpieczeństwa pracy ludzi w podziemnych zakładach górniczych.

3. Komisja ds. Zagrożeń Atmosfery Kopalnianej i Klimatyzacji w Podziemnych Zakładach Górniczych

W 2005 roku odbyły się 4 posiedzenia Komisji oraz szereg posiedzeń Prezydium Komisji. Podjęto w sumie 11 uchwał. Wydano 18 opinii, wszystkie w sprawie wniosków poszczególnych kopalń węgla kamiennego. Opinie te dotyczyły między innymi; przewietrzania oraz profilaktyki metanowej i pożarowej.

4. Komisja ds. Tąpań w Zakładach Górniczych Wydobywających Węgiel Kamienny

W roku 2005 członkowie Komisji odbyli 11 posiedzeń plenarnych, w tym jedno posiedze-

nie z udziałem Zespołu Komisji ds. Zagrożeń Metanowych, Pożarowych, Wybuchem Pyłu Węglowego oraz Przewietrzania i Klimatyzacji w Podziemnych Zakładach Górniczych, jedno posiedzenie z udziałem Zespołu Komisji ds. Ochrony Powierzchni oraz dwa posiedzenia Prezydium Komisji ds. Tąpań, w tym jedno posiedzenie Prezydium połączonych Komisji ds. Tąpań i Komisji ds. Zagrożeń Metanowych... .

W 2005 roku działalność Komisji ds. Tąpań obejmowała następujące tematy:

- opiniowanie projektów eksploatacji w warunkach zagrożenia tąpnięciami w kopalniach węgla kamiennego,
- opiniowanie projektów eksploatacji pokładów w warunkach zagrożeń współwystępujących,
- analiza wstrząsów i tąpnięć zaistniałych w wyniku prowadzonej eksploatacji w kopalniach,
- udział członków Komisji w pracach poszerzonych kopalnianych Zespołów ds. Tąpań dotyczących bieżących analiz stanu zagrożenia tąpnięciami oraz skuteczności stosowanych metod profilaktyki,
- współpraca ze spółkami węglowymi oraz ośrodkami naukowo-badawczymi.

Podczas posiedzeń Komisji rozpatrzono, analizowano i zaopiniowano 28 tematów.

Prace Komisji odegrały znaczącą rolę w procesie poprawy bezpieczeństwa pracy w kopalniach Górnośląskiego Zagłębia Węglowego, przy coraz trudniejszych warunkach eksploatacji.

5. Komisja ds. Tąpań, Obudowy i Kierowania Stropem w Zakładach Górniczych Wydobywających Rudy Miedzi

W roku 2005 członkowie Komisji odbyli 7 posiedzeń, podczas których podjęto 27 uchwał

Na posiedzeniach Komisji rozpatrzono 36 tematów w tym :

- siedem informacji o aktywności sejsmicznej oraz zagrożeniu tąpnięciami i zawałami w zakładach górniczych KGHM „Polska Miedź” S.A.,
 - zaopiniowano siedem aneksów do kompleksowych projektów eksploatacji,
 - zaopiniowano 12 szczegółowych projektów eksploatacji złoża,
 - cztery razy dokonano oceny przebiegu eksploatacji zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami Komisji,
 - dwa razy omawiano zweryfikowane "Zasady postępowania po tąpnięciach, odprężeniach lub silnych wstrząsach w kopalniach KGHM „Polska Miedź S.A.”.
- Ponadto Komisja:
- zaopiniowała „Informację na temat stanu zagrożenia tąpnięciami i zawałami oraz skuteczności metod ograniczania tych zagrożeń w kopalniach LGOM w 2003 r.”
 - dokonała analizy budowy i roli obiektu hydrotechnicznego „Żelazny Most” oraz aktywności sejsmicznej górotworu w rejonie Rudnej Północnej w okresie 1.01.2004-30.09.2005 r.
 - zaopiniowała „koncepcję eksploatacji złoża w OG Głogów Głęboki-Przemysłowy”,
 - zapoznała się z informacją o realizacji Uchwały nr 1/2005 Komisji na temat działań KGHM Polska Miedź S.A. dla ograniczenia zagrożenia zawałowego oraz profilaktyki tego zagrożenia,
 - zaopiniowała opracowanie „Analiza zachowania się górotworu w czasie prowadzenia eksploatacji systemem komorowo-filarowym z podsadzką suchą dla uzyskania wtórnej równowagi geomechanicznej na granicy pól E i F w O.G. Sierszowice i O/ZG Polkowice-Sierszowice.

W 2005 roku członkowie Komisji wzięli udział w wizji lokalnej wyrobisk O/ZG Lubin oraz wizji obiektu hydrotechnicznego „Żelazny Most”.

6. Komisja ds. Likwidacji Zakładów Górniczych i Gospodarki Odpadami

W 2005 roku członkowie Komisji odbyli 5 posiedzeń, w tym jedno posiedzenie Zespołu opiniodawczego, powołanego przez przewodniczącego Komisji.

Zaopiniowano jedenaście projektów likwidacji w siedmiu zakładach górniczych węgla kamiennego i miedzi.

W sumie podjęto jedenaście uchwał dotyczących 11 rejonów likwidacji. Uchwały podejmowano na podstawie analiz dokumentacji przedstawionych przez wnioskodawców, opinii i wniosków sformułowanych w recenzjach oraz w toku dyskusji.

7. Komisja ds. Zagrożeń Wodnych

W 2005 roku członkowie Komisji odbyli 5 posiedzeń - wszystkie na wnioski przedkładane przez przedsiębiorców.

Rozpatrzono i zaopiniowano:

- dwie dokumentacje hydrogeologiczne,
- dziesięć wniosków w sprawie zmiany istniejących systemów odwadniania lub sposobów odwadniania likwidowanych kopalń węgla kamiennego,
- trzykrotnie technologie likwidacji szybów,
- sposób prowadzenia robót górniczych w warunkach zagrożenia wodnego pod zawodnionymi utworami triasu.

Komisja zapoznała się także z opracowaniami „Model zabezpieczenia czynnych zakładów górniczych przed zagrożeniem wodnym ze strony likwidowanych kopalń „ opracowany

na zlecenie Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. oraz „Masterplan-Techniczno-ekonomiczna analiza odwadniania zlikwidowanych Kopalń” wykonany na zlecenie Ministra Środowiska. Komisja uznała, że przedstawione scenariusze zmian systemów odwadniania winny być brane pod uwagę przy rozpatrywaniu wniosków dotyczących zmian systemów odwadniania. Podjęto 15 uchwał.

8. Komisja ds. Ochrony Powierzchni

W 2005 roku członkowie Komisji odbyli 4 posiedzenia.

W ujęciu problemowym przedmiotem posiedzeń były w szczególności:

- zagadnienia przeciwdziałania i usuwania skutków eksploatacji górniczej w aspekcie realizacji oczekiwań społecznych,
- wieloletnie programy eksploatacji górniczej i ochrony powierzchni przedkładane przez kopalnie węgla kamiennego dla rejonów zwartej zabudowy miejskiej.

Komisja podjęła w 2005 roku 9 uchwał. Komisja zajmowała się sprawami prawidłowości projektowanych rozwiązań eksploatacji kopalni w aspekcie ochrony powierzchni przed szkodliwym działaniem robót górniczych na środowisko oraz na obiekty budowlane. Posiedzenia Komisji kończyły się podjęciem uchwał. Komisja inicjowała sporządzanie kompleksowych programów eksploatacji górniczej i ochrony powierzchni dla rejonów o znacznej sejsmiczności.

Komisja jest jedynym w Polsce wyspecjalizowanym zespołem działającym w sprawach oceny oddziaływania górnictwa na środowisko. Opinie Komisji były źródłem i ukierunkowaniem działań organów nadzoru górniczego.

Komisja w toku swych prac spełnia również rolę arbitra, który ma za zadanie wypracowanie konsensusu na styku przedsiębiorca górniczy i społeczność lokalna.

9. Komisja ds. Zagrożeń Zdrowia Czynniki Środowiska Pracy w Zakładach Górniczych

W 2005 roku członkowie Komisji odbyli 26 posiedzeń. W posiedzeniach uczestniczyli członkowie Komisji, przedstawiciele wnioskodawców i koreferenci.

W trakcie posiedzeń rozpatrywano wnioski w sprawach:

- metod i środków ochrony przed zagrożeniami w zakładach górniczych,
- oceny wyposażenia do zastosowań w zagrożonych warunkach pracy górniczej,
- kierunków prac związanych z wdrażaniem nowych technologii i konstrukcji sprzętu ochronnego oraz wyposażenia indywidualnego pracowników zakładów górniczych.

W wyniku prac nad wnioskami zgłaszanymi przez wnioskodawców w sprawie środków ochrony indywidualnej i wyposażenia uzupełniającego wydawane były opinie zawierające decyzje Komisji. Dotyczyły one 246 wzorów ochron układu oddechowego, oczu, twarzy, rąk, nóg głowy, słuchu i odzieży oraz uzupełniającego wyposażenia indywidualnego do zastosowań w zagrożonych warunkach pracy górniczej.

10. Komisja ds. Szkoleń w Górnictwie

W związku z realizacją zadań w 2005 roku członkowie Komisji odbyli pięć posiedzeń na których podjęto 13 uchwał. W pracach Komisji uczestniczyli dziekani wydziałów górniczych Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Politechniki Śląskiej w Gliwicach oraz Politechniki Wrocławskiej.

W 2005 r. Komisja ds. Szkoleń realizowała następujące zadania:

- określenie standardów kształcenia na kierunkach górniczych Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Politechniki Śląskiej w Gliwicach oraz Politechniki Wrocławskiej na kierunku „Górnictwo i Geologia” w stosunku do wymagań przepisów wynikających z ustawy Prawo geologiczne i górnicze,
- opracowanie propozycji zmian do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 11.02.2005 w sprawie kwalifikacji wymaganych od osób kierownictwa i dozoru ruchu i stanowisk które wymagają szczególnych kwalifikacji w ruchu zakładów górniczych,
- uregulowanie zagadnień dotyczących szkolenia osób zatrudnionych w ruchu zakładów górniczych.

11. Komisja ds. Analizy Stosowania Przepisów Prawa Związanych z Ruchem Zakładów Górniczych

W 2005 roku członkowie Komisji odbyli dwa posiedzenia.

Łącznie w 2005 roku rozpatrzono 18 problemów, w tym 4 pozytywnie, 2 negatywnie (oddalono), w pięciu przypadkach udzielono wyjaśnień. Siedem problemów jest w trakcie rozpatrywania i będzie przedmiotem posiedzeń Komisji w 2006 roku.

W wyniku prac Komisji powstały wnioski dotyczące potrzeby nowelizacji prawa obowiązującego w zakładach górniczych. Dotychczasowe wyniki prac Komisji wskazują na dalszą potrzebę kontynuowania tego dialogu społecznego w przyjętej obecnie formie.

Załącznik nr 4**UDZIAŁ PRACOWNIKÓW URZĘDÓW GÓRNICZYCH W PRACACH KOMISJI I ZESPOŁÓW FUNKCJONUJĄCYCH POZA STRUKTURAMI ORGANÓW NADZORU GÓRNICZEGO**

W 2005 roku kontynuowane były prace nad projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie gospodarowania odpadami z przemysłu wydobywczego. Przedstawiciele WUG uczestniczyli, jako eksperci strony polskiej, w posiedzeniach Grupy Roboczej Rady UE ds. Środowiska. Przed każdym posiedzeniem przygotowywana była instrukcja negocjacyjna i stanowisko, z przebiegu obrad sporządzane były sprawozdania. Instrukcje opracowywano również na posiedzenia COREPER i Rady Ministrów UE. W ramach konsultacji z przemysłem zorganizowano w sierpniu spotkanie z przedstawicielami górnictwa w Polsce (węgiel kamienny, węgiel brunatny, rudy miedzi, cynku i ołowiu, surowce skalne, ropa naftowa i gaz). Z końcem 2005 roku doszło do porozumienia pomiędzy Parlamentem Europejskim a Radą. Wynegocjowany tekst dyrektywy zostanie oficjalnie przyjęty na początku 2006 r.

Przedstawiciele urzędów górniczych uczestniczyli w pracach Zespołów Porozumiewawczych oraz Komisji Koordynujących, przedmiotem których było omówienie przedsięwzięć profilaktycznych i naprawczych mających na celu stworzenie warunków zrównoważonego rozwoju gmin górniczych. W 2005 roku na terenach górniczych funkcjonowało 11 zespołów:

1. Komisja Koordynująca dla Eksploatacji Górniczej w Polu Marklowice pod terenami gminy Marklowice, Mszany Dolnej i Świerklany.
2. Zespół konsultacyjny ds. eksploatacji górniczej i ochrony powierzchni przed wstrząsami górnictwami KWK „Rydułtowy - Anna” i KWK „Marcel”.
3. Zespół Porozumiewawczy ds. Eksploatacji Górniczej pod terenami miasta Knurów
4. Zespół Porozumiewawczy ds. Eksploatacji Górniczej pod terenami gminy Gierałtówice.

5. Zespół konsultacyjny ds. eksploatacji Górniczej i ochrony powierzchni przy ZG Centrum”.
6. Zespół konsultacyjny ds. eksploatacji górniczej i ochrony powierzchni przy ZG „Piekary”.
7. Zespół Konsultacyjny ds. Eksploatacji Górniczej i Ochrony Powierzchni przy KWK „Kazimierz - Juliusz”.
8. Zespół Porozumiewawczy ds. Eksploatacji Górniczej w filarach ochronnych ZG „Trzebionka” S.A.
9. Komisja Porozumiewawcza ds. ochrony środowiska, i złóż borowiny występujących w rejonie KWK „Silesia”
10. Zespół Porozumiewawczy ds. Koordynacji Ochrony Powierzchni miasta Lubin w związku z działalnością górniczą.
11. Zespół Porozumiewawczy ds. Koordynacji Ochrony Powierzchni miasta Polkowice w związku z działalnością górniczą.

Przedmiotem szczególnej ochrony na tych terenach objętych działaniem Zespołów i Komisji są obiekty budownictwa mieszkaniowego, obiekty przemysłowe, obiekty sakralne, rzeki, i cieki oraz zbiorniki wodne. Ustalenia Zespołów i Komisji odnoszące się do ruchu zakładów górniczych egzekwowane były w trybie nadzoru przez urzędy górnicze. Głównymi zagadnieniami poruszonymi na posiedzeniach były sprawy związane z dotychczasowymi i prognozowanymi wpływami górnictwami bezpośrednimi jak również wstrząsami górnictwami oraz ich oddziaływanie na powierzchnię terenu i jego zabudowę. Omawiane i uzgadniane były priorytety związane z usuwaniem szkód w obiektach budowlanych.

W 2005 r. pracownicy WUG uczestniczyli w pracach:

- a) grupy roboczej ATEX-ADCO w zakresie Dyrektywy 94/9/WE - swobodny przepływ towarów i nadzór nad wymaganiami zasadniczymi dla „Sprzętu i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem” oraz jako przedstawiciele Standing Comitee w tym zakresie,
- b) Komitetu ds. dostosowania do postępu technicznego prawodawstwa dotyczącego usunięcia barier technicznych w handlu materiałami elektrycznymi przeznaczonymi do stosowania w przestrzeniach zagrożonych wybuchem,
- c) Komitetu Sterującego ds. Nadzoru Rynku przy Prezesie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- d) Komitetu Sterującego ds. szkoleń w ramach nadzoru rynku z funduszu PHARE przy Prezesie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- e) Komitetu Odwoławczego przy Polskim Centrum Akredytacji,
- f) Sekcji Mechanizacji Górnictwa Komitetu Górnictwa Polskiej Akademii Nauk,
- g) Sekcji Cybernetyki Komitetu Górnictwa Polskiej Akademii Nauk,
- h) Rady Ochrony Pracy,
- i) Krajowego Forum Konsultacyjnego dotyczącego Prawa Unii Europejskiej z zakresu urzędzeń dźwigowych,
- j) Krajowego Forum Konsultacyjnego dotyczącego Prawa Unii Europejskiej z zakresu maszyn,
- k) Grupy Roboczej Krajowego Forum Konsultacyjnego dotyczącego Prawa Unii Europejskiej z zakresu maszyn,
- l) Grupy Roboczej Krajowego Forum Konsultacyjnego dotyczącego Prawa Unii Europejskiej z zakresu urzędzeń ciśnieniowych,
- m) GIG - Komitetu Technicznego Jednostki Certyfikującej wyroby,
- n) GIG - Komitetu Technicznego Jednostki Certyfikującej systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w kopalniach,
- o) Komisji odbioru prac naukowo – badawczych GIG,
- p) Rady Zarządzającej CMG KOMAG,
- q) Rady Programowej miesięcznika „Mechanizacja i Automatyzacja Górnictwa”,
- r) Kolegium miesięcznika „Mechanizacja i Automatyzacja Górnictwa”,
- s) Komitetu Technicznego Jednostki Certyfikującej CEiAG EMAG,
- t) Grupy Roboczej Komitetu Technicznego UDT – CERT,
- u) Grupy Roboczej ds. wdrożenia metody badań lin stalowych (MTSR) do praktyki kwalifikacji i certyfikacji personelu badań niszczących,
- v) Komisji Egzaminacyjnej rzeczoznawców CBiDGP.
- W ramach współpracy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym pracownicy WUG uczestniczyli w pracach następujących Komitetów Technicznych :
- Nr 12 ds. Materiałów Wybuchowych i Wyrobów Pirotechnicznych ,
 - Nr 21 ds. Środków Ochrony Indywidualnej Pracowników,
 - Nr 31 ds. Górnictwa Nafty i Gazu,
 - Nr 53 ds. Kabli,
 - Nr 64 ds. Urzędzeń Elektrycznych w Przestrzeniach Zagrożonych Wybuchem,
 - Nr 124 ds. Transportu Kopalnianego,
 - Nr 157 ds. Zagrożeń Fizycznych w Środowisku Pracy,
 - Nr 158 ds. Bezpieczeństwa Maszyn i Urzędzeń Technicznych Oraz Ergonomii - Zagadnienia Ogólne,
 - Nr 163 ds. Lin i Transportu Linowego,
 - Nr 164 ds. Bezpieczeństwa w Górnictwie,
 - Nr 221 ds. Górnictwa, Przeróbki i Analiz Rud,
 - Nr 275 ds. Techniki i Zagrożeń w Górnictwie,
 - Nr 285 ds. Górniczych Maszyn i Urzędzeń Dołowych.

Załącznik nr 5**AKTY WEWNĘTRZNE PREZESA WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO
WYDANE W 2005 ROKU (WYKAZ ZARZĄDZEŃ I DECYZJI)****A. Zarządzenia:**

Ip.	TYTUŁ AKTU
1.	zarządzenie nr 1 z dnia 22 marca 2005 r. zmieniające zarządzenie w sprawie podróży służbowych poza granicami kraju pracowników Wyższego Urzędu Górniczego, okręgowych urzędów górniczych oraz specjalistycznych urzędów górniczych
2.	zarządzenie nr 2 z dnia 25 marca 2005 r. w sprawie przeprowadzania audytu wewnętrznego w Wyższym Urzędzie Górniczym, okręgowych urzędach górniczych, specjalistycznych urzędach górniczych oraz działającym przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładzie Obsługi Gospodarczej
3.	zarządzenie nr 3 z dnia 4 maja 2005 r. w sprawie dokonywania w urzędach górniczych planowanych wydatków publicznych nieobjętych przepisami o zamówieniach publicznych
4.	zarządzenie nr 4 z dnia 4 maja 2005 r. zmieniające zarządzenie w sprawie Regulaminu udzielania zamówień publicznych w urzędach górniczych
5.	zarządzenie nr 5 z dnia 25 maja 2005 r. zmieniające zarządzenie w sprawie dokonywania w urzędach górniczych planowanych wydatków publicznych nieobjętych przepisami o zamówieniach publicznych
6.	zarządzenie nr 6 z dnia 22 czerwca 2005 r. zmieniające zarządzenie w sprawie regulaminu organizacyjnego Wyższego Urzędu Górniczego
7.	zarządzenie nr 7 z dnia 1 lipca 2005 r. zmieniające zarządzenie w sprawie regulaminu organizacyjnego okręgowych urzędów górniczych oraz Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych
8.	zarządzenie nr 8 z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie Kolegium Redakcyjnego miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego "Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie"
9.	zarządzenie nr 9 z dnia 16 listopada 2005 r. zmieniające zarządzenie w sprawie przeprowadzania audytu wewnętrznego w Wyższym Urzędzie Górniczym, okręgowych urzędach górniczych, specjalistycznych urzędach górniczych oraz działającym przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładzie Obsługi Gospodarczej
10.	zarządzenie nr 10 z dnia 30 listopada 2005 r. w sprawie postępowania z dokumentacją oraz działalności archiwalnej w urzędach górniczych
11.	zarządzenie nr 11 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji do spraw Zagrożeń Atmosfery Kopalnianej i Klimatyzacji w Podziemnych Zakładach Górniczych
12.	zarządzenie nr 12 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji do spraw Tępań, Obudowy i Kierowania Stropem w Zakładach Górniczych Wydobywających Rudy Miedzi
13.	zarządzenie nr 13 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji do spraw Tępań w Zakładach Górniczych Wydobywających Węgiel Kamienny
14.	zarządzenie nr 14 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji do spraw Likwidacji Zakładów Górniczych i Gospodarki Odpadami
15.	zarządzenie nr 15 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji do spraw Zagrożeń Zdrowia Czynnikiem Środowiska Pracy w Zakładach Górniczych
16.	zarządzenie nr 16 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji do spraw Zagrożeń Wodnych
17.	zarządzenie nr 17 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji do spraw Obudów Wyrobisk Górniczych i Kierowania Stropem
18.	zarządzenie nr 18 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji do spraw Ochrony Powierzchni

19.	zarządzenie nr 19 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie
20.	zarządzenie nr 20 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w urzędach górniczych
21.	zarządzenie nr 21 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji do spraw Zagrożenia Metanowego oraz Wyrzutami Gazów i Skał w Podziemnych Zakładach Górniczych
22.	zarządzenie nr 22 z dnia 23 grudnia 2005 r. zmieniające zarządzenie w sprawie podróży służbowych poza granicami kraju pracowników Wyższego Urzędu Górniczego, okręgowych urzędów górniczych oraz specjalistycznych urzędów górniczych
23.	zarządzenie nr 23 z dnia 30 grudnia 2005 r. w sprawie dokonywania w urzędach górniczych wydatków publicznych nieobjętych przepisami o zamówieniach publicznych
24.	zarządzenie nr 24 z dnia 30 grudnia 2005 r. zmieniające zarządzenie w sprawie Regulaminu udzielania zamówień publicznych w urzędach górniczych
25.	zarządzenie nr 25 z dnia 30 grudnia 2005 r. w sprawie przeprowadzania audytu wewnętrznego w Wyższym Urzędzie Górniczym, okręgowych urzędach górniczych, specjalistycznych urzędach górniczych oraz działającym przy Wyższym Urzędzie Górniczym Zakładzie Obsługi Gospodarczej

B. Decyzje:

lp.	TYTUŁ AKTU
1.	decyzja nr 1 z dnia 27 stycznia 2005 r. w sprawie zmiany składu osobowego Komisji do spraw analizy stosowania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych
2.	decyzja nr 2 z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie rozdziału zadań pomiędzy wiceprezesami Wyższego Urzędu Górniczego
3.	decyzja nr 3 z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie zmiany na stanowisku zastępcy przewodniczącego Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie
4.	decyzja nr 4 z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie powołania Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych
5.	decyzja nr 5 z dnia 7 marca 2005 r. w sprawie powołania Komisji Inwentaryzacyjnej
6.	decyzja nr 6 z dnia 14 marca 2005 r. w sprawie uzupełnienia składu Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych
7.	decyzja nr 7 z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania systemu motywacyjnego w Wyższym Urzędzie Górniczym
8.	decyzja nr 8 z dnia 4 kwietnia 2005 r. w sprawie uzupełnienia składu Komisji do spraw Zagrożeń Wodnych
9.	decyzja nr 9 z dnia 28 kwietnia 2005 r. w sprawie utworzenia Zespołu do spraw obsługi Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w ramach prac Stałej Grupy Roboczej do spraw Górnictwa oraz Przemysłu Wydobywczego
10.	decyzja nr 10 z dnia 17 maja 2005 r. w sprawie powołania Zespołu do opracowania propozycji zmian w przepisach dotyczących zagrożenia klimatycznego w podziemnych zakładach górniczych
11.	decyzja nr 11 z dnia 10 czerwca 2005 r. w sprawie powołania Komisji do przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych w Wyższym Urzędzie Górniczym
12.	decyzja nr 12 z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw informacji niejawnych w urzędach górniczych
13.	decyzja nr 13 z dnia 28 czerwca 2005 r. w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w Wyższym Urzędzie Górniczym

14.	decyzja nr 14 z dnia 12 lipca 2005 r. w sprawie utworzenia Zespołu do spraw zwalczania zagrożenia pyłami szkodliwymi dla zdrowia oraz wybuchem pyłu węglowego w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny
15.	decyzja nr 15 z dnia 8 sierpnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności tąpnięcia i wypadku zbiorowego zaistniałego w dniu 5 sierpnia 2005 r. w KGHM "Polska Miedź" S.A. Oddział Zakłady Górnicze "Rudna" w Polkowicach
16.	decyzja nr 16 z dnia 17 sierpnia 2005 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji do spraw Obudów Wyrobisk Górniczych i Kierowania Stropem
17.	decyzja nr 17 z dnia 18 sierpnia 2005 r. w sprawie utworzenia dla Wyższego Urzędu Górniczego wydzielonego rachunku dochodów własnych
18.	decyzja nr 18 z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie ustalenia składu osobowego Kolegium Redakcyjnego miesięcznika Wyższego Urzędu Górniczego "Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie"
19.	decyzja nr 19 z dnia 12 września 2005 r. w sprawie zespołu dla zorganizowania w 2005 r. w Wyższym Urzędzie Górniczym uroczystości "DNIA GÓRNIKA"
20.	decyzja nr 20 z dnia 23 września 2005 r. w sprawie Komisji Inwentaryzacyjnej oraz zespołu spisowego
21.	decyzja nr 21 z dnia 30 września 2005 r. w sprawie Komisji do spraw gospodarowania sprzętem komputerowym i oprogramowaniem w Wyższym Urzędzie Górniczym
22.	decyzja nr 22 z dnia 3 października 2005 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji mierniczego górniczego i geologa górniczego
23.	decyzja nr 23 z dnia 3 października 2005 r. w sprawie zmiany składu osobowego Komisji do spraw analizy stosowania przepisów prawa związanego z ruchem zakładów górniczych
24.	decyzja nr 24 z dnia 6 października 2005 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych
25.	decyzja nr 25 z dnia 7 października 2005 r. w sprawie zastępców dyrektorów komórek organizacyjnych Wyższego Urzędu Górniczego
26.	decyzja nr 26 z dnia 19 października 2005 r. zmieniająca decyzję w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w Wyższym Urzędzie Górniczym
27.	decyzja nr 27 z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie powołania Komisji dla zbadania przyczyn i okoliczności wyrzutu metanu i skał oraz wypadku zbiorowego, zaistniałego w dniu 22 listopada 2005 r. w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A. w Kopalni Węgla Kamiennego "Zofiówka" w Jastrzębiu Zdroju
28.	decyzja nr 28 z dnia 9 grudnia 2005 r. w sprawie Komisji Likwidacyjnej środków trwałych stanowiących majątek Wyższego Urzędu Górniczego
29.	decyzja nr 29 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie ustalenia składu Komisji do spraw Zagrożeń Atmosfery Kopalnianej i Klimatyzacji w Podziemnych Zakładach Górniczych
30.	decyzja nr 30 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie ustalenia składu Komisji do spraw Tąpań, Obudowy i Kierowania Stropem w Zakładach Górniczych Wydobywających Rudy Miedzi
31.	decyzja nr 31 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie ustalenia składu Komisji do spraw Tąpań w Zakładach Górniczych Wydobywających Węgiel Kamienny
32.	decyzja nr 32 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie ustalenia składu Komisji do spraw Likwidacji Zakładów Górniczych i Gospodarki Odpadami
33.	decyzja nr 33 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie ustalenia składu Komisji do spraw Zagrożeń Zdrowia Czynnikiemi Środowiska Pracy w Zakładach Górniczych

34.	decyzja nr 34 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie ustalenia składu Komisji do spraw Zagrożeń Wodnych
35.	decyzja nr 35 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie ustalenia składu Komisji do spraw Obudów Wyrobisk Górniczych i Kierowania Stropem
36.	decyzja nr 36 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie ustalenia składu Komisji do spraw Ochrony Powierzchni
37.	decyzja nr 37 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie ustalenia składu Komisji Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie
38.	decyzja nr 38 z dnia 22 grudnia 2005 r. zmieniająca decyzję w sprawie powołania Komisji do spraw Szkoleń w Górnictwie
39.	decyzja nr 39 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie ustalenia składu Komisji Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w urzędach górniczych
40.	decyzja nr 40 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji mierniczego górniczego i geologa górniczego
41.	decyzja nr 41 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie powołania Komisji egzaminacyjnej dla stwierdzenia kwalifikacji kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych
42.	decyzja nr 42 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie ustalenia składu Komisji do spraw Zagrożenia Metanowego oraz Wyrzutami Gazów i Skał w Podziemnych Zakładach Górniczych
43.	decyzja nr 43 z dnia 30 grudnia 2005 r. w sprawie wydzielonego rachunku dochodów własnych dla Wyższego Urzędu Górniczego
44.	decyzja nr 44 z dnia 30 grudnia 2005 r. zmieniająca decyzję w sprawie prowadzenia gospodarki finansowej oraz rachunkowości w Wyższym Urzędzie Górniczym
45.	decyzja nr 45 z dnia 30 grudnia 2005 r. w sprawie wysokości stawek należności za udział w posiedzeniach dla osób wchodzących w skład Komisji do spraw Ochrony Powierzchni

WYŻSZY URZĄD GÓRNICZY

40-956 Katowice, ul. Poniatowskiego 31

tel.:/032/ 251 14 71

fax: / 032/ 251 48 84

www.wug.gov.pl

e-mail: wug@wug.gov.pl